

## ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ



**ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM****YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.**

Strasburg Caddesi No: 31/A

06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel : 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yayınevi Sertifika No: 13974

Yayın Kodu: ISBN 978-975-464-713-6

© Yetkin Yayınları 2013

**Dizgi:** YETKİN Elektronik Yayımcılık Sistemleri**Baskı:** YETKİN BASIMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 13989

**Doç. Dr. Mustafa Serdar ÖZBEK**

Başkent Üniversitesi Hukûk Fakültesi  
Medenî Usûl, İcra ve İflâs Hukûku Anabilim Dalı  
Öğretim Üyesi

# **ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ**

**ANKARA - 2013**



*Bana verdiği büyük emek ve sevgisi için  
kendisine sonsuz şükran borçlu olduğum,  
anneannem Sabriye UCELİ'nin aziz hatırasına*



**“İlim bir lücce-î bî-sâhildir  
Anda âlim geçinen câhildir”.**

**Şair Nâbî**

**“İlim kıyası olmayan engin bir denizdir  
Onda âlim geçinen bilgisizdir”.**

**Şair Nâbî**





## ÖNSÖZ

Toplumsal yaşamı oluşturan kişiler arasında uyuşmazlık çıkmaması, bugün için bir hayaldir. İleriye dönük yakın zamanda da bunun tersine bir sonuca varılabileceğini ümit etmek aşırı iyimserlik olur. Çünkü uyuşmazlık çıkarma ve kendisinin haklı olduğuna inanması olgusu, insanın doğasında vardır ve bu doğayı değiştirmek en azından şimdilik olanaksız gibi görünmektedir.

Buna karşılık, çıkmış olan uyuşmazlıkların tarafları ve toplumu tatmin eder şekilde maddi gerçekliğe uygun, doğru, adaletli bir biçimde sonuçlandırılması ve sonuca olabildiğince çabuk, basit yöntemler uygulanarak ve ucuz şekilde varılabilmesi insanoğlunun elindedir. Aslında bu söylenenler, hukukun ve onun bir parçası olan yargılama hukukunun amaçlarındadır.

Yargılama hukukçusu olarak özlemim, hâkimin, önüne gelen uyuşmazlığı birkaç saat veya gün içerisinde çözebilmesidir. Keşke hâkimin elinin altında bir “sihirli düğme” bulunsa ve hâkim her iki tarafı dinledikten sonra, elinin altındaki bu düğmeye basarak uyuşmazlığı olması gereken şekilde hemen (mümkünse, birkaç saniye içerisinde) çözüverse! Bu, hiç kuşkusuz bir ütopya. Ancak bu ütopyaya ne kadar yaklaşılabirse, amaca da o kadar yaklaşılmış olacaktır.

Bugün bilebildiğimiz bütün ülkelerde, adaletin geç işlediğinden yakınılmakta ve bunun nasıl çözülebileceği üzerinde çalışmalar yapılmaktadır. Çünkü, mahkemelerin önündeki dava sayıları arzu edilmeyecek kadar çoktur ve uyuşmazlık çözümü ile görevlendirilen yargıçların sayısı yeterli değildir.

Diğer taraftan hukuki ilişkilerin her geçen gün gelişmesi ve yeni yeni hukuk konularının ortaya çıkması, uyuşmazlıkların daha da karmaşıklaşmasına ve yeni uzmanlık mahkemelerinin kurulmasına neden olmaktadır. Keza, milli mahkemeler yanında, örneğin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gibi uluslararası yargı mercilerinin ortaya çıkışı ve milli mahkemelerin kararlarını etkilemeye başlaması da düne kadar düşünülemeyecek olan başka gelişmelerdendir. İnsanoğlu var olduğu sürece değişimler durmayacak ve insanoğlu kendisine lâıyk olduğuna inandığı en iyinin peşinde koşup duracaktır.

Uyuşmazlık çözümü ve bu arada mahkemelerin iş yükünün azaltılması bakımından çeşitli ülkelerde uzun zamandır yapılan arayışlar ve çalışmalar, bugün için somut bazı sonuçlara ulaşmıştır. Bunlar, genellikle “alternatif uyuşmazlık çözümü (alternative dispute resolution)” (ADR) başlığı altında toplanmaktadır.

Önceleri Amerika Birleşik Devletlerinde başlayan ve zaman içerisinde Dünyanın pekçok ülkesinde olumlu tepkilerle benimsenip uzak doğu ülke-

rinde gittikçe yaygınlaşan, şimdilerde Kara Avrupasını da etkisi altına alan ve yasal düzenlemelere kavuşan “alternatif uyuşmazlık çözümü”nün pek çok görüntüsü vardır: Tahkim, uzlaştırma kurulları, uzlaşma, arabuluculuk, kısa yargılama vb.

Ülkemiz de bu gelişmelerden nasibini almaktadır. Tahkim yargılaması ülkemizde gittikçe yaygınlaşmakta, tüketici tahkim heyetlerinin görev alanı derinleşmekte, avukatlar Avukatlık Kanununa yeni giren “uzlaşma sağlama” yetkilerini giderek daha çok kullanmakta ve mahkemelerin iş yükünü azaltıcı çözümler üzerinde çalışılmaktadır.

Alternatif uyuşmazlık çözümü, yeni bir kurumdur veya kurumlar bütünüdür ve zaman içerisinde daha da yerleşecektir. Bilindiği üzere, yeni kabul edilen kurumlar, yerleşebilmek için zamana muhtaçtırlar. Bu konuda alışkanlıklara, deneyimlere, eğitime ve deyiş yerinde ise yeni kültür oluşumuna ihtiyaç vardır. Oluşacak olan yeni kültürün, “alternatif uyuşmazlık çözümü”nde yeni boyutlar çıkaracağından kuşku edilmemek gerekir. Konuya bu gözle bakıldığında, hukukta yeni bir oluşumun önünde bulunduğumuzu ve kısa dönemde yeni gelişmelere hazır olunması gerektiğini altını çizerek belirtmek isterim. Bir bilim adamı olarak, ortaya çıkacak gelişmeleri sezdiğimi, adalet hizmetlerinin daha iyi bir şekilde yürüyeceği ve “aksak adaletten işleyen adalet” doğru bir iyileşme olacağı beklentisiyle bu konuda büyük heyecana kapıldığımı samimi olarak ifade ederim.

Dünyada yeni gelişen bu kurum, bizim üniversitelerimizde de araştırma konuları arasına girmiştir. Bu amaçla, “alternatif uyuşmazlık çözümlerinden olan arabuluculuk” konusu asistanım Mustafa Özbek’e tarafımdan bir doktora tezi olarak verilmiştir.

Mustafa Özbek, bir arı çalışkanlığıyla, bir ipek böceği temizliğiyle ve titizliğiyle, iyi bir bilim adamına has büyük bir aşkla, merakla ve azimle tezini başarı ile sonuçlandırdı.

Tezde, özel olarak arabuluculuk yanında, genel olarak “alternatif uyuşmazlık çözümü” kavramı ve bu kurumun Dünya’da geçirmekte olduğu gelişim, konuyla ilgili tüm temel kaynaklar değerlendirilerek verilmiştir.

Elinizdeki bu eserin, Dr. Mustafa Özbek’in bilimsel yaşamının bir başlangıcı olduğu ümit ve temennisindeyim. Kendisini kutlar, eserini hararetle tüm hukukçulara tavsiye ederim.

**Prof. Dr. Ejder YILMAZ**

A.Ü. Hukuk Fakültesi

Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku

Anabilim Dalı Başkanı

## SUNUŞ

Günümüzün çok yönlü ve karmaşık hukukî ilişkilerinde, sayısı giderek artan anlaşmazlık ve uyuşmazlıkların dava dışında dostane yöntemlerle çözümünü yaygınlaştırmak, adalet sisteminin işleyişinde etkinliği artırmak, adalete erişimi kolaylaştırmak, uyuşmazlık çözüm süreci sonunda kişilerin daha tatminkâr sonuçlar elde etmesini sağlamak ve hepsinden önemlisi içti-maî sulhü (sosyal barışı) tesis etmek amacıyla geliştirilen alternatif uyuşmazlık çözümü, dünyanın pek çok ülkesinde farklı şekillerde ve kapsamda uygulanmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Avustralya gibi Anglo-Amerikan hukuk sistemini uygulayan ülkelerden doğan ve yayılan alternatif uyuşmazlık çözümü, Kıt'a Avrupası hukuk sisteminde de önemli bir gelişme kaydetmiş ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin çok sayıda tavsiye kararına konu olarak özel bir çalışma alanı haline gelmiştir.

Alternatif uyuşmazlık çözümü, Türk hukuk sisteminde yeterince uygulanmamaktadır. Ancak alternatif uyuşmazlık çözümü, özel hukukun bütün alanları başta olmak üzere aile hukuku, ceza hukuku ve idare hukukunda daha geniş bir uygulamaya sahip kılınmalı ve desteklenmelidir. Alternatif uyuşmazlık çözümünün gelişmesi sadece gerekli yasal değişikliklerin yapılmasına değil; fakat aynı zamanda, toplumda ve hukukçularda bir "kültür değişimine" bağlıdır. Uzlaşma kültürü geliştikçe, müzakere ve arabuluculuk hünelerleri öğrenildikçe alternatif uyuşmazlık çözümünün uygulaması yaygınlaşacaktır. Ülkemizde alternatif uyuşmazlık çözüm usüllerinin, kişiler arasında gelişmesi yanında, alternatif uyuşmazlık çözüm hizmeti sunan merkez ve kuruluşların kurulması ve mahkeme bağlantılı alternatif uyuşmazlık çözüm usüllerinin uygulanması yönünde büyük bir beklenti vardır. Bu çalışma, alternatif uyuşmazlık çözümünü Türk hukukçularına tanıtmak ve bu alandaki diğer çalışmaları teşvik etmek amacıyla yapılmıştır.

Kitabın birinci baskısının yapıldığı 2004 yılından bu yana geçen sürede, gerek mukayeseli hukukta gerek ülkemizde, alternatif uyuşmazlık çözümü konusunda önemli gelişmeler olmuştur. 24 Mayıs 2008 tarihli Avrupa Birliği Resmî Gazetesinde yayımlanarak yürürlüğe giren Arabuluculuk Yönergesi (2008/52/EC) ile, arabuluculuk Avrupa Birliği müktesebatına girmiştir. Arabuluculuk Yönergesiyle Üye Devletlerin, üç yıl içinde iç hukuklarını Yönergeyle uyumlaştırmaları öngörülmüştür. ADR Kuzey Amerika ve Avrupa'daki hızlı gelişimini sürdürürken, ülkemizde de hem doktrin hem uygulamacıların konuya olan ilgisi artmış, bu alandaki yayınlar çoğalmış, mevzuatta konuyla ilgili yeni düzenlemeler kabul edilmiş ve kanun taslakları hazır-

lanmıştır. Bu çerçevede Ceza Muhakemesi Kanununda ceza arabuluculuğu konusunda kapsamlı değişiklikler yapılmış, Genel İdarî Usûl Kanunu Taslağında alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına yer verilmiş, Hukuk Muhakemeleri Kanununda sulh ve arabuluculuk birlikte düzenlenmiş, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ve Yönetmeliği yürürlüğe koyulmuş ve Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan Yargı Reformu Stratejisinde, yargı alanında yapılması düşünülen reform çalışmaları arasında, “Uyuşmazlıkları Önleyici Nitelikteki Tedbirlerin Etkin Hale Getirilmesi ve Alternatif Çözüm Yolları Geliştirilmesi” özel olarak öngörülmüştür. Nihayet, Türk adalet sisteminde adalet hizmetlerinde etkinliğin sağlanması için alınabilecek tedbirler konusunda önemli bir referans kaynağı olan, T.C. Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan 10. Kalkınma Plânı (2014-2018), Adalet Hizmetlerinde Etkinlik Özel İhtisas Komisyonu Raporunda, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin adalet sistemine ilişkin 100. yıl (2023) vizyonu ortaya koyulmuş ve bu vizyonda, hukuk, ceza ve idarî yargılama usûlünde mahkeme bağlantılı alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının geliştirilmesi yönünde ufuk açıcı görüşlere yer verilmiştir.

Bu gelişmeler yanında uygulamada, hukukçuların müzakere ve arabuluculuk hünelerinin geliştirilmesi amacıyla yapılan meslek içi eğitimlerin yaygınlaşması ve arabuluculuğun, gerek lisans gerek yüksek lisans eğitiminde seçimsel ders olarak bazı hukuk fakültelerinin müfredatlarına girmesi, huku-kumuzda konuya olan ilginin arttığına sevindirici bir göstergesidir.

Kitap, yeni baskısında tümüyle gözden geçirilerek, güncellenmiş ve genişletilmiştir. Kitapta, “mahkeme dışı alternatif uyuşmazlık çözümü” yanında, alternatif uyuşmazlık çözümünün kurumsallaşmasında büyük önemi olan “mahkeme bağlantılı alternatif uyuşmazlık çözümü”ne de ayrı bir bölüm olarak yer verilmiştir. Mahkeme bağlantılı alternatif uyuşmazlık çözümünün başarıyla uygulanabilmesi için, hukuk yargılama usûlü kurallarıyla doğru bir şekilde bağdaştırılması şarttır. Bu bölümle, Amerikan medenî yargılama hukukundan hareketle, mahkeme bağlantılı alternatif uyuşmazlık çözümünün esaslarının yerleşmesine; böylece ülkemizde, alternatif uyuşmazlık çözümünün mahkemeler eliyle gelişmesine katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Kitabın yeni baskısında, her zamanki özveri ve sabrıyla yanımda olan fedakâr annem, Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Emekli Öğretim Görevlisi Seviye Özbek’e şükranlarımı sunuyorum.

Üniversite hayatım boyunca ve doktora tezi olarak hazırlanan bu çalışmanın her aşamasında bana destek olarak yakın ilgi gösteren, değerli görüşleriyle beni aydınlatan saygı değer hocam Prof. Dr. Ejder Yılmaz’a ve bütün çalışmalarım da benden desteğini esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Ramazan Arslan’a en derin şükranlarımı sunuyorum. Aynı şekilde, bu tezin olgunlaşması için engin bilgileri ve yapıcı eleştirileriyle katkıda bulunan

değerli hocalarım Prof. Dr. Şanal Görgün, Prof. Dr. Süha Tanrıver ve Prof. Dr. Metin Feyzioğlu'na teşekkürlerimi sunuyorum.

Yakın desteklerini her zaman üzerimde hissettiğim saygı değer hocalarım Prof. Dr. Mehmet Kâmil Yıldırım, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez, Prof. Dr. Erdal Tercan ve Prof. Dr. Muhammet Özekes ile, sağladığı huzurlu çalışma ortamı için değerli dekanım Prof. Dr. Kudret Güven'e şükranlarımı sunuyorum.

Bu çalışmanın hazırlanması amacıyla, Güney Texas Hukuk Okulunun 6-29 Mayıs 2002 tarihleri arasında İstanbul'da, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesiyle ortaklaşa düzenlediği "Hukukçuluk Hünerleri Eğitim Programı"na katıldım. Birincisi "Alternatif Uyuşmazlık Çözümü ve Müzakere Hünerleri", ikincisi "Mukayeseli Yargılama Hünerleri" olmak üzere iki temel kursun sunulduğu bu programda, alternatif uyuşmazlık çözümünün Amerika Birleşik Devletleri uygulamasındaki yeri ve hukuk davaları ile ceza davalarında Amerikan mücadele sisteminin özelliklerini öğrenme fırsatını buldum. Bu programa katılmam için bana yardımcı olan değerli hocam Prof. Dr. Feridun Yenisey'e desteği için teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu vesilesiyle, alternatif uyuşmazlık çözümü konusunda çalışmama öncülük eden değerli hocam Doç. Dr. Halûk Konuralp'i, rahmet ve minnetle anıyorum.

Nihayet, kitabın yeni baskısını gerçekleştiren Yetkin Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.'nin değerli yöneticilerine, titiz çalışmaları için teşekkür ediyorum.

Balgat-ANKARA, 9 Şubat 2013

**Doç. Dr. Mustafa Serdar ÖZBEK**  
(mozbek77@hotmail.com)



**İÇİNDEKİLER**

|                           |    |
|---------------------------|----|
| İÇİNDEKİLER .....         | 15 |
| BİBLİYOGRAFYA.....        | 41 |
| KISALTMALAR CETVELİ ..... | 91 |
| GİRİŞ .....               | 97 |

**BİRİNCİ BÖLÜM****ANLAŞMAZLIK, UYUŞMAZLIK VE MÜZAKERE**

|  |            |
|--|------------|
| <b>§ 1. GENEL OLARAK “ANLAŞMAZLIK”, “TALEP” VE “UYUŞMAZLIK” KAVRAMLARI .....</b> | <b>99</b>  |
| A) Anlaşmazlık Kavramı .....   | 99         |
| B) Talep ve Uyuşmazlık Kavramları.....   | 105        |
| I- Uyuşmazlık Nedir? .....   | 105        |
| II- Uyuşmazlık Çözümü ve Uyuşmazlık Yönetimi.....                                | 115        |
| C) Anlaşmazlık Yönetimi ve Anlaşmazlık Çözüm Usûlleri.....                       | 116        |
| <b>§ 2. TOPLUMDA DAVA ALIŞKANLIĞI .....</b>                                      | <b>125</b> |
| A) Davanın Alışkanlığının Sosyolojik İçeriği .....                               | 125        |
| B) Davanın Alışkanlığını Etkileyen Etkenler .....                                | 126        |
| I- Sosyoekonomik Etkenler .....  | 126        |
| II- Hukukî Etkenler .....  | 127        |
| C) Davanın Alışkanlığı Yüksek Olan Toplumlar .....                               | 128        |
| D) Davanın Alışkanlığının Değerlendirilmesi .....                                | 130        |
| I- Davanın Alışkanlığının Olumlu Etkileri .....                                  | 130        |
| II- Davanın Alışkanlığının Olumsuz Etkileri.....                                 | 131        |
| E) Davanın Eğiliminin Sınırlanması .....   | 131        |
| <b>§ 3. MÜZAKERENİN GENEL ESASLARI .....</b>                                     | <b>133</b> |
| A) Müzakerenin Tanımı ve Esasları .....  | 134        |
| I- Müzakerenin Tanımı .....  | 134        |
| II- Uyuşmazlık Müzakeresi ve Sözleşme Müzakeresi .....                           | 135        |
| III- Uyuşmazlık Müzakeresi ve Avukatlar .....                                    | 135        |
| 1) Uzlaşma Müzakeresinde Avukatla Temsil .....                                   | 136        |
| 2) Hukukun Gölgesinde Müzakere .....   | 136        |
| 3) Müzakerecilerin Birbirleri İçin İki Taraflı<br>Tekel Oluşturması.....         | 137        |
| B) Müzakerenin Özellikleri ve İşleyişi.....                                      | 137        |

|   |     |
|---|-----|
| <b>§ 4. MÜZAKERE TEORİLERİ</b> .....                          | 141 |
| A) Sorun Çözücü Yaklaşım .....                                | 141 |
| B) Rekabetçi Yaklaşım .....                                   | 147 |
| <b>§ 5. MÜZAKERELERE İYİNİYETLE KATILMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ</b> ..... | 149 |
| A) Taraflara Yönelik İyiniyet Yükümlülüğü .....               | 149 |
| B) Müzakereci Avukatlara Yönelik İyiniyet Yükümlülüğü .....   | 159 |
| C) Genel Olarak ADR Sürecinde İyiniyet Yükümlülüğü .....      | 163 |
| <b>§ 6. TARAFSIZ MÜZAKERECİLERİN İŞLEVLERİ</b> .....          | 165 |

## İKİNCİ BÖLÜM ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN GENEL ESASLARI

|  |     |
|--|-----|
| <b>§ 7. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN HUKUKÎ YAPISI</b> .....  | 167 |
| A) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Tanımı ve Özellikleri .....   | 167 |
| B) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Yargıya Bir Alternatif midir? ....   | 174 |
| C) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünde Kapsam Sorunu .....   | 186 |
| I- Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu Olarak Tahkim .....  | 186 |
| II- Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu Olarak Arabuluculuk (Uzlaştırma) .....                                | 194 |
| III- Karma Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları .....   | 197 |
| D) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Hukuk Dogmatığı İçindeki Yeri .....                                     | 198 |
| I- Kamu Hukuku ve Özel Hukuk Ayırımının Güncel Değeri .....  | 198 |
| II- Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Kamu Hukuku ve Özel Hukuk Ayırımındaki Yeri .....                      | 204 |
| III- Medenî Usûl Hukuku Kapsamında Alternatif Uyuşmazlık Çözümü .....                                      | 209 |
| <b>§ 8. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN ORTAYA ÇIKMASINDA ETKİLİ OLAN GÖRÜŞLER VE DÜŞÜNCE YAPISI</b> ..... | 210 |
| A) Uyuşmazlık Kördüğümünün Yargı Kılıcıyla Kesilmesi Yerine Uzlaşmayla Çözülmesi .....                     | 210 |
| B) Dava Yolunun Sebep Olduğu Sorunlara Çözüm Arayışları .....  | 212 |
| C) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Doğuşu ve Gelişimi .....  | 214 |
| I- Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Doğuşu ve Adalete Erişim Akımı .....                                    | 214 |



|  |     |
|--|-----|
| II- Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Tarihçesi ve Gelişimi.....   | 222 |
| III- Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Hukuk Sistemleri İçindeki Geleceği .....  | 233 |
| <b>§ 9. DEVLET SİSTEMLERİ, YARGILAMA HUKUKU SİSTEMLERİ VE ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ</b> .....   | 241 |
| A) Genel Olarak Devlet Sistemleri ile Yargılama Hukuku Sistemlerinin Sınıflandırılması .....   | 241 |
| B) Devlet Sistemleriyle Yargılama Hukuku Hukuku Sistemlerinin Alternatif Uyuşmazlık Çözümüyle Olan İlişkisi .....                          | 247 |
| <b>§ 10. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN YARARLARI</b> .....   | 256 |
| A) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Masraflardan Tasarruf Sağlar ....  | 256 |
| B) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Zamandan Tasarruf Sağlar .....   | 259 |
| C) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Uyuşmazlığın Konusu Hakkında Uzman Kişilerce İnceleme Yapılmasını Sağlar .....                             | 260 |
| D) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Tarafların Uyuşmazlık Çözüm Sürecine Doğrudan Katılımını ve Çözüm Süreci Üzerinde Egemenliğini Sağlar..... | 260 |
| E) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Esnek ve İlimli Çözümler Sağlar .....  | 261 |
| F) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Gizlilik Sağlar .....  | 262 |
| G) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Menfaatler Üzerinde Yoğunlaşmayı Sağlar.....   | 271 |
| H) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Tarafların Mahkemede Kısa Süre İçinde Uzlaşmalarını Sağlar .....   | 272 |
| I) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü İşletmecilerin Uyuşmazlık Hakkında Ön İncelemede Bulunmalarını Sağlar.....                                 | 273 |
| J) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Uyuşmazlığın Her İki Tarafının da Kazançlı Çıkacağı Bir Sonucun Doğumuna Öncülük Eder .....                | 274 |
| K) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Yargılamaya Hazırlık Yapılmasını Sağlar .....  | 275 |
| L) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü İşletmelerin Amirlerince Yapılacak Eleştirilere Karşı Koruma Sağlar .....                                  | 276 |
| M) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Ticarî İlişkilerin Korunmasını Sağlar .....  | 276 |
| N) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Gönüllülüğe Dayanır ve Hak Arama Hürriyetini Kısıtlamaz.....   | 277 |

|   |            |
|---|------------|
| I- ADR Yollarına Başvurma ve ADR Yollarının Sonucuna Uymanın Gönüllü Olması .....                           | 277        |
| II- ADR Yollarına Başvurmanın Zorunlu Olmasına Karşılık ADR Yollarının Sonucuna Uymanın Gönüllü Olması..... | 280        |
| III- Anayasa Mahkemesinin ADR Yollarında Hak Arama Hürriyetine İlişkin Kararları .....                      | 286        |
| IV- 3533 sayılı Kanunda Öngörülen Mecburî Tahkim ve Hak Arama Hürriyeti .....                               | 292        |
| O) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Yararlarının Arabuluculuk Açısından Değerlendirilmesi .....              | 296        |
| <b>§ 11. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN ÖNÜNDEKİ ENGELLER .....</b>  | <b>299</b> |
| A) Önemli Hukukî Konular .....  | 299        |
| B) Güven Konusundaki Önemli Tereddütler.....  | 300        |
| C) Tarafların Malî Durumlarındaki Eşitsizlikler .....   | 300        |
| D) Uyuşmazlığın Taraflarında Birden Fazla Kişinin Bulunması.....  | 300        |
| E) Büyük Miktarlı Uyuşmazlıkları Konu Alan Davalar.....   | 301        |
| F) Hukuk Danışmanlarının Muhalefeti .....   | 304        |
| G) Zayıflık Belirtisi Olarak Algılanması .....  | 305        |
| H) Gizli Bilgi ve Belgelerin Açıklanması.....   | 305        |
| I) Hasım Taraflarca Gelecekte Yapılabilecek Taleplere Cesaret Verilmesi. ....                               | 306        |
| J) Hasım Tarafı Alternatif Uyuşmazlık Çözümüne Başvurma Konusunda İkna Edebilme.....                        | 306        |
| K) Hasım Tarafça Kötüye Kullanılma Olasılığı .....  | 307        |
| <b>§ 12. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN DİĞER ÖZELLİKLERİ .....</b>  | <b>310</b> |
| A) Alternatif Uyuşmazlık Çözümüne Yönelme İsteği.....   | 310        |
| B) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünde Yetki .....  | 312        |
| C) Uygulamada Alternatif Uyuşmazlık Çözümü .....  | 313        |
| D) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Dava Yönetimiyle İlişkisi....  | 317        |
| <b>ÜÇÜNCÜ BÖLÜM</b>   |            |
| <b>AMERİKAN YARGILAMA HUKUKUNDA</b>   |            |
| <b>MAHKEME BAĞLANTILI ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ</b>  |            |
| <b>§ 13. MUKAYESELİ HUKUKTA MAHKEME BAĞLANTILI ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ .....</b>                       | <b>322</b> |
| A) Amerika Birleşik Devletleri'nde Mahkeme Bağlantılı ADR .....   | 325        |

|   |            |
|---|------------|
| B) İngiltere ve Galler’de Mahkeme Bağlantılı ADR.....                                     | 331        |
| I- İngiltere Hukuk Usûlü Kurallarında ADR.....  | 331        |
| II- Londra Merkez İlçe Mahkemesi Arabuluculuk Programı.....                               | 336        |
| 1) Arabuluculuk Programına Gönderilen Davalar .....                                       | 336        |
| 2) Arabuluculuğa Başvurulması.....  | 337        |
| 3) Arabulucunun Atanması .....  | 338        |
| 4) Arabuluculuk Usûlü .....   | 338        |
| 5) Arabuluculuk Sonunda Anlaşma Yapılması.....  | 339        |
| C) Kanada’da Mahkeme Bağlantılı ADR.....  | 340        |
| D) Avustralya’da Mahkeme BağlantılıADR .....  | 342        |
| E) Yeni Zelanda’da Mahkeme BağlantılıADR .....  | 346        |
| F) Japonya’da Mahkeme Bağlantılı ADR.....   | 347        |
| I- Uzlaşma.....   | 347        |
| II- Arabuluculuk.....   | 349        |
| 1) Japon İlçe Mahkemelerinde ve Küçük Talepler<br>Mahkemelerinde Arabuluculuk .....       | 350        |
| 2) Japon Aile Mahkemelerinde Arabuluculuk .....   | 351        |
| III- Hâkimlerin Mahkeme Bağlantılı ADR’deki İşlevi .....                                  | 351        |
| <b>§ 14. ÇOK SEÇENEKLİ ADLİYE TEŞKİLÂTI .....</b>   | <b>354</b> |
| A) Çok Seçenekli Adliye Teşkilâtının Esasları .....                                       | 354        |
| B) Columbia Bölgesi Çok Seçenekli Uyuşmazlık<br>Çözümü Programı.....                      | 361        |
| I- Çok Seçenekli Uyuşmazlık Çözümü Programının<br>Gelişimi.....                           | 361        |
| II- Çok Seçenekli Uyuşmazlık Çözümü Programında<br>Sunulan Uyuşmazlık Çözüm Yolları ..... | 364        |
| 1) Kayıt ve Yönlendirme.....  | 364        |
| 2) Arabuluculuk .....   | 365        |
| 3) Tahkim.....  | 365        |
| 4) Dava Değerlendirmesi .....   | 365        |
| III- Çok Seçenekli Uyuşmazlık Çözümü Programında<br>Çalışan Gönüllüler .....              | 365        |
| 1) Gönüllülerin Oryantasyonu ve Seçimi.....   | 366        |
| a) Ferdi Oryantason (İntibak) Eğitimi .....   | 366        |
| b) Yetenek Değerlendirmesi.....   | 366        |
| 2) Gönüllülerin Eğitimi .....   | 367        |
| 3) Gönüllülere Ücret Ödenmesi .....   | 367        |

|   |            |
|---|------------|
| IV- Çok Seçenekli Uyuşmazlık Çözümü Programının             |            |
| İncelenmesi .....   | 368        |
| 1) Aile ve Topuluk Bölümü .....                             | 369        |
| a) Kayıt ve Yönlendirme .....                               | 369        |
| b) Aile Arabuluculuğu .....                                 | 369        |
| 2) Özel Hukuk ADR Bölümü.....                               | 370        |
| a) Özel Hukuk Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Programı .....    | 370        |
| b) Özel Hukuk Arabuluculuğu .....                           | 371        |
| c) Dava Değerlendirmesi.....                                | 371        |
| d) Tahkim .....   | 372        |
| e) Veraset ve Vergi Değerlendirme Arabuluculuğu .....       | 372        |
| f) Küçük Talepler ve Sınıf Talepleri Arabuluculuğu .....    | 373        |
| 3) Program Geliştirme Bölümü .....                          | 373        |
| <b>§ 15. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ</b>                    |            |
| <b>FEDERAL BÖLGE MAHKEMELERİNDE ADR .....</b>               | <b>375</b> |
| A) Genel Olarak Amerika Birleşik Devletleri Mahkemeler      |            |
| Teşkilâtı .....   | 376        |
| I- Federal Mahkemeler .....                                 | 380        |
| 1) Federal Bölge Mahkemeleri.....                           | 380        |
| 2) Temyiz Mahkemeleri.....                                  | 383        |
| 3) Özel Federal Mahkemeler .....                            | 384        |
| 4) Yüksek Mahkeme .....                                     | 385        |
| II- Eyalet Mahkemeleri .....                                | 386        |
| 1) Eyalet İlk Derece Mahkemeleri .....                      | 387        |
| 2) Eyalet Temyiz Mahkemeleri.....                           | 387        |
| 3) Eyalet Yüksek Mahkemesi .....                            | 388        |
| B) Amerika Birleşik Devletleri Federal Bölge Mahkemelerinde |            |
| Uygulanan Başlıca Mahkeme Bağlantılı ADR Yolları .....      | 388        |
| I- Arabuluculuk.....  | 388        |
| 1) Davanın Arabulucuya Gönderilmesi.....                    | 391        |
| 2) Arabulucu.....   | 391        |
| 3) Arabuluculuğa Hazırlık.....                              | 392        |
| 4) Arabuluculuk Toplantıları.....                           | 392        |
| 5) Arabuluculuğun Tamamlanması .....                        | 392        |
| II- Tahkim .....  | 394        |
| 1) 1988 Tarihli Kanuna Göre Zorunlu Tahkim.....             | 394        |
| 2) 1988 Tarihli Kanuna Göre Gönüllü Tahkim.....             | 395        |
| 3) 1998 Tarihli ADR Kanununa Göre Tahkim .....              | 395        |

|   |            |
|---|------------|
| III- Ön Tarafsız Değerlendirme.....   | 395        |
| IV- Kısa Jüri Yargılaması.....  | 396        |
| V- Kısa Yargılama .....   | 397        |
| VI- Uzlaşma Haftası .....   | 398        |
| VII- Dava Değerlendirmesi (Michigan Arabuluculuğu).....                                 | 398        |
| VIII- Arabuluculuk-Tahkim.....  | 398        |
| C) Mahkeme Bağlantılı ADR Yollarına İlişkin Bazı<br>Temel Kavramlar .....               | 399        |
| I- Davaların ADR'ye Gönüllü veya Zorunlu Olarak<br>Gönderilmesi.....                    | 399        |
| II- Bağlayıcı Olan veya Bağlayıcı Olmayan ADR.....                                      | 399        |
| III- Menfaat Temelli veya Hak Temelli ADR.....  | 400        |
| D) Mahkemelerin Görülmekte Olan Davaları<br>ADR Yollarına Havale Etme Yetkisi .....     | 400        |
| I- Federal Bölge Mahkemeleri.....   | 400        |
| II- İflâs Mahkemeleri .....   | 402        |
| <b>§ 16. MAHKEME BAĞLANTILI ADR'YE BAŞVURULMASI.....</b>                                | <b>405</b> |
| A) Mahkeme Bağlantılı ADR'ye Başvurulmasında<br>Zorunluluk ve Gönüllülük .....          | 405        |
| I- Zorunlu Mahkeme Bağlantılı ADR Programları ve<br>Taraflara Sunulan ADR Yolları ..... | 406        |
| 1) Hukuk Davalarının ADR Listesine Zorunlu Olarak<br>Gönderilmesi.....                  | 407        |
| 2) Mahkemece Seçilen Davaların ADR Listesinden<br>Belirli Bir Yönteme Gönderilmesi..... | 408        |
| II- Farklı ADR Programlarının Uygulamaları.....   | 410        |
| 1) Belirli Türdeki Davaların ADR'ye Gönderilmesi.....                                   | 410        |
| 2) ADR'ye Gönderilecek Davaların Her Davanın<br>Koşullarına Göre Belirlenmesi .....     | 411        |
| III- Gönüllü Mahkeme Bağlantılı ADR Programları .....                                   | 412        |
| IV- Karma Mahkeme Bağlantılı ADR Programları.....                                       | 415        |
| B) Mahkemenin Davada ADR'ye Başvurulmasına<br>Karar Vermesi .....                       | 415        |
| C) Davanın Hangi Aşamasında ADR'ye Başvurulabilir? .....                                | 417        |
| I- Arabuluculuk.....  | 418        |
| II- Ön Tarafsız Değerlendirme.....  | 421        |
| III- Tahkim veya Kısa Jüri Yargılaması.....   | 421        |

|   |            |
|---|------------|
| D) ADR'ye Başvurulmasının Dava Sürecine Olan Etkisi .....   | 421        |
| E) ADR'ye Başvurulmasından Önce veya ADR Sürecinde Yapılabilecek Olan Tahkikat İşlemleri.....   | 423        |
| F) Davadaki Belirli Bir Meselenin Karara Bağlanması ADR'ye Başvurulmasını Kolaylaştıracak Olması Durumunda Mahkemenin Vereceği Karar..... | 424        |
| G) Davanın Çözülmesi Hakkında Bir Talepte Bulunulması Durumunda Mahkemenin Yapacağı İşlem .....   | 425        |
| <b>§ 17. ADR'YE UYGUN OLAN DAVALARIN SEÇİLMESİ .....</b>  | <b>426</b> |
| A) Tarafların Özellikleri .....   | 427        |
| I- Davanın Tarafları ADR'den Yararlanabilir mi? .....   | 427        |
| 1) ADR Tarafların Daha İyi Bir Sonuca Ulaşmasını Sağlayabilir mi? .....   | 427        |
| 2) ADR Tarafların Zamandan ve Masraflardan Tasarruf Etmesini Sağlayabilir mi? .....   | 427        |
| 3) Taraflar, Kişisel veya Ticarî İlişkilere Sahip mi ve Bu İlişkileri Sürdürmek İstiyor mu? .....   | 428        |
| II- Davanın Tarafları ve Avukatlar ADR'yi Verimli Bir Şekilde Kullanma Becerisine Sahip mi? .....   | 428        |
| III- Davanın Taraflarından Birinin Avukatla Temsil Edilmemesi.. ..  | 429        |
| IV- Taraflardan Birinin İdare Olması .....  | 430        |
| V- Uzlaşma Sağlanmasının Tarafların Gizli Kalmasını İstedikleri Bilgilere Bağlı Olması .....  | 431        |
| B) Genel Olarak Davanın Özellikleri .....   | 431        |
| I- Yeni Hukukî Sorunlar, Anayasal Sorunlar, Kamu Düzenine İlişkin Konular ve Hükümün, Hukukun Gelişmesine Olan Katkısı.....               | 431        |
| II- Dava Konusu ve Hüküm Hakkında Kamunun Bilgilenme İhtiyacı.....  | 432        |
| III- Dava Konusu Olan Olayların Az veya Çok Olması.....   | 432        |
| IV- Dava Arkadaşlığı .....  | 433        |
| V- Tarafların Daha Önceki Uzlaşma Girişimleri .....   | 434        |
| VI- Dosya Üzerinden Karara Bağlanması Gereken Davalar .....   | 434        |
| C) Karmaşık Davalar .....   | 435        |
| I- Sınıf Davaları .....   | 436        |
| II- Kitleli Haksız Fiillerden Kaynaklanan Davalar.....  | 437        |
| D) İflâs Davaları .....   | 438        |

|   |     |
|---|-----|
| <b>§ 18. DAVAYA UYGUN OLAN ADR YOLUNUN BELİRLENMESİ</b> .....   | 440 |
| A) ADR Yolunu Seçebilecek Kişiler.....  | 440 |
| I- ADR Yolunun Taraflarca Seçilmesi .....   | 441 |
| II- ADR Yolunun Mahkemenin ADR Görevlisi veya Personelce Seçilmesi.....   | 442 |
| III- ADR Yolunun Hâkimce Seçilmesi .....  | 442 |
| B) Mahkemenin Davaya Uygun Olan ADR Yolunu Belirlerken Esas Alacağı Kıstaslar .....                                 | 444 |
| I- Arabuluculuk.....  | 444 |
| II- Tahkim .....  | 445 |
| 1) Gönüllü Tahkim.....  | 445 |
| 2) Zorunlu Tahkim .....   | 447 |
| III- Ön Tarafsız Değerlendirme.....   | 447 |
| IV- Kısa Jüri Yargılaması.....  | 449 |
| V- Kısa Yargılama .....   | 451 |
| <b>§ 19. TARAFLARIN RIZASI VE ADR SÜRECİNE KATILIMI</b> .....   | 453 |
| A) Davaların Tarafların Rızası Alınarak veya Alınmadan ADR'ye Gönderilmesi .....                                    | 453 |
| I- Davanın ADR'ye Gönderilmesinin Zorunlu veya Gönüllü Olması Hâlinde Dikkate Alınacak Konular .....                | 454 |
| II- Davanın, Tarafların Rızası Olmadan ADR'ye Gönderilmesine Karar Verme Yetkisi.....                               | 457 |
| 1) Federal Bölge Mahkemeleri.....   | 457 |
| 2) İflâs Mahkemeleri.....   | 458 |
| III- Mahkemenin Tarafların Rızasını Almak İstemesi Durumunda Bu Rızanın Sahih Olması İçin Yapılması Gerekenler..... | 459 |
| B) Tarafların ADR Toplantılarına Bizzat Katılmalarının Sağlanması.....  | 460 |
| I- Tarafların ADR Toplantılarına Katılması .....  | 460 |
| II- Sigorta Şirketlerinin Taraf Olmadıkları Davalarda ADR Toplantılarına Katılması .....                            | 463 |
| III- İdarî Makamların veya Büyük Kuruluşların Görevlilerinin ADR Toplantılarına Katılması .....                     | 463 |
| IV- Tarafların ADR Toplantılarına Katılmasının Mahkemece Zorunlu Tutulmasında Yetki .....                           | 465 |
| C) ADR Toplantılarına İyiniyetle Katılım.....   | 466 |
| D) ADR Toplantıları Başlamadan Önce Tarafların Tarafsız Kişiye Sunabileceği Bilgi ve Belgeler.....                  | 467 |

|  |     |
|--|-----|
| <b>§ 20. TARAFSIZ KİŞİNİN NİTELİKLERİ, EĞİTİMİ VE SEÇİLMESİ</b> .....  | 469 |
| A) Tarafsız Kişilerin Mahkeme Listesine Kaydedilmesi.....  | 470 |
| B) Tarafsız Kişilerin Sahip Olmaları Gereken Nitelikler .....  | 470 |
| I- Hakem Olmak İçin Gereken Nitelikler .....   | 472 |
| II- Arabulucu Olmak İçin Gereken Nitelikler .....  | 473 |
| III- Dava Değerlendiricisi Olmak İçin Gereken Nitelikler.....  | 474 |
| C) Tarafsız Kişilerin Seçimi .....   | 475 |
| I- Tarafsız Kişinin Taraflarca Seçilmesi.....  | 475 |
| II- Tarafsız Kişinin Hâkim veya Mahkeme Personeli<br>Taraftan Seçilmesi.....   | 477 |
| D) Uygun Tarafsız Kişinin Seçiminde  |     |
| Dikkate Alınacak Hususlar .....  | 478 |
| I- Tarafsız Kişilerin Eğitimi ve Tecrübesi .....   | 478 |
| II- Tarafsız Kişilerin İtibarı ve Kişisel Özellikleri .....  | 483 |
| III- Tarafsız Kişilerin Uyuşmazlık Konusu<br>Üzerindeki Uzmanlığı .....  | 483 |
| E) Hâkimler Tarafsız Kişi Olarak Görev Yapabilir mi? .....   | 484 |
| I- Tecrübeli Emekli Hâkimler.....  | 484 |
| II- Sulh Hâkimleri .....   | 484 |
| III- Özel Uzmanlar .....   | 486 |
| IV- Denetçiler.....  | 486 |
| F) Davaya Bakan Hâkimin Tarafsız Kişi Olarak<br>Görev Yapması Mümkün Müdür?.....   | 486 |
| G) Tarafsız Kişinin Taraflarla Menfaat Çatışmasının<br>Olması veya Tarafsızlığını Şüpheye Düşürecek<br>Bir Durum Bulunması ..... | 488 |
| H) Tarafsız Kişilerin Teminata Sahip Olması Gerekir mi? .....  | 489 |
| <b>§ 21. MASRAFLARIN KARŞILANMASI VE TARAFSIZ KİŞİNİN ÜCRETİ</b> .....   | 491 |
| A) Mahkeme Bağlantılı ADR Programının Masraflarının<br>Karşılanması .....  | 491 |
| B) Tarafsız Kişinin Ücreti Konusundaki Uygulamalar .....   | 491 |
| C) Tarafsız Kişinin Ücretinin Ödenmesi .....   | 493 |
| I- Ücretsiz Hizmet Verilmesi.....  | 493 |
| II- Ücretin Mahkemece Ödenmesi .....   | 494 |
| III- Ücretin Taraflarca Ödenmesi .....   | 495 |
| 1) Taraflarca Ödenecek Ücretin Mahkemece Belirlenmesi .....  | 495 |



|  |            |
|--|------------|
| 2) Taraflarca Ödenecek Ücretin Piyasa Fiyatlarına Göre Belirlenmesi .....        | 496        |
| 3) Ücretin Taraflar Arasında Paylaştırılması .....                               | 496        |
| IV- Ücretin Belirlenmesinde Dikkate Alınacak Hususlar .....                      | 497        |
| D) Davanın ADR'ye Zorunlu veya Gönüllü Olarak Gönderilmesinde Ücret.....         | 498        |
| <b>§ 22. ADR MÜZAKERELERİNDE GİZLİLİK .....</b>                                  | <b>501</b> |
| A) Mahkeme Bağlantılı ADR'de Gizliliğin Önemi .....                              | 501        |
| B) Mahkeme Bağlantılı ADR'de Gizliliğin Anlamı.....                              | 502        |
| C) ADR Yollarının Türlerine Göre Gizliliğin Kapsamı .....                        | 503        |
| I- Tahkim .....  | 503        |
| II- Arbuluculuk.....   | 504        |
| III- Ön Tarafsız Değerlendirme.....  | 505        |
| D) ADR Müzakerelerinin Gizliliğini Koruyan Yöntemler .....                       | 505        |
| I- Dava ADR'ye Gönderildiğinde Hâkim Neler Yapabilir?.....                       | 505        |
| 1) Gönderme Kararı .....   | 505        |
| 2) Gizlilik Anlaşmaları.....   | 506        |
| II- Gizliliğin İhlâli Hâlinde Hâkim Neler Yapabilir?.....                        | 506        |
| E) Gizliliğin Korunmasında İstisnalar.....                                       | 507        |
| F) ADR Müzakerelerinin Gizliliğini Koruyan Kanun Maddeleri .....                 | 510        |
| I- Eyalet Kanunlarında Gizliliğin Koruması .....                                 | 510        |
| 1) Gizlilik Korumasının Kapsamı .....  | 511        |
| 2) Delil İmtiyazının İleri Sürülmesi veya İmtiyazdan Feragat .....               | 511        |
| II- Federal Delil Kanunu'nun Gizliliğe İlişkin Hükümleri .....                   | 512        |
| 1) Madde 403 .....   | 512        |
| 2) Madde 408 .....   | 512        |
| 3) Madde 501 .....   | 514        |
| III- Federal Hukuk Usûlü Kanunu'nun Gizliliğe İlişkin Hükümleri .....            | 514        |
| 1) Madde 26 (c).....   | 514        |
| 2) Madde 45 .....  | 514        |
| 3) Madde 68 .....  | 514        |
| G) Gizliliğin İhlâli Hâlinde Yaptırım Uygulanması .....                          | 514        |
| <b>§ 23. GÖNDERME KARARI VE TARAFLARIN ADR SÜRECİNE KATILMAK İSTEMEMESİ.....</b> | <b>515</b> |
| A) Gönderme Kararında Yer Alması Gereken Hususlar .....                          | 516        |
| I- Gönderme Kararının Dayanağı Olan Kanun Maddeleri .....                        | 516        |
| II- Başvurulan ADR Yolu .....  | 516        |

|  |            |
|--|------------|
| III- Tarafsız Kişinin İsmi, Sorumlulukları ve Ücreti.....  | 516        |
| IV- Dilekçelerin Sunulma Süresi ve İçeriği .....   | 517        |
| V- ADR Müzakerelerine Katılım ve Uzlaşma Yetkisi.....  | 517        |
| VI- ADR Toplantılarının Süresi .....   | 518        |
| VII- Dava Süreciyle Olan İlişki .....  | 518        |
| VIII- Gizlilik .....   | 518        |
| IX- Tarafsız Kişi ile Hâkim Arasındaki Görüşmeler.....   | 518        |
| X- Tarafsız Kişi ile Taraflar Arasındaki Tek Tarafları<br>Görüşmeler.....  | 518        |
| XI- Ortaya Çıkan Sorunların Tespiti ve Etik Konular.....   | 519        |
| XII- Uygulanabilecek Yaptırımlar .....   | 519        |
| XIII- ADR Sürecinin Sonucu.....  | 519        |
| B) Tarafların ADR Sürecine Katılmak İstememesi ve<br>Gönderme Kararından Dönülmesi.....  | 520        |
| I- Tahkime Katılmama ve Gönderme Kararından<br>Dönülmesi Talebi.....   | 520        |
| II- Diğer ADR Yollarına Katılmama ve Gönderme<br>Kararından Dönülmesi Talebi.....  | 521        |
| <b>§ 24. ADR SÜRECİNDE DAVA YÖNETİMİ.....</b>  | <b>523</b> |
| A) Tarafsız Kişilerle Mahkeme Arasındaki Görüşmeler .....  | 523        |
| I- Görüşmelerin Sınırlanması .....   | 526        |
| II- Hâkimle Yapılması Gereken Görüşmeler İçin<br>Alınabilecek Önlemler .....   | 526        |
| B) Mahkemenin ADR Programını Değerlendirmesi .....   | 527        |
| C) Mahkemenin ADR Programını İzlemesi .....  | 528        |
| I- ADR Sürecinin İzlenmesi .....   | 528        |
| II- ADR Süreci Hakkında Bilgi Toplanması.....  | 529        |
| 1) ADR'ye Gönderilen Davalar Listesi.....  | 529        |
| 2) ADR Dosyaları .....   | 529        |
| D) ADR Programının Yönetimi.....   | 530        |
| E) ADR Sürecinde Karşılaşılan Özel Durumlar.....   | 531        |
| I- ADR Müzakerelerine Devam Edilmemesi,<br>Uzlaşma Yetkisi Olmayanların Müzakerelere<br>Katılması veya Müzakerelerin İyiniyetle Sürdürülmemesi<br>Hâlinde Mahkemenin Yaptırım Uygulaması ..... | 531        |
| II- Tarafların Uzlaşmayı Engelleyen Bir Sorun<br>Hakkında Mahkemenin Karar Vermesini İstemesi .....  | 532        |

|   |            |
|---|------------|
| III- ADR Süreci Devam Ederken Taraflardan Birinin Davanın Esası Hakkında Karar Verilmesini İstemesi .....                       | 532        |
| IV- ADR Toplantılarına Taraflar Dışında Kişilerin Katılmak İstemesi .....   | 533        |
| V- Mahkemenin Davayı ADR Sürecinden Geri Alması .....   | 534        |
| 1) Davanın ADR Sürecinden Geri Alınmasının Nedenleri .....  | 534        |
| 2) Davanın ADR Sürecinden Geri Alınmasına Karar Verilmesi.....  | 534        |
| 3) Davanın ADR Sürecinden Geri Alınması Yerine Başvurulacak Yollar.....   | 535        |
| F) Tarafsız Kişi veya Taraflarla İlgili Olarak Ortaya Çıkabilecek Etik Sorunlar.....  | 535        |
| G) ADR Sürecinin Sona Erdirilmesi .....   | 537        |
| I- Anlaşmaya Varılması Hâlinde ADR Sürecinin Sona Erdirilmesi.....  | 538        |
| II- Anlaşmaya Varılamaması Hâlinde ADR Sürecinin Sona Erdirilmesi.....  | 538        |
| III- Tarafsız Kişinin Bir Karar Vermesi Hâlinde ADR Sürecinin Sona Erdirilmesi .....  | 539        |
| <b>§ 25. ADİL VE ETKİN BİR MAHKEME BAĞLANTILI ADR PROGRAMI OLUŞTURMAK İÇİN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR.....</b>            | <b>540</b> |
| A) Amerika Birleşik Devletleri'nde Mahkeme Bağlantılı ADR Programlarının Etkinliğinin Artırılması İçin Yapılan Çalışmalar ..... | 541        |
| B) Etkin Bir Mahkeme Bağlantılı ADR Programının Temel İlkeleri .....  | 543        |
| I- Mahkeme Bağlantılı ADR Programlarına Yönelik İlkeler .....   | 543        |
| II- Mahkeme Bağlantılı ADR Programlarında Görev Yapan Tarafsız Kişilere Yönelik Etik İlkeler.....                               | 548        |

#### **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM ARABULUCULUK (UZLAŞTIRMA)**

|  |            |
|--|------------|
| <b>§ 26. GENEL OLARAK ARABULUCULUK.....</b>                              | <b>555</b> |
| A) Arabuluculuğun Tanımı.....  | 555        |
| B) Uyuşmazlık Çözümünde Arabuluculuğun Tercih Edilmesinin Nedenleri..... | 558        |
| C) Arabuluculuğun Temel İlkeleri .....                                   | 563        |

|   |            |
|---|------------|
| I- Bir Arabulucunun Mevcut Olması .....   | 563        |
| II- Arabulucunun Tarafsızlığı .....   | 564        |
| 1) Tarafsızlığın Anlamı .....   | 564        |
| 2) Arabulucunun Görevleriyle Tarafsızlığın Bağdaştırılması ...                            | 565        |
| III- Arabulucunun Bağlayıcı Bir Karar Verme Yetkisinin Bulunmaması.....                   | 568        |
| IV- Arabulucunun Yetkisinin Taraflardan Kaynaklanması.....                                | 568        |
| V- Arabuluculukta Karşılıklı Anlaşmaya Dayalı Bir Çözümün Esas Olması .....               | 569        |
| VI- Arabuluculukta Uyuşmazlığın Çözümünün Amaçlanması.....                                | 569        |
| VII- Arabuluculukta Uyuşmazlığın Çözümünün Kolaylaştırılması .....                        | 569        |
| VIII- Arabuluculukta Güvenli Bir Müzakere Ortamının Hazırlanması .....                    | 571        |
| IX- Arabuluculukta Tarafların Yetkisi .....   | 571        |
| X- Arabuluculukta Gizlilik.....   | 572        |
| 1) Arabuluculuk Sürecinde Gizliliğin Önemi .....  | 572        |
| 2) Arabuluculuk Müzakerelerinde Yapılan Açıklamaların Gizliliğinin Korunması .....        | 574        |
| 3) Arabulucuların Tanıklık Yapmaya Zorlanamaması.....                                     | 577        |
| XI- Arabuluculukta Taraflara Bağımsız Tavsiyelerde Bulunulamaması .....                   | 582        |
| XII- Arabuluculukta Anlaşmazlığın Kontrol Altına Alınması .....                           | 583        |
| D) Arabuluculuğa Başvurulması İçin Uygun Koşullar.....                                    | 583        |
| I- Sürekli İlişkiler.....   | 583        |
| II- Tek Seferlik (Ani) İşler .....  | 583        |
| III- Çevre Hukuku, Normatif Düzenlemeler ve Kamu Politikası ile İlgili Uyuşmazlıklar..... | 584        |
| IV- Küçük Miktarlı Talepler.....  | 584        |
| V- Karmaşık ve Çok Taraflı Davalar .....  | 584        |
| E) Arabulucular Arasındaki Farklılıkların Sebepleri .....                                 | 585        |
| I- Arabulucuların Amaçlarındaki Farklılıklar.....   | 585        |
| II- Arabulucuların Yaklaşımlarındaki Farklılıklar .....                                   | 586        |
| F) Bir Davanın Arabuluculukla Çözülmesi, Yasal Hakların Uygulanmasıyla Uyumlu mudur?..... | 588        |
| <b>§ 27. ARABULUCULUĞUN GELİŞİMİ VE ARABULUCULUK ÇEŞİTLERİ .....</b>                      | <b>590</b> |
| A) Arabuluculuğun Gelişimi, Geleneksel ve Modern Arabuluculuk.....                        | 590        |

|   |     |
|---|-----|
| B) Yargısal Arabuluculuk.....   | 595 |
| I- Alman Medenî Usûl Hukukunda Arabuluculuğun<br>Gelişimi ve Yargısal Arabuluculuk.....     | 596 |
| II- Amerikan Yargılama Hukukunda Yargısal<br>Arabuluculuk Olarak Ön Duruşma Müzakeresi..... | 606 |
| C) Arabuluculuk Çeşitlerinin Ortak Özellikleri .....  | 610 |
| <b>§ 28. MODERN ARABULUCULUĞUN İŞLEYİŞİ</b> .....   | 614 |
| A) Arabuluculuğun Ana Aşamaları .....   | 615 |
| B) Arabuluculuk Öncesi Aşama .....  | 616 |
| I- Arabuluculuğun Başlatılması ve Tarafların<br>Karşılıklı Rızaları.....                    | 616 |
| II- Arabuluculuğun Önündeki Engellerin Aşılması .....                                       | 620 |
| III- Arabuluculuk Toplantısına Hazırlanılması .....   | 621 |
| C) Arabuluculuk Aşaması .....   | 622 |
| I- Açılış Toplantısı.....   | 622 |
| II- Özel Toplantılar .....  | 624 |
| III- Ortak Toplantılar.....   | 627 |
| IV- Arabuluculuğun Sonu .....   | 628 |
| D) Arabuluculuk Sonrası Aşama .....   | 629 |
| <b>§ 29. ARABULUCUNUN ÜSTLENDİĞİ ÇEŞİTLİ GÖREVLER</b> .....                                 | 634 |
| A) Müzakereler İçin Ortam Oluşturmak ve Organizatörlük.....                                 | 634 |
| B) Müzakereleri Yumuşatmak (Yatıştırma) .....   | 635 |
| C) Duygu ve Düşüncelerin Açıklanmasını Kolaylaştırmak ve<br>Dinleyici Olmak .....           | 635 |
| D) İletişim Aracı Olarak Çalışmak ve Tercümanlık Yapmak .....                               | 636 |
| E) Kolaylaştırıcılık .....  | 637 |
| F) Danışmanlık ve Uzlaşmayı Teşvik .....  | 637 |
| G) Rehberlik ve Gerçekçi Düşüncenin Temsili .....   | 638 |
| H) Başkalarının Kusurunun Üstlenilmesi .....  | 639 |
| I) Anlaşma Metnini Hazırlamak.....  | 639 |
| J) Anlaşmaya Uyulduğunun Gözlemlenmesi .....  | 639 |
| <b>§ 30. ARABULUCUNUN KULLANDIĞI YÖNTEMLER VE<br/>ARAÇLAR</b> .....                         | 640 |
| Soru Sormak .....   | 640 |
| B) Tarafları Aktif Olarak Dinleme ve Sözlü Olmayan İletişim.....                            | 640 |
| C) Uyuşmazlık Çözüm Süreci Üzerinde Kontrol .....   | 641 |
| D) Nicelik Tahlili Yapmak .....   | 642 |
| E) Takım Çalışması, Ortak Arabuluculuk.....   | 649 |
| F) Bağımsız Önerilerde Bulunmak .....   | 650 |

|  |     |
|--|-----|
| G) Tarafları İkna Etmek.....   | 651 |
| <b>§ 31. MENFAAT TEMELLİ (SORUN ÇÖZÜCÜ)</b>  |     |
| <b>ARABULUCULUK VE HAK TEMELLİ (TAHMİNE DAYALI)</b>  |     |
| <b>ARABULUCULUK</b> .....  | 652 |
| <b>§ 32. TOPLULUK KÖKENLİ ARABULUCULUK</b> .....   | 655 |
| A) Topluluk Kökenli Arabuluculuk Programlarının Amacı .....  | 655 |
| B) Topluluk Kökenli Arabuluculuk Programları İle<br>Mahkemeler Arasındaki İlişki .....                         | 659 |
| <b>§ 33. HUKUKÇULARIN ARABULUCULUKTAKİ</b>   |     |
| <b>KONUMLARI</b> .....   | 664 |
| A) Hukukçuların Müzakere Hünerlerini Kazanması .....   | 664 |
| B) Avukatların Arabuluculuk Hünerlerini Kazanması .....  | 668 |
| C) Noterlerin Arabuluculuk Hünerlerini Kazanması.....  | 670 |
| <b>§ 34. SÖZLEŞMELERE KOYULAN ARABULUCULUK</b>   |     |
| <b>ŞARTLARININ BAĞLAYICILIĞI</b> .....   | 673 |
| A) Uyuşmazlık Çözümünde Arabuluculuk<br>Sürecinin Başlatılması .....   | 673 |
| B) Arabuluculuk Şartlarının Uygulamadaki Durumu.....   | 674 |
| C) Arabuluculuk Şartlarının Tarafları Bağlayıcılığı<br>Konusundaki Tartışmalar ve Emsal Mahkeme Kararları..... | 680 |

**BEŞİNCİ BÖLÜM**  
**TÜRK HUKUK SİSTEMİNDE**  
**ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ İHTİYACI**

|  |     |
|--|-----|
| <b>§ 35. MAHKEMELERİN AŞIRI İŞ YÜKÜ SORUNU VE</b>  |     |
| <b>İŞ YÜKÜNÜN AZALTIYILMASIYLA İLGİLİ</b>  |     |
| <b>AVRUPA'DAKİ ÇALIŞMALAR</b> .....  | 705 |
| A) Türk Hukuk Sisteminde Mahkemelerin<br>Aşırı İş Yükü Sorunu .....  | 705 |
| B) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin,<br>“Mahkemelerdeki Aşırı İş Yükünün Önlenmesi ve<br>Azaltılmasıyla İlgili Tedbirler” Hakkındaki R (86)<br>12 Sayılı Tavsiye Kararı ..... | 713 |
| I- Tavsiye Kararının İçeriği .....   | 713 |
| II- Tavsiye Kararının İncelenmesi .....  | 715 |
| III- Tavsiye Kararında Yer Alan Çözüm Önerileri .....  | 717 |
| 1) Uyuşmazlıkların Dostane Yollarla Çözümü .....   | 717 |
| 2) Hâkimlerin Yargısal Olmayan Görevlerden<br>Kurtarılması .....   | 719 |

|  |            |
|--|------------|
| 3) Uyuşmazlıkların Mahkeme Dışındaki Kuruluşlarca Çözülmesi.....   | 721        |
| 4) İlk Derece Mahkemelerinde Tek Hâkim Kullanılması.....   | 722        |
| 5) Mahkemelerin Görevini Düzenleyen Hükümler.....  | 723        |
| 6) Hukuk Sigortası .....   | 723        |
| <b>§ 36. TAHKİMİN HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNUNDAKİ DÜZENLENİŞ ŞEKLİ İTİBARIYLA ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ HUKUKUMUZDA NE ÖLÇÜDE CAİZDİR? .....</b> | <b>725</b> |

**ALTINCI BÖLÜM  
TÜRK HUKUK SİSTEMİNDE  
ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ VE  
ARABULUCULUK HAKKINDAKİ DÜZENLEMELER**

|  |            |
|--|------------|
| <b>§ 37. HUKUK USULÜ MUHAKEMELERİ KANUNUNUN 494 İLÂ 499. MADDELERİNDE DÜZENLENEN SULH TEŞEBBÜSÜ .....</b>                      | <b>733</b> |
| <b>§ 38. AİLE UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNDE SULH VE ARABULUCULUK.....</b>  | <b>739</b> |
| A) Aile Uyuşmazlıklarının Çözümünde Sulh.....  | 742        |
| B) Aile Uyuşmazlıklarının Çözümünde Arabuluculuk .....   | 746        |
| I- Aile Mahkemeleri Kanunu Kapsamında Aile Arabuluculuğu.....  | 747        |
| II- Evlilik Birliğinin Hâkimin Müdahalesi Yoluyla Korunması Amacıyla Alınabilecek Tedbirler Kapsamında Aile Arabuluculuğu..... | 748        |
| III- Uluslararası Çocuk Kaçırmadan Doğan Uyuşmazlıkların Çözümünde Sulh ve Arabuluculuk .....                                  | 755        |
| <b>§ 39. İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNDE UZLAŞMA VE ARABULUCULUK .....</b>                            | <b>758</b> |
| A) Mukayeseli Hukukta İş Uyuşmazlıklarının Çözümünde Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları .....                                 | 759        |
| I- Uzlaştırma .....  | 760        |
| II- Arabuluculuk.....  | 762        |
| III- Tahkim .....  | 763        |
| IV- Arabuluculuk-Tahkim.....   | 764        |
| B) Türk İş Hukukunda İş Uyuşmazlıklarının Çözümünde Tahkim ve Arabuluculuk .....   | 765        |

|  |            |
|--|------------|
| I- Bireysel İş Uyuşmazlıklarının Çözümünde Tahkim .....  | 765        |
| II- Bireysel ve Toplu İş Uyuşmazlıklarının Çözümünde Arabuluculuk.....   | 774        |
| 1) Bireysel İş Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk .....  | 775        |
| 2) Toplu İş Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk .....   | 779        |
| III- İş Uyuşmazlıklarının Çözümünde Mahkeme Bağlantılı Arabuluculuk .....  | 783        |
| C) Sosyal Güvenlik Hukukunda Uzlaşma .....   | 784        |
| <b>§ 40. NOTERLİK DAİRESİNİN DEVRİNDE ORTAYA ÇIKAN UYUŞMAZLIKLARIN YARGI DIŞI ÇÖZÜM YOLLARI.....</b>                 | <b>785</b> |
| <b>§ 41. İDARE HUKUKUNDA ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARI.....</b>  | <b>789</b> |
| A) Mukayeseli Hukukta İdare ve Vergi Hukuku Uyuşmazlıklarının Çözümünde Alternatif Uyuşmazlık Çözümü.....            | 789        |
| B) Türk İdare Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözümü .....   | 795        |
| I- Köy Kanuna Göre Arabuluculuk .....  | 798        |
| II- Mülga 4353 Sayılı Kanuna Göre Genel Bütçeye Dâhil Kuruluşların Taraf Olduğu Uyuşmazlıklarda Sulh .....           | 799        |
| 1) Davaya veya İcraya İntikal Etmiş Olan İhtilâfların Sulh Yoluyla Halli .....                                       | 799        |
| 2) Davaya veya İcraya İntikal Etmemiş Olan İhtilâfların Sulh Yoluyla Halli .....                                     | 804        |
| III- Petrol Kanununa Göre Arabuluculuk.....  | 805        |
| IV- Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Göre Alternatif Uyuşmazlık Çözümü ..... | 806        |
| V- Kamulaştırma Kanununa Göre Uzlaşma .....  | 806        |
| VI- Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine Sulh .....  | 809        |
| 1) İdarelerin Taraf Olduğu Adlî ve İdarî Uyuşmazlıkların Sulhle Çözümü İçin Görüş Alınması .....                     | 810        |
| 2) Adlî Uyuşmazlıklarda Sulhe Başvurulması .....   | 812        |
| 3) İdarî Uyuşmazlıklarda Sulhe Başvurulması.....   | 815        |
| VII- Sağlık Mesleklerinin Kusurlu Uygulanmasından Doğan Uyuşmazlıklarda Uzlaştırma.....                              | 816        |
| VIII- İdarî Uyuşmazlıkların Çözümünde Kamu Denetçiliği Kurumu .....  | 820        |



|  |     |
|--|-----|
| IX- Uzlaştırma Kurullarının Kuruluş, Görev ve Yetkilerine Dair Kanun Tasarısı .....                                    | 829 |
| C) Türk Vergi Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözümü .....   | 831 |
| <b>§ 42. TÜKETİCİ HUKUKUNDA ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ</b> .....   | 834 |
| A) Mukayeseli Hukukta Tüketici Şikâyetlerinin Giderilmesinde Alternatif Uyuşmazlık Çözümü .....                        | 834 |
| B) Türk Hukukunda Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna Göre Alternatif Uyuşmazlık Çözümü .....                        | 837 |
| <b>§ 43. BORSA UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNDE ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ</b> .....                                      | 841 |
| <b>§ 44. ELEKTRONİK FON TRANSFERİ İŞLEMLERİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜNDE ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ</b> ..... | 845 |
| A) Mukayeseli Hukukta Banka Hukuku Uyuşmazlıklarının Çözümünde Alternatif Uyuşmazlık Çözümü .....                      | 845 |
| B) Türk Hukukunda Elektronik Fon Transferi İşlemlerinden Doğan Uyuşmazlıklarda Alternatif Uyuşmazlık Çözümü .....      | 847 |
| <b>§ 45. SPOR HUKUKUNDA ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ</b> .....   | 851 |
| A) Mukayeseli Hukukta Spor Uyuşmazlıklarının Çözümünde Arabuluculuk .....  | 851 |
| B) Türk Hukukunda Spor Uyuşmazlıklarının Çözümünde Tahkim.....   | 855 |
| I- Futbol Dışındaki Spor Uyuşmazlıklarının Çözümü .....  | 855 |
| II- Futbol Dalındaki Spor Uyuşmazlıklarının Çözümü.....  | 859 |
| <b>§ 46. SİGORTACILIK KANUNUNA GÖRE SİGORTA SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜNDE TAHKİM</b> .....            | 865 |
| <b>§ 47. AVUKATLIK KANUNUNA GÖRE ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ, ARABULUCULUK VE MÜZAKERE</b> .....                      | 869 |
| A) Avukatlık Kanununa Göre Baro Yönetim Kurulunun Arabuluculuğu ve Baro Hakem Kurulu.....                              | 869 |
| B) Avukatlık Kanununa Göre Uzlaşma (Müzakere) .....  | 873 |
| I- Avukatın Uzlaşma Konusunda Müvekkilini Aydınlatma Yükümü.....   | 873 |
| II- Uzlaşmanın Genel Esasları .....  | 876 |
| III- Uzlaşma Teklifinde Bulunulması ve Uzlaşma Müzakereleri .....  | 879 |

|  |            |
|--|------------|
| IV- Uzlaşma Tutanağının Niteliği .....   | 881        |
| V- Uzlaşma Tutanağının Düzenlenmesinde<br>Avukatla Temsil Zorunluluğu .....                    | 886        |
| VI- Uzlaşma Tutanağının Düzenlenmesi<br>Ne Ölçüde Caizdir?.....                                | 888        |
| VII- Avukatlık Kanunu'nun 35/A Maddesinde Yapılması<br>Gereken Değişiklikler .....             | 892        |
| <b>§ 48. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN<br/>TÜRK HUKUKU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ .....</b> | <b>895</b> |

**YEDİNCİ BÖLÜM  
CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNDA UZLAŞTIRMA**

|   |            |
|---|------------|
| <b>§ 49. ONARICI ADALET ANLAYIŞI.....</b>   | <b>899</b> |
| A) Onarıcı Adalet Anlayışının Düşünsel Temeli.....                                  | 899        |
| B) Onarıcı Adalet Programlarının Esasları .....                                     | 905        |
| C) Onarıcı Adalet Yöntemleri .....  | 908        |
| <b>§ 50. ONARICI ADALET PROGRAMLARINDAN<br/>MAĞDUR-FAİL ARABULUCULUĞU .....</b>     | <b>911</b> |
| A) Genel Olarak Mağdur-Fail Arabuluculuğu.....                                      | 911        |
| B) Mağdur-Fail Arabuluculuğunun Sunduğu Faydalar .....                              | 917        |
| I- Mağdura Yönelik Faydalar .....   | 918        |
| II- Faile Yönelik Faydalar.....   | 919        |
| III- Topluma Yönelik Faydalar .....   | 920        |
| IV- Ceza Adaleti Sistemine Yönelik Faydalar .....                                   | 920        |
| <b>§ 51. MAĞDUR-FAİL ARABULUCULUĞUNUN USÛLÛ .....</b>                               | <b>921</b> |
| A) Mağdur-Fail Arabuluculuğunun Ön Koşulları .....                                  | 921        |
| B) Mağdur-Fail Arabuluculuğunun Aşamaları.....                                      | 922        |
| I- Arabuluculuğa Uygun Davaların Tespiti ve<br>Arabuluculuğa Gönderilmesi .....     | 922        |
| II- Mağdur ile İlk Görüşme ve Özel Toplantı .....                                   | 922        |
| III- Fail ile İlk Görüşme ve Özel Toplantı .....                                    | 923        |
| IV- Mağdur ve Failin Katıldığı Ortak Arabuluculuk<br>Toplantısının Yönetilmesi..... | 924        |
| V- Arabuluculuğun Sonucu ve Anlaşmaya Varılması .....                               | 926        |
| VI- Arabuluculuğun Sonucunun Takip Edilmesi .....                                   | 927        |
| <b>§ 52. CEZA MUHAKEMESİ HUKUKUNDA UZLAŞTIRMANIN<br/>YASAL TEMELİ.....</b>          | <b>928</b> |

|  |     |
|--|-----|
| <b>§ 53. UZLAŞTIRMANIN KAPSAMI</b> .....   | 930 |
| A) Uzlaştırmanın Tanımı ve Genel Esasları.....   | 930 |
| B) Uzlaştırma Kapsamındaki Suçlar.....   | 933 |
| I- Yetişkinler Tarafından İşlenen Suçlar.....  | 933 |
| II- Çocuklar Tarafından İşlenen Suçlar.....  | 938 |
| <b>§ 54. SORUŞTURMA AŞAMASINDA UZLAŞTIRMAYA BAŞVURULMASI</b> .....                     | 944 |
| A) Şüphelinin İşlenen Suçtan Dolayı Sorumluluğunu Kabul Etmiş Olması.....              | 946 |
| B) Suçun Şüpheli Tarafından İşlendiğine Dair Yeterli Şüphe Bulunması.....              | 950 |
| C) Şüpheli ve Mağdurun Uzlaştırmaya Başvurmaya Özgür İradeleriyle Rıza Göstermesi..... | 950 |
| B) İddianamenin Düzenlenmemiş Olması.....  | 950 |
| <b>§ 55. UZLAŞTIRMA TEKLİFİ</b> .....  | 953 |
| A) Uzlaştırma Teklifinde Bulunulması.....  | 953 |
| B) Uzlaştırma Teklifinin İçeriği ve Tarafların Bilgilendirilmesi.....                  | 958 |
| C) Uzlaştırma Teklifinin Reddi.....  | 963 |
| D) Uzlaştırma Teklifinin Kabulü.....   | 963 |
| <b>§ 56. UZLAŞTIRICININ GÖREVLENDİRİLMESİ VE NİTELİKLERİ</b> .....                     | 965 |
| A) Avukat Uzlaştırıcıların Görevlendirilmesi.....                                      | 965 |
| B) Hukuk Öğrenimi Görmüş Uzlaştırıcıların Görevlendirilmesi.....                       | 972 |
| <b>§ 57. UZLAŞTIRICIYA SORUŞTURMA DOSYASINDA YER ALAN BELGELERİN VERİLMESİ</b> .....   | 975 |
| <b>§ 58. UZLAŞTIRICILARA İLİŞKİN ETİK KURALLAR</b> .....                               | 977 |
| <b>§ 59. UZLAŞTIRMA SÜRESİ VE DAVA ZAMANAŞIMININ DURMASI</b> .....                     | 979 |
| <b>§ 60. UZLAŞTIRMA MÜZAKERELERİ</b> .....   | 981 |
| A) Uzlaştırıcının Müzakerelere Hazırlanması.....                                       | 981 |
| B) Uzlaştırma Müzakerelerine Katılım.....  | 981 |
| C) Cumhuriyet Savcısının Uzlaştırma Sürecindeki İşlevi.....                            | 982 |
| D) Uzlaştırıcının Müzakere Öncesinde Tarafları Bilgilendirmesi.....                    | 984 |
| E) Uzlaştırma Müzakerelerinin Yönetilmesi ve Müzakere Yöntemleri.....                  | 984 |
| F) Uzlaştırma Müzakerelerinin Gizliliği, Delil ve Tanıklık Yasağı.....                 | 989 |
| <b>§ 61. MAĞDURUN ZARARININ GİDERİMİ</b> .....   | 994 |

|   |      |
|---|------|
| <b>§ 62. UZLAŞTIRMANIN SONUCU</b> .....                         | 998  |
| A) Uzlaştırma Raporunun veya Uzlaşma Belgesinin Hazırlanması .. | 998  |
| B) Uzlaştırma Sonucunda Cumhuriyet Savcısı Tarafından           |      |
| Verilecek Kararlar. ....  | 1001 |
| I- Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararı.....                        | 1001 |
| II- Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi Kararı .....         | 1002 |
| III- Edimin İfa Edilmemesi Nedeniyle Kamu Davası Açılmak        |      |
| Üzere İddianame Düzenlenmesi .....                              | 1003 |
| C) Uzlaştırma Raporu veya Uzlaşma Belgesinde Kararlaştırılan    |      |
| Edimin Yerine Getirilmemesi.....                                | 1003 |
| <b>§ 63. UZLAŞTIRICI ÜCRETİ VE GİDERLER</b> .....               | 1006 |
| <b>§ 64. KOVUŞTURMA AŞAMASINDA UZLAŞTIRMAYA</b>                 |      |
| <b>BAŞVURULMASI</b> .....                                       | 1008 |
| A) Kovuşturma Aşamasında Uzlaştırmaya Başvurulabilecek          |      |
| Hâller .....  | 1008 |
| I- Kovuşturma Konusu Suçun Hukukî Niteliğinin Değişmesi         |      |
| Nedeniyle Uzlaşma Kapsamında Olduğunun Anlaşılması .....        | 1008 |
| II- Soruşturma Aşamasında Uzlaşma Teklifinde Bulunulması        |      |
| Gerektiğinin İlk Olarak Mahkeme Aşamasında Anlaşılması..        | 1008 |
| III- Cumhuriyet Savcısı Tarafından İddianame Düzenlenmeksizin   |      |
| Doğrudan Doğruya Mahkeme Önüne Gelen Uzlaşmaya                  |      |
| Tâbi Bir Fiilin Varlığı.. .....                                 | 1009 |
| IV- Kamu Dava Açıldıktan Sonra Kanun Değişikliği Nedeniyle      |      |
| Fiilin Uzlaşma Kapsamına Girmesi .....                          | 1009 |
| B) Mahkemenin Uzlaştırmaya Başvurması .....                     | 1010 |
| C) Uzlaştırma Sonucunda Mahkeme Tarafından Verilecek            |      |
| Kararlar.....   | 1012 |
| I- Düşme Kararı .....   | 1012 |
| II- Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kararı .....         | 1013 |
| III- Edimin İfa Edilmemesi Nedeniyle Hükmün Açıklanması         |      |
| Kararı .....  | 1014 |

**SEKİZİNCİ BÖLÜM**  
**HUKUK UYUŞMAZLIKLARINDA**  
**ARABULUCULUK KANUNU**

|   |      |
|---|------|
| <b>§ 65. ARABULUCULUK KANUNUNUN KAPSAMI</b> .....       | 1017 |
| A) Arabuluculuk Kanununa Hâkim Olan Düşünce Yapısı..... | 1017 |
| B) Arabuluculuğun Tanımı ve Genel Esasları.....         | 1019 |
| C) Arabuluculuğa Başvurulabilecek Uyuşmazlıklar .....   | 1020 |

|   |             |
|---|-------------|
| I- Tarafların Üzerinde Serbestçe Tasarruf Edebilecekleri      |             |
| İşlem veya İlişkilerden Doğan Hukuk Uyuşmazlıkları .....      | 1020        |
| II- Aile İçi Şiddet İddiasını İçermeyen Uyuşmazlıklar .....   | 1022        |
| <b>§ 66. ARABULUCULUĞA BAŞVURULMA USÛLÜ .....</b>             | <b>1028</b> |
| A) Mahkemenin Tarafları Uzlaşma veya Arabuluculuğa            |             |
| Teşvik Etmesi .....   | 1028        |
| B) Mahkemenin Davanın Arabulucuya Gönderilmesi                |             |
| Kararı Vermesi .....  | 1031        |
| C) Taraflardan Birinin Uzlaşma veya Arabuluculuğa Başvurmayı  |             |
| Teklif Etmesi .....   | 1033        |
| D) Dava Dosyasının Arabulucuya Verilmesi .....                | 1034        |
| E) Arabuluculuk Sonunda Mahkemece Ön İnceleme                 |             |
| Duruşmasında Verilecek Karar .....                            | 1034        |
| <b>§ 67. ARABULUCUNUN SEÇİLMESİ VE NİTELİKLERİ .....</b>      | <b>1037</b> |
| A) Arabulucunun Seçilmesi.....                                | 1037        |
| B) Arabulucuların Nitelikleri ve Eğitimi .....                | 1038        |
| <b>§ 68. ARABULUCUNUN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ .....</b>         | <b>1041</b> |
| A) Arabulucu Unvanını ve Bu Unvanın Sağladığı Yetkileri       |             |
| Kullanma Hakkı.....   | 1041        |
| B) Ücret ve Masraf İsteme Hakkı.....                          | 1041        |
| C) Görevi Özenle, Tarafsız ve Bağımsız Biçimde                |             |
| Yerine Getirme Yükümlülüğü .....                              | 1042        |
| D) Taraflar Arasında Eşitliği Gözetme Yükümlülüğü.....        | 1044        |
| E) Reklâm Yasağına Uyuma Yükümlülüğü .....                    | 1044        |
| F) Tarafları Aydınlatma Yükümlülüğü .....                     | 1044        |
| G) Sır Saklama Yükümlülüğü ve Tanıklıktan Çekinme Hakkı ..... | 1045        |
| H) Dosya Saklama Yükümlülüğü .....                            | 1045        |
| I) Aidat Ödeme Yükümlülüğü.....                               | 1045        |
| <b>§ 69. ARABULUCULUK SÜRECİNİN BAŞLAMASI,</b>                |             |
| <b>    ZAMANAŞIMI VE HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRELERİN</b>               |             |
| <b>    DURMASI .....</b>                                      | <b>1046</b> |
| A) Dava Açılmasından Önce Arabuluculuğa Başvurulması .....    | 1046        |
| B) Dava Açılmasından Sonra Arabuluculuğa Başvurulması.....    | 1047        |
| <b>§ 70. ARABULUCULUK MÜZAKERELERİNİN</b>                     |             |
| <b>    YÜRÜTÜLMESİ .....</b>                                  | <b>1048</b> |
| A) Tarafların İlk Toplantıya Davet Edilmesi.....              | 1048        |
| B) Tarafların Müzakerelere Bizzat veya Arabuluculuk Konusunda |             |
| Özel Yetki Verilmiş Vekilleri Aracılığıyla Katılması .....    | 1048        |
| C) Arabulucunun Müzakereleri Yönetmesi.....                   | 1051        |

|  |      |
|--|------|
| <b>§ 71. ARABULUCULUKTA GİZLİLİK</b> .....                   | 1052 |
| A) Arabuluculuk Müzakerelerinin Gizliliği .....              | 1052 |
| I- Gizlilik Yükümlülüğünün Kapsamı .....                     | 1052 |
| II- Gizliliğin İhlâli Suçu.....                              | 1052 |
| B) Delil ve Tanıklık Yasağı.....                             | 1054 |
| <b>§ 72. ARABULUCULUĞUN SONA ERMESİ VE</b>                   |      |
| <b>UZLAŞMA SAĞLANMASI</b> .....                              | 1057 |
| A) Arabuluculuk Sürecinin Sona Erdiği Hâller .....           | 1057 |
| B) Arabuluculuk Süreci Sonunda Tutanak veya                  |      |
| Anlaşma Belgesi Düzenlenmesi .....                           | 1059 |
| C) Anlaşma Belgesine İcra Edilebilirlik Şerhi Verilmesi..... | 1060 |
| I- İcra Edilebilirlik Şerhi Verilmesinde Yetkili ve          |      |
| Görevli Mahkeme .....  | 1060 |
| II- Mahkemenin İcra Edilebilirlik Şerhi İncelemesinin        |      |
| Kapsamı .....  | 1061 |
| III- Mahkemenin İcra Edilebilirlik Şerhi Verilmesi İçin      |      |
| Yapılan Başvuru Üzerine Verdiği Karara Karşı                 |      |
| Kanun Yoluna Gidilmesi .....                                 | 1062 |
| IV- Anlaşma Belgesinin Sadece Başvurma Harcı Verilerek       |      |
| İlâmlı İcraya Koyulabilmesi.....                             | 1063 |
| SONUÇ.....   | 1065 |
| ÖZET .....   | 1069 |
| SUMMARY .....  | 1073 |
| EK 1- 1996 Yılı Kılavuzluk Notlarını İçeren Uyuşmazlık       |      |
| Çözüm Merkezi Örnek Arabuluculuk Usûl Kuralları .....        | 1077 |
| EK 2- Örnek Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Şartı .....          | 1085 |
| EK 3- Genel İdarî Usûl Kanunu Tasarısının Alternatif         |      |
| Uyuşmazlık Çözüm Usûllerini Düzenleyen                       |      |
| Hükümleri ve Madde Gereğeleri .....                          | 1087 |
| EK 4- Uzlaştırma Kurullarının Kuruluş, Görev ve              |      |
| Yetkilerine Dair Kanun Tasarısı ve                           |      |
| Adalet Komisyonu Raporu.....                                 | 1095 |
| EK 5- Ceza Muhakemesi Kanununa Göre Uzlaştırmanın            |      |
| Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik.....                        | 1103 |
| EK 6- Karşılaştırmalı 6325 Sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında    |      |
| Arabuluculuk Kanunu .....                                    | 1127 |
| EK 7- Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu            |      |
| Yönetmeliği .....  | 1171 |

|        |  |      |
|--------|--|------|
| EK 8-  | Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Arabuluculuk Hakkındaki Tavsiye Kararları ve Rehber İlkeler.....   | 1191 |
| 1)     | Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Aile Arabuluculuğu Hakkındaki R (98) 1 Sayılı Tavsiye Kararı.....  | 1191 |
| 2)     | Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Hakkındaki Rec (2002) 10 Sayılı Tavsiye Kararı.....                             | 1195 |
|        | Aile Arabuluculuğu ve Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuğa İlişkin Mevcut Tavsiye Kararlarının Daha İyi Uygulanmasına Yönelik Rehber.....               | 1201 |
| 3)     | Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Ceza Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Hakkındaki R (99) 19 Sayılı Tavsiye Kararı.....                                  | 1211 |
|        | Ceza Uyuşmazlıklarında Arabuluculuğa İlişkin Mevcut Tavsiye Kararının Daha İyi Uygulanmasına Yönelik Rehber .....  | 1215 |
| 4)     | Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin İdarî Merciler ve Özel Kişiler Arasındaki Davalara Alternatifler Hakkındaki Rec (2001) 9 Sayılı Tavsiye Kararı.....  | 1226 |
|        | İdarî Mercilerle Özel Kişiler Arasındaki Dava Yoluna Alternatifler Hakkındaki Mevcut Tavsiye Kararının Daha İyi Uygulanmasına Yönelik Rehber .....       | 1231 |
| EK 9-  | Hukukî ve Ticarî Uyuşmazlıklarda Arabuluculuğun Belirli Yönlerine İlişkin 21 Mayıs 2008 Tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Yönergesi 2008/52/EC..... | 1243 |
| EK 10- | Arabuluculara İlişkin Avrupa Etik Kuralları .....  | 1253 |
| EK 11- | Arabulucular İçin Model Etik Kurallar .....  | 1257 |
| EK 12- | Tek Tip Arabuluculuk Kanunu.....   | 1265 |





## BİBLİYOGRAFYA\*

- A Guide to Mediation for Financial Planning Disputes (<http://www.adr.org>, s. 1-7).
- Aaron, Marjorie Corman : Finding Settlement with Numbers, Maps, and Trees (The Handbook of Dispute Resolution, San Francisco 2005, s. 202-218).
- Abrams, Jeffrey : Combined Processes (Handbook of Alternative Dispute Resolution, Austin 1990, s. 133-138).
- Acunto Stephen H. : Ombudsmanship (Forum 1999/201, s. 28).
- Adalet Bakanlığı/Birleşmiş Milletler  
Kalkınma Programı : Ceza Uyuşmazlıklarında Uzlaşma El Kitabı, Ankara 2009.
- Adams, George W./  
Bussin, Naomi L. : Alternative dispute resolution and the Canadian courts: a time for change (ADRLJ 1995, Vol. 4, s. 243-262).
- Aeken, Koen Van/Gibens, Steven/  
Franssen, Gerrit : Civil Litigiousness (Encyclopedia of Law and Society: American and Global Perspectives, Los Angeles 2007, s. 962-966).
- Aertsen, Ivo/Peters, Tony: Mediation for Reparation: The Victim's Perspective (European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice 1998, Vol. 6/2, s. 106-124).
- Aertsen, Ivo/Mackay, Robert/  
Pelikan, Christa/Willemsens, Jolien/  
Wright, Martin : Rebuilding Community Connections-Mediation and Restorative Justice in Europe, Council of Europe 2004.

---

\* Dipnotlardaki atıflar, yazarların soyadına göre alfabetik sırayla yapılmıştır. Bibliyografyada kısaltılmış şekilleri ayrıca gösterilmeyen eserler, metinde, yazarların soyadı ile belirtilmiştir. Aynı yazarın birden fazla eserine yollama yapılmışsa, kullanılan kısaltmalar, parantez içinde ayrıca gösterilmiştir. Metinde, ilgili olduğu konu hakkında okuyucuya kaynak göstermek amacıyla atıf yapılan eserler ile kendisine tek atıf yapılan eserler bibliyografyaya alınmamıştır.

- Akıncı, Müslüm : İsveç İdare Hukuku, Förvaltning i offentlighetens ljus, Ankara 2010 (Akıncı-İsveç İdare Hukuku).
- Akıncı, Ziya : Milletlerarası Ticarî Uyuşmazlıkların Alternatif Çözüm Yolları (Batider 1996/4, s. 94-109) (Akıncı-Alternatif Çözüm Yolları).
- Akıncı, Ziya : Uyuşmazlıkların Çözüm Yolu Olarak Tahkim (Ankara Barosu Hukuk Kurultayı, C. III, Ankara 2000, s. 107-112).
- Akıncı, Ziya : Elektronik Tahkim (Uluslararası İnternet Hukuku Sempozyumu, 21-22 Mayıs 2001, İzmir 2002, s. 429-435).
- Akıncı, Ziya : FIDIC Standart Sözleşmelerinde Uyuşmazlıkların Çözüm Kurulu (Prof. Dr. Turgut Kalpsüz'e Armağan, Ankara 2003, s. 969-983).
- Akıncı, Ziya : Milletlerarası Tahkim, Ankara 2007 (Akıncı-Tahkim).
- Akıntürk, Turgut : Türk Medenî Hukuku, C.2, Aile Hukuku, İstanbul 2006.
- Akkan, Mine : Medenî Usûl Hukukunda Avukatla Temsil Zorunluluğu, Ankara 2010.
- Akyol, Şener : Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı, İstanbul 2006.
- Akyüz, Emine : Uluslararası Standartlara Göre Çocuk Yargılaması (II. Ulusal Çocuk ve Suç Sempozyumu: "Yargı Öncesi ve Yargılama Süreci", Ankara 2003, s. 123-151).
- Akyüz, Emine : Suça İtilen Çocuklara İlişkin Avrupa Konseyi Politikaları (III. Ulusal Çocuk ve Suç Sempozyumu: "Bakım, Gözetme ve Eğitim", Ankara 2005, s. 201-215) (Akyüz-Avrupa Konseyi Politikaları).
- Alangoya, Yavuz : Medenî Usul Hukukumuzda Tahkimin Niteliği ve Denetlenmesi, İstanbul 1973 (Alangoya-Tahkim).
- Alangoya, Yavuz : Yargılamanın Sevkinde Prensipler ve Bu Açından 1711 Sayılı Kanun ile Değiştirilen 409. Madde Açısından Düşünceler (HUMK'nu Değiştiren 1711 Sayılı Kanun ve Noterlik Kanunu Hakkında Sempozyum, İstanbul 1976, s. 85-118).

- Alangoya, Yavuz : Medenî Usul Hukukunda Vakıaların ve Delillerin Toplanmasına İlişkin İlkeler, İstanbul 1979 (Alangoya-İlkeler).
- Alangoya, Yavuz : Bir Tebliğ Dolayısı ile Hakem Mahkemesinin Direnmesi Üzerine Düşünceler (Prof. Dr. Nihal Uluocak'a Armağan, İstanbul 1999, s. 1-5) (Alangoya-Düşünceler).
- Alangoya, H. Yavuz : Dava Temeli, Hakimin Dava Malzemesinin Toplanmasındaki Rolü ve Bu Konudaki Gelişmeler Hakkında (KHD 2005/9, s. 83-113) (Alangoya-Dava Temeli).
- Alangoya, Yavuz/Yıldırım, Kâmil/  
Deren-Yıldırım, Nevhis : Medenî Usul Hukuku Esasları, İstanbul 2009.
- Alexander, Nadja : Global Trends in Mediation: Riding the Third Wave (Global Trends in Mediation, Alphen aan den Rijn 2006, s. 1-36).
- Alexander, Nadja/Gottwald, Walther/  
Trenczek, Thomas : Mediation in Germany: The Long and Winding Road (Global Trends in Mediation, Alphen aan den Rijn 2006, s. 223-258).
- Allen, Tony/  
Carroll, Eileen : Court ordered mediation in England and Wales (The Early Settlement of Disputes and the Role of Judges, 1st European Conference of Judges, 24 and 25 November 2003, Strasbourg, Council of Europe 2005, s. 85-89).
- Allison, John R. : Uyuşmazlıkları Mahkeme Dışında Çözmenin Beş Yolu (Çev. İbrahim Bingöl) (Müzakere ve Anlaşmazlık Çözümü, Ankara 2000, s. 165-188, MESS-Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası, Yayın No: 329).
- Allison, John R./  
Prentice, Robert A. : The Legal Environment of Business, Chicago 1990.
- Alman Federal Anayasa Mahkemesi : Arabuluculuk Müessesesinin Anayasa'ya Uygunluğuna ve Devlet Yargısına Nazaran Öncelik Verilmeye Değer Olduğuna İlişkin 14.2.2007 Tarihli Alman Federal Anayasa Mahkemesi Kararı (Çev. Evrim Erişir) (DEÜHFD, Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, 2009/Özel Sayı, İzmir 2010, s. 225-236).

- Altaş, Hanifi : Hırsızlığı "Tahkim" Etmek, Adli Kapitülasyonların Öteki Yüzü (Yeni Hayat 1999/Mart, s. 14-15).
- Alternative Dispute Resolution/Defining ADR Spectrum  
([http://www.jamsadr.com/defining\\_adr.asp](http://www.jamsadr.com/defining_adr.asp), s. 1-7).
- Ansay, Sabri Şakir : Hukuk Yargılama Usulleri, Ankara 1960.
- Antalya, O. Gökhan : Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 1, İstanbul 2012.
- Applebey, George : Alternative dispute resolution and the civil justice system (A handbook of dispute resolution, ADR in action, London and New York 1991, s. 26-42).
- Aral, Fahrettin : Türk Borçlar Hukukunda Kötü İfa, Ankara 2011
- Aral, Fahrettin/  
Ayrancı, Hasan : Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, Ankara 2012.
- Aras, Bahattin : Aile Mahkemelerinde Tarafların Sulh Yoluyla Çözümüne Teşviki (YD 2005/3, s. 303-310).
- Arat, Nilay : İdari Uyuşmazlıkların Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri İle Halli Önündeki Engeller (İÜHFİM, Prof. Dr. İl Han Özay'a Armağan, 2011/1-2, s. 889-904).
- Arıkan, Mustafa : Culpa In Contrahendo Sorumluluğu (SÜHFD 2009/1, s. 69-89).
- Arslan, Ramazan : Kesin Hüküm İhtiyacı ve Yanılma Gerçeği (ABD 1998/5-6, s. 722-737).
- Arslan, Ramazan : Medenî Usul Hukukunda Dürüstlük Kuralı, Ankara 1989 (Arslan-Dürüstlük Kuralı).
- Arslan, Ramazan : Bilirkişilik Uygulaması ve Bu Uygulamaya Yargıtay'ın Etkisi (YD 1989/Özel Sayı, 1-4, s. 156-183) (Arslan-Bilirkişilik).
- Arslan, Ramazan : Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Medenî Usul Hukukuna Getirdiği Başlıca Yenilikler (Prof. Dr. Gürğân Çelebican'a Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi 2011, Yayın No: 310, s. 439-457) (Arslan-Yenilikler).
- Arslan, Ramazan/  
Tanrıver, Süha : Yargı Örgütü Hukuku, Ankara 2001.

- Ashworth, Andrew : Is Restorative Justice the Way Forward for Criminal Justice (Current Legal Problems 2001, Vol. 54, s. 347-376).
- Atalay, İbrahim O. : Türk Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu Olarak Avukatlık Kanunu 35/A Maddesi Anlamında Uzlaşma (Legal Hukuk Dergisi 2004/20, s. 2207-2224).
- Atalı, Murat : Almanya’da Çekişmesiz Yargı Reformu ve Bunun Türk Hukuku Açısından Değerlendirilmesi (Prof. Dr. Saim Üstündağ’a Armağan, Ankara 2009, s. 105-114).
- Atasay, Ömer A./Taşkın, Mustafa/  
Acar, Hakan : Tüketiciyi Koruma Hukuku, Ankara 2000.  
Ayan, Serkan : Evlilik Birliğinin Korunması, Ankara 2004.  
Ayдын, Sema : Borsa İşlemlerinden Doğan Uyuşmazlıkların Çözümünde İzlenecek Usul (MÜHFD 2008/1, s. 125-149).
- Aytaç, Mehlika : Aile Ombudsmanlığı Hakkında Avrupa Konseyi No. R (98) 1 Sayılı Tavsiye Kararı Üzerinde Bir İnceleme (AD 2001/6, s. 20-30).
- Bagley, Constance E. : Managers and the Legal Environment, Strategies for the 21<sup>st</sup> Century, Minneapolis/St. Paul 1995.
- Baktır, Selma : Aile Mahkemeleri, Ankara 2003.  
Balcı, Muharrem : İhtilafların Çözüm Yolları ve Tahkim, İstanbul 1999.
- Bales, John B./  
Edwards, Bruce A. : Mediation, The Pursuit of Compromise (USA Today Magazine, 1994/2586, s. 38-39).
- Balkar, Süheylâ : Online Tahkim (GSÜHFD, Prof. Dr. Erden Kuntalp’e Armağan, 2004/1, s. 463-497).
- Balo, Yusuf Solmaz : Uluslararası İlkeler Işığında Çocuk Koruma Kanunu ve Uygulaması, Ankara 2005.
- Başpınar, Veysel : Vekilin (Avukatın, Hekimin, Mimarın, Bankanın) Özen Borcundan Doğan Sorumluluğu, Ankara 2004.
- Başpınar, Veysel : Avukatın Özen Borcu (GÜHFD, Prof. Dr. Atilla Özer’e Armağan, 2008/1-2, s. 39-62) (Başpınar-Avukatın Özen Borcu).

- Başterzi, Fatma : Eşitlik Kurumu: Bir Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Modeli (TİSK Akademi 2007/1, s. 107-159).
- Başterzi, Süleyman : İş Uyuşmazlıkları (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara 2000.
- Battal, Ahmet : Anayasa Mahkemesinin Sözleşme Özgürlüğünün Sınırlanması Konusundaki Yaklaşımları (Özel Hukuk ve Anayasa Mahkemesi Kararları Sempozyumu, Bildiriler-Tartışmalar, 11 Mayıs 2001, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Yayın No: 383, s. 47-88).
- Baum, Lawrence : American Courts, Process and Policy, Boston 1994.
- Becker-Eberhard, Ekkehard: Alman Medeni Usûl Hukuku Reformu Hakkında (Çev. Nevhis Deren-Yıldırım) (21. Yüzyıl Usûl Hukuku Sorunları, İstanbul 2003, s. 59-77) (Becker-Eberhard-Reform).
- Becker-Eberhard, Ekkehard: Dava Malzemesinin Taraflarca Getirilmesi İlkesinin Esasları ve Sınırları (Çev. M. Kamil Yıldırım) (İlkeler Işığında Medeni Yargılama Hukuku, İstanbul 2012, s. 17-38) (Becker-Eberhard-Dava Malzemesi).
- Belen, Herdem : Kat Mülkiyetinde Yönetim Planına Tahkim Şartı Konulması ve Buna Bağlı Hukuksal Sonuçlar (Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 205-228).
- Belgesay, M. Reşit : Dava Teorisi, İstanbul 1943.
- Berki, Şakir : Boşanma ve Ayrılık (AÜHFD 1975/1-4, s. 135-154).
- Berkin, Necmeddin : Tatbikatçılara İcra ve İflâs Hukuku Rehberi, C.I-II, İstanbul (Tarihsiz).
- Berkin, Necmeddin : Usul Hukukumuzun Mazisi (İleri Hukuk 1947/Mayıs, s. 311-313).
- Berkin, Necmeddin : Medeni Usul Hukuku Esasları, İstanbul 1969.
- Biçkin, İnci : Genel Olarak Alternatif Uyuşmazlık Çözümü (HPD 2006/7, s. 34-39).
- Bilge, Muhsin/Bozkurt, Hüseyin/  
Kantek, Tomris/İçin, Faysal: 1 Nolu Tema Türkiye Raporu (TNBHD 2002/113, s. 30-38).

- Bilge, Necip : Medeni Yargılama Hukuku Dersleri, Ankara 1967.
- Bilge, Necip : Hukuk Başlangıcı, Hukukun Temel Kavramları ve Kurumları, Ankara 1994.
- Bilge, Necip : Hakem Yargılamasında Uygulanacak Hukuk Kaideleri (Tahkim, IV. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası 29 Kasım-4 Aralık 1965, Bildiriler-Tartışmalar, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Yayın No: 58, s. 81-118 ) (Bilge-Hafta).
- Bilge, Necip/  
Önen, Ergun,  
Birke, Richard : Medenî Yargılama Hukuku, Ankara 1978.  
: Mediation (Encyclopedia of Law and Society: American and Global Perspectives, Los Angeles 2007, s. 1007-1010).
- Bitter, W./  
Conway, S. C. : “The Netherlands” (Dispute Resolution Methods, The Comparative Law Yearbook of International, Business, Special Issue 1994, London 1995, s. 277-299).
- Black, Henry Campbell : Black’s Law Dictionary, St. Paull 1990.
- Blackstone’s Guide to The Civil Procedure Rules, Ed-in Chief: Charles Plant, London 1999.
- Borris, Christian : Common law and civil law: fundamental differences and their impact on arbitration (ADRLJ 1995/June, s. 92-103).
- Bozkurt, Argun : İş Yargılaması Usul Hukuku, Ankara 1999.
- Brown, Henry/  
Marriott, Arthur : ADR Principles and Practice, London 1999.
- Budak, Ali Cem : Medeni Usul Hukukunda Üçüncü Kişilerin Haklarının Korunması, İstanbul 2000 (Budak-Üçüncü Kişiler).
- Budak, Ali Cem : Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, İsviçre Federal Medeni Usul Kanunu ve Alman Medeni Usul Kanunu ile Karşılaştırmalı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı İstanbul 2011 (Budak-Hukuk Muhakemeleri Kanunu).
- Bulur, Alper : Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları ve Arbuluculuk Yöntemi (ABD 2007/4, s. 30-46).

- Burton, Gregory K./  
Angyal, Robert S. : "Australia" (Dispute Resolution Methods, The Comparative Law Yearbook of International Business, Special Issue 1994, London 1995, s. 1-60).
- Burton, John/  
Dukes, Frank : Conflict: Practices in Management, Settlement and Resolution, New York 1990.
- Bühning-Uhle, Christian : Arbitration and Mediation in International Business, Designing Procedures for Effective Conflict Management, Hague 1996.
- Cappelletti, Mauro : Alternative Dispute Resolution Processes within the Framework of the World-Wide Access-to-Justice Movement (The Modern Law Review 1993/May, Vol. 56, s. 282-296).
- Cappelletti, Mauro/  
Garth, Bryant G. : Introduction-Policies, Trends and Ideas in Civil Procedure, International Encyclopedia of Comparative Law, Vol. XVI, Civil Procedure, Chapter 1, Tübingen 1987.
- Carver, Todd B./  
Vondra, Albert A. : Alternative Dispute Resolution, Why it Doesn't Work and Why it Does? (Harvard Business Review 1994/May-June, s. 121-130).
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/  
Çakmut, Özlem : Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2008.
- Center for Dispute Settlement/  
The Institute of Judicial  
Administration : National Standards for Court-Connected Mediation Programs, Washington 1992.
- Champion, Walter T. : Sports Law in a Nutshell, St.Paul 1993.
- Civinini, Maria Giuliana : İtalya'da Alternatif Çözüm Yolları (Uyuşmazlıkların Alternatif Çözüm Yolları Sempozyumu, Ankara 2006, s. 27-34).
- Clark, David S. : "Civil Procedure" (Introduction to the Law of the United States, Deventer 1992, s. 367-409).
- Clarke, Anthony : The Future of Civil Mediation (Speech given to the Second Civil Mediation Council National Conference, Birmingham, 08 May 2008, s. 1-7).



- Cohen, Herb : Her Konuyu Müzakere Edebilirsiniz (Çev. Şahin Cüceloğlu), İstanbul 2008.
- Commission of the European Communities : Green Paper on alternative dispute resolution in civil and commercial law, Brussels 2002 (Commission of the European Communities-Green Paper).
- Commission of the European Communities : Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on certain aspects of mediation in civil and commercial matters {SEC (2004) 1314}, Brussels, 22.10.2004 (Commission of the European Communities-Proposal for a Directive).
- Committee of Experts on Mediation in Penal Matters: Mediation in Penal Matters, Recommendation N R (99) 19 adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 15 September 1999 and explanatory memorandum, Council of Europe 1999.
- Cornelius, Helena/  
Faire, Shoshana : Everyone Can Win: Responding to Conflict Constructively, Sydney 2006.
- Coulson, Robert : Will the Growth of Alternative Dispute Resolution (ADR) in America be Replicated in Europe? (J. Int. Arb. 1992, Vol. 9, s. 39-43).
- Council of Europe : Family Mediation, Recommendation No. R(98) 1, and explanatory memorandum, Strasbourg, September 1998 (Council of Europe-Family Mediation).
- Council of Europe : Alternatives to Litigation Between Administrative Authorities and Private Parties, Recommendation Rec (2001) 9 and explanatory memorandum, Strasbourg 2002 (Council of Europe-Alternatives to Litigation).
- Council of Europe : Mediation in Civil Matters, Recommendation Rec (2002) 10 and explanatory memorandum, Legal Issues, Strasbourg 2003 (Council of Europe-Mediation in Civil Matters).

- Council of Europe : The Administration and you, Principles of administrative law concerning the relations between administrative authorities and private persons, A handbook, Germany 2000 (Council of Europe-The Administration and you).
- Cox, Archibald : The Duty to Bargain in Good Faith (HLR 1958/8, Vol. 71, s. 1401-1442).
- Cranston, Ross : European Banking Law: The Banker-Customer Relationship, London 1999.
- Çankaya, Osman Güven/  
Günay, Cevdet İlhan/  
Göktaş, Seracettin : Türk İş Hukukunda İşe İade Davaları, Ankara 2006.
- Çelik, Nuri : İş Hukukumuzda Uzlaştırma ve Arabuluculuk, İstanbul 1973 (Çelik-Arabuluculuk).
- Çelik, Nuri : İş Hukuku Dersleri, İstanbul 2010 (Çelik-İş Hukuku).
- Çelik, Nuri : İş Sözleşmesinde Kararlaştırılan Özel Hakem Anlaşmasının İradeyi Sakatlayan Bir Durumun Varlığı İspatlanmadıkça Geçerli Sayılması (DEÜHFD, Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan, 2007/Özel Sayı, s. 17-30) (Çelik-Özel Hakem).
- Çelikoğlu, Cengiz Topel : Medeni Usul Hukukunda Avukatın Delil Toplaması, Ankara 2012.
- Çenberci, Mustafa : İş Mahkemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 1969.
- Çetintürk, Ekrem : Onarıcı Adalet, İstanbul 2008 (Çetintürk-Onarıcı Adalet).
- Çetintürk, Ekrem : Ceza Adaleti Sisteminde Uzlaştırma, İstanbul 2009 (Çetintürk-Uzlaştırma).
- Çetintürk, Ekrem : Onarıcı Adalet Anlayışı ve Uzlaştırma Kurumunun Türk Ceza Adalet Sisteminde Algılanışı (Geleneksel Ceza Adalet Anlayışına Eleştirel Bir Bakış) (CHD 2009/9, s. 191-245) (Çetintürk-Eleştirel Bakış).
- Çolak, Halûk : Yeni Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Cezai Uyuşmazlıkların Alternatif Çözüm Yolu Olarak Uzlaşma (Mediation) (TBBD 2006/63, s. 127-145).

- Çulha, Rifat : Uzlaşma (Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaşma, İstanbul 2005, s. 41-59).
- Damaška, Mirjan R. : The Faces of Justice and State Authority, A Comparative Approach to the Legal Process, New Haven and London 1986.
- Davidson, Daniel V./  
Jespersen, Robert R. : The American Legal System, Boston 1987.
- Dayınlarlı, Kemal : Eser Sözleşmesinden Doğan İhtilafların Çözümünde İç Tahkim (İnşaat Sözleşmeleri, Yönetici-İşletmeci, Mühendis ve Hukukçular için Ortak Seminer, Ankara 1996, s. 387-435) (Dayınlarlı-İnşaat Sözleşmeleri).
- Dayınlarlı, Kemal : HUMK'da Düzenlenen İç Tahkim, Ankara 1997 (Dayınlarlı-İç Tahkim).
- Dayınlarlı, Kemal : Uncitral Kurallarına Göre Uzlaşma ve Tahkim, Ankara 2000.
- De Vries, Ubaldus : Privatising Consumer Complaints: An Analysis of a Patient's Complaints Procedure in the Netherlands (ALR 2006/1, s. 43-65).
- Deason, Ellen E. : Enforcing Mediated Settlement Agreements: Contract Law Collides with Confidentiality (University of California Davis Law Review 2001, Vol. 35, s. 33-102).
- Dehmen-Tan, Mine : Tahkim Öncesi Müzakere ya da Uzlaştırma Yollarının Tüketilmemiş Olmasının Tahkim Yargılamasına Etkisi (MHB 2005-2006/1-2, s. 451-471).
- Demir, Abdullah : Mecelle'de Sulh Sözleşmesi (MÜHFD 2006/2, s. 27-52) (Demir-Sulh Sözleşmesi).
- Demir, Şamil : Avukatın Uzlaşma Sağlama Yetkisi, Ankara 2011 (Demir-Uzlaşma Sağlama).
- Demir, Şamil : Avukatlık Kanunu Tasarısı Çalışma Metninin Uzlaşma Sağlamaya İlişkin 35/A Maddesinin Değerlendirilmesi (ABD 2012/2, s. 187-215) (Demir-Değerlendirme).
- Demircioğlu, H. Reyhan : Güven Esası Uyarınca Sözleşme Görüşmelerindeki Kusurlu Davranıştan Doğan Sorumluluk (Culpa In Contrahendo Sorumluluğu), Ankara 2009.

- Demircioğlu, H. Reyhan : Sorumluluk Hukukunun İkili Yapısının Aşılması Çabalarının Ürünleri Olarak Culpa In Contrahendo ve Güven Sorumlulukları (Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sempozyumu, 28-29 Mayıs 2009, Ankara 2009, s. 219-229) (Demircioğlu-Güven Sorumluluğu).
- Deren-Yıldırım, Nevhis : UNCITRAL Model Kanunu ve Milletlerarası Tahkim Kanunu Çerçevesinde Milletlerarası Tahkimin Esaslı Sorunları, İstanbul 2004 (Deren-Yıldırım-Milletlerarası Tahkim).
- Deren-Yıldırım, Nevhis : Tahkim ve Objektif Açından Tahkime Elverişlilik (Prof. Dr. Yavuz Alangoya İçin Armağan, İstanbul 2007, s. 47-61) (Deren-Yıldırım-Tahkime Elverişlilik).
- Deren-Yıldırım, Nevhis : Arabuluculuk Kurumuna İlişkin Bazı Düşünceler (Arabuluculuk Yasa Tasarısı, Eleştiri ve Öneriler, İstanbul 2008, s. 81-96) (Deren-Yıldırım-Düşünceler).
- Devellioğlu, Ferit : Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Ankara 1995.
- Devlet Plânlama Teşkilâtı : Adalet Hizmetlerinde Etkinlik, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara 2000 (Devlet Plânlama Teşkilâtı-Sekizinci Kalkınma Plânı).
- Devlet Plânlama Teşkilâtı : Adalet Hizmetleri ve Güvenlik, Dokuzuncu Kalkınma Plânı, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara 2007 (Devlet Plânlama Teşkilâtı-Dokuzuncu Kalkınma Plânı).
- Devreux, Jacqueline : Ceza Davalarına Alternatif Olarak Uzlaşma: Belçika Örneği (Uyuşmazlıkların Alternatif Çözüm Yolları Sempozyumu, Ankara 2006, s. 55-61).
- Doğanay, İsmail : Hakem Mahkemesi Kararlarının Yargıtay Tarafından Bozulması Halinde Hakemler Bu Bozma Kararına Karşı Direnme (Israr) Kararı Verebilirler mi? (Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XIV, Bildiriler-Tartışmalar, Ankara 1997, s. 31-108).
- Dougherty, Judy K. : Family Mediation (Handbook of Alternative Dispute Resolution, Austin 1990, s. 167-179).

- Doyle, Margaret : Advising on ADR: The essential guide to appropriate dispute resolution, London 2000.
- Dönmezer, Sulhi/  
Erman, Sahir : Nazarî ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, C. I, İstanbul 1994.
- Edis, Seyfullah : Doğruluk ve Güven Kurallarının Hukuki Niteliği (Prof. Dr. Mahmut Koloğlu'ya 70. Yaş Armağanı, Ankara 1975, s. 447-460) (Edis-Doğruluk ve Güven Kuralları).
- Edis, Seyfullah : Medenî Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, Ankara 1997.
- Editorial Note : Protecting Confidentiality in Mediation (HLR 1985, Vol. 98, s. 441-459).
- Edwards, Harry T. : Alternative Dispute Resolution: Panacea or Anathema? (HLR 1986, Vol. 99, s. 668-684).
- Eisele, G. Thomas : Differing Visions-Differing Values: A Comment on Judge Parker's Reformation Model for Federal District Courts (SMU Law Review 1993, Vol. 46, s. 1935-1983).
- Engin, E. Murat : İşgücünün Temsili ve İşyerinde Sosyal Diyalog, İstanbul 2012.
- Ercan, İbrahim : Aile Mahkemesinde Uyuşmazlıkların Sulh Yoluyla Çözümü (Prof. Dr. Yavuz Alangoya İçin Armağan, İstanbul 2007, s. 63-102).
- Erdem, Mehmet : Özel Hukukta Zamanaşımı, İstanbul 2010.
- Erdem, Tahir : Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yollarına Yönelik Tasarımın Sınırları (Anayasa Mahkemesinin Kuruluşunun 50. Yılına Armağan, Ankara 2012 s. 505-553) (Erdem-Sınırlar).
- Erdemir, İlter : Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Şerhi, C. II, Ankara 1998.
- Erdönmez, Güray : Medenî Usûl Hukukunda Belgelerin İbrazi Mecburiyeti, İstanbul 2010.
- Eren, Fikret : Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2012.
- Erlangen, Reinhard Greger : Yargı ve Arabuluculuk-Model Projesinin Tamamlanmasından Sonra Gelişim Çizgileri (Çev. Cenk Akil) (AÜHFD 2008/4, s. 369-380).
- Ertanhan, Mesut : Medeni Yargılama Hukukunda Tanık ve Tanıklık, Ankara 2005.

- Ertel, Danny : Müzakereyi Bir Şirket Yeteneği Haline Getirmek (Çev. İbrahim Bingöl) (Müzakere ve Anlaşmazlık Çözümü, Ankara 2000, s. 107-132, MESS-Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası, Yayın No: 329).
- Esener, Turhan : İş Hukukunda Uyuşmazlıkların Barış Yolu ile Çözümü, İstanbul 1970.
- European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ): Better Implementation of mediation in the member states of the Council of Europe, Concrete rules and provisions, CEPEJ Studies No. 5, Council of Europe.
- European Committee on Legal Cooperation : 23<sup>rd</sup> Conference of European Ministers of Justice, Council of Europe, London 8-9 June 2000.
- Evans, Frank G. : Trends in ADR, A Glimpse of the Past, A Projection for the Future, Texas 2002.
- Farley, James M. : Alternative dispute resolution and the Ontario court experiment (ADRLJ 1995, Vol. 4, s. 263-273).
- Farnsworth, E. Allan : Precontractual Liability and Preliminary Agreements: Fair Dealing and Failed Negotiations (Columbia Law Review 1987/2, s. 217-294).
- Federal Civil Judicial Procedure and Rules, West Group, 2001.
- Felstiner, William L.F./Abel, Richard L./
- Sarat, Austin : The Emergence and Transformation of Disputes: Naming, Blaming, Claiming (Law and Society Review 1980-1981, Vol. 15, s. 631-654).
- Finkelstein, Linda J. : The D.C. Multi-Door Courthouse (Judicature 1986/5, Vol. 69, s. 305-306).
- Fiore, Nicholas : From The Tax Adviser: Alternative Dispute Resoluton With The IRS (Journal of Accountancy 2000/2, Vol. 189, s. 92).
- Fisher, Harry M. : Judicial Mediation: How It Works Through Pre-Trial Conference (The University of Chicago Law Review 1943, Vol. 10, s. 453-465).
- Fisher, Howard : The German Legal System and Legal Language, London 2002 (Fisher-German Legal System).

- Fisher, Roger/Ury, William/  
Patton, Bruce : Getting to Yes: Negotiating Agreement Without Giving In, New York 1991.
- Fiss, Owen M. : Against Settlement (YLJ 1984/May, Vol. 93, s. 1073-1090).
- Fiss, Owen M./  
Resnik, Judith : Adjudication and Its Alternatives: An Introduction to Procedure, New York 2003.
- Folberg, Jay/  
Taylor, Alison : Mediation, A Comprehensive Guide to Resolving Conflicts Without Litigation, San Francisco 1984.
- Fowler, H.W./Fowler, F.G.: The Concise Oxford Dictionary of Current English, Oxford at the Clarendon Press 1995.
- Fuller, Lon L. : The Forms and Limits of Adjudication (HLR 1979, Vol. 92, s. 353-409).
- Fuller, Lon : Mediation-Its Forms and Functions (Southern California Law Review 1971, Vol. 44, s. 305-339).
- Gabbay, Zvi D. : Justifying Restorative Justice: A Theoretical Justification for the Use of Restorative Justice Practices (Journal on Dispute Resolution 2005, Vol. 2, s. 349-399).
- Gaillard, Emmanuel/  
Edelstein, Jenny : Mediation in France (Dispute Resolution Journal 2001/January, s. 74-78).
- Gardiner, Simon : Sports Law, London 2001.
- Gélinas, Paul A. : Dispute Settlements According to ICC ADR (Amicable Dispute Resolution Rules) (ICC Türkiye Milli Komitesi, Milletlerarası Tahkim Semineri, 5 Kasım 2001 Ankara, s. 21-37).
- General Council of the Bar and  
the Law Society : Alternative Dispute Resolution (“ADR”) (ADRLJ 1994, Vol. 3, s. 83-90).
- Genn, Hazel : Court-Based ADR Initiatives For Non-Family Civil Disputes: The Commercial Court And The Court of Appeal, London 2002.

- Genn, Hazel : The Central London County Court Pilot Mediation Scheme: Evaluation Report, London 1998 (Genn-Evaluation Report).
- Gezder, Ümit : Türk/İsviçre Hukukunda Culpa in contrahendo Sorumluluğu, İstanbul 2009.
- Gharavi, Hamid G. : The Effect of Alternative Dispute Resolution on Arbitration (Türkiye Milletlerarası Ticaret Odası, Milletlerarası Tahkim Semineri, 2 Nisan 2010 Ankara, s. 121-125).
- Gilles, Peter : Alman Hukuk (Medenî) Yargılaması Örneğinde Devlet Mahkemelerinin Aşırı İş Yükü ve Bu Yükün Azaltılması Hakkında Stratejiler (Çev. Ejder Yılmaz) (ABD 1992/5, s. 749-770) (Gilles-Stratejiler).
- Gilles, Peter : Yargı Faaliyetinde Kişiliğin ve Kişilik Alanının Korunması (Çev. Hakan Pekcanitez) (İz.B.D. 1996/1, s. 9-28) (Gilles-Kişilik Alanının Korunması).
- Gladstone, Alan : Voluntary Arbitration of Interest Disputes, International Labour Office, Geneva 1984.
- Golann, Dwight : Making Alternative Dispute Resolution Mandatory: The Constitutional Issues (Oregon Law Review 1989, Vol. 68, s. 487-568).
- Goldberg, Stephen B./Green, Eric D./  
Sander, Frank E.A. : Dispute Resolution, Boston 1985.
- Goldberg, Stephen B./Sander, Frank E.A./  
Rogers, Nancy H. : Dispute Resolution, Negotiation, Mediation and Other Processes, New York 1999.
- Goldberg, Stephen B./Sander, Frank E.A./  
Rogers, Nancy H./  
Cole, Sarah R. : Dispute Resolution: Negotiation, Mediation and Other Processes, New York 2003.
- Gottwald, Peter : Simplified Civil Procedure in West Germany (Am.J.Comp.L. 1983, Vol. 31, s. 687-701) (Gottwald-Simplified Civil Procedure).
- Gottwald, Peter : Civil Procedure Reform in Germany (Am.J. Comp.L. 1997, Vol. 45, s. 753-766) (Gottwald-Civil Procedure Reform).



- Gottwald, Peter : Medenî Yargılama Hukuku Reformu ve Eleştirisi Bakımından Ekonomik Analiz (Çev. Sema Taşpınar) (AÜHFD 2002/1, s. 1-17) (Gottwald-Ekonomik Analiz).
- Gottwald, Peter : 2001 Reform Kanunu'nun Ardından Almanya'da Medenî Usul Hukuku (Çev. Murat Atalı/Mustafa Göksu) (MİHDER 2006/3, s. 687-704) (Gottwald-Reform Kanunu).
- Gök, Şöhret : Almanya'da Arabuluculuk Kanun Taslağı Çalışmaları Üzerine (Çev. Efe Direnisa) (MİHDER 2011/18, s. 179-193).
- Göksu, Mustafa : Amerikan Yargılama Hukukunda Tanık (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2001.
- Göksu, Mustafa : (Hukuk Yargılamasında) Vakıa ve Hukuk (Halûk Konuralp Anısına Armağan, C. 1, Ankara 2009, s. 323-350) (Göksu-Vakıa ve Hukuk).
- Güler, Şerafettin : Toplu İş Uyuşmazlıklarının Barışçı Yollarla Çözümü (İSGHD 2008/18, s. 507-532).
- Gölcüklü, Feyyaz : Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Adil Yargılama (AÜSBFD 1994/1-2, s. 199-234).
- Gözler, Kemal : İdare Hukuku Dersleri, Bursa 2009.
- Gözler, Kemal : İdare Hukuku, C. I, II Bursa 2009 (Gözler-İdare Hukuku I, II).
- Gözübüyük, A. Şeref/  
Tan, Turgut : İdare Hukuku, C. I Genel Esaslar, C. II İdari Yargılama Hukuku, Ankara 2010.
- Günay, Cevdet İlhan : İhtiyarî Tahkim Yargısı (Yeni Türkiye 1996/10, s. 503-535).
- Günay, Cevdet İlhan : İş Mahkemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2000.
- Günay, Cevdet İlhan : İş Kanunu Şerhi, C. 1, 2, Ankara 2009 (Günay-İş Kanunu Şerhi).
- Gündüz, Okan : Anglo-Amerikan Hukuku Işığında Medeni Yargılama Hukukunda Dava Yönetimi, Ankara 2009.
- Güner, Semih : Avukatlık Hukuku, Ankara 2011.
- Güngör, Devrim : 5237 ve 5271 Sayılı Kanunlar Işığında Şikâyet Kurumu, Ankara 2009.

- Güralp, Ayşe Gülin : Anglo-Amerikan ve Kıta Avrupası Medenî Yargılama Hukuku Sistemleri'ndeki Reform Çalışmaları, Yeni Gelişmeler ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi, İstanbul 2011.
- Gürdoğan, Burhan : Medenî Usul Hukukunda Kesin Hüküm İtirazı, Ankara 1960.
- Güriz, Adnan : Feminizm, Postmodernizm ve Hukuk, Ankara 1997.
- Hafızoğulları, Zeki : Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2008.
- Hartwell, Steven/  
Bermant, Gordon : Alternative Dispute Resolution in a Bankruptcy Court: The Mediation Program in the Southern District of California, Federal Judicial Center 1998.
- Hamza, Gábor : The Classification (*divisio*) into 'Branches' of Modern Legal Systems (Orders) and Roman Law Traditions (European Journal of Law Reform 2006/4, Vol. 8, s. 361-382).
- Haydock, Roger S./Herr, David F./  
Stempel, Jeffrey W. : Fundamentals of Pretrial Litigation, ST.Paul 1994.
- Hekimoğlu, Fahrettin : Fransa'da Hukuki Danışmanlık ve Arabuluculuk Uygulaması (ABD 2002/2, s. 33-38).
- Helvacı, Mehmet : Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının İptali Davalarının Tahkim Yargılamasına Uygunluğu Üzerine Düşünceler (II. Uluslararası Özel Hukuk Sempozyumu: Tahkim, Konuşmalar, Tartışmalar, Bildiriler, 14 Şubat 2009, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, s. 179-202).
- Hensler, Deborah R. : Court-Annexed ADR (Donovan Leisure Newton & Irvine ADR Practice Book, New York 1990, s. 351-372).
- Hess, Burkhard : Almanya'da Mahkeme İçi Arabuluculuğun Gelişimi (Çev. Nedim Meriç) (Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı IX, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk, Ankara 15-16 Ekim 2010, Türkiye Barolar Birliği 2012, Yayın No: 215, s. 295-333).

- Hibberd, Peter/  
Newman, Paul : ADR and Adjudication in Construction Disputes, London 1999.
- Hiçşmaz, Mazhar : Vergi Usul Kanununda Tahkim (Tahkim, IV-Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, 29 Kasım-4 Aralık 1965, Bildiriler-Tartışmalar, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Yayın No: 58, s. 455-470).
- Hoellering, Michael F. : Alternative Dispute Resolution and International Trade (Review of Law and Social Change 1986, Vol. XIV, s. 785-795).
- Horn, Norbert/Kötz, Hein/  
Leser, Hans G. : German Private and Commercial Law: An Introduction (Translated by Tony Weir), Oxford 1982.
- Hrastnik, Bojana Jovin : Alternatif Çözüm Yolları Yargılama Sürecini Nasıl Hızlandırır? Lubljana Mahkemesinden Örnekler (Uyuşmazlıkların Alternatif Çözüm Yolları Sempozyumu, Ankara 2006, s. 37-45).
- Hunter, Martin/Paulsson, Jan/  
Rawding, Nigel/  
Redfern, Alan : The Freshfields Guide to Arbitration and ADR, Clauses in International Contracts, Deventer 1993.
- Ildır, Gülgün : Alternatif Uyuşmazlık Çözümü (Medeni Yargıya Alternatif Yöntemler), Ankara 2003.
- Ildır, Gülgün : Alternatif Uyuşmazlık Çözümü ve Hak Arama Özgürlüğü (75. Yaş Günü için Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara 2004, s. 385-401) (Ildır-Hak Arama Özgürlüğü).
- Ildır, Gülgün : İş Kanunu'na Göre Uyuşmazlıkların Öze Hakem Yolu İle Çözümü (THD 2006/2, s. 11-16) (Ildır-Özel Hakem).
- Information : "The Future of ADR in Europe" (ADRLJ 1992, Vol. 1, s. 61).
- Ishikawa, Akira : Japan (International Encyclopedia of Laws Civil Procedure, Vol. 2, Alphen aan den Rijn 2008).
- Iwasaki, Kazuo : "Japan" (Dispute Resolution in Asia, The Hague 1997, s. 117-148).

- İbrişim, İbrahim G. : Hukuk Reformu ve ABD Hukuk Sisteminde Anlaşmazlıkların Alternatif Çözüm Yolları (TNBHD 2004/122, s. 74-84).
- İlhan, Cengiz : Günümüz Türkçesi'yle Mecelle (Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye), Ankara 2011.
- İnceoğlu, Asuman Aytekin: Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Mevcut ve Olası Sorunları ile Uzlaşma Kurumu (3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, İstanbul 2009, s. 649-660).
- İnceoğlu, Asuman Aytekin/  
Karan, Ulaş : Türkiye'de Ceza Davalarında Uzlaşma Uygulamaları: Hukuki Çerçevenin Değerlendirilmesi (Onarıcı Adalet, Mağdur-Fail Arabuluculuğu ve Uzlaşma Uygulamaları: Türkiye ve Avrupa Bakışı, İstanbul 2008, s. 45-81).
- İpek, Ali İhsan/  
Parlak, Engin : İctihatlarla Türk Ceza Hukukunda Uzlaşma, Ankara 2009.
- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası : Borsa Uyuşmazlıkları, Uygulama, Örnek Kararlar ve Mevzuat, İstanbul 1997.
- Jacob, Jack H. : The Fabric of English Civil Justice, London 1987.
- James, Fleming/Hazard,Geoffrey C./  
Leubsdorf, John : Civil Procedure, New York 2001.
- Jenks, Edward : İngiliz Hukuku Hakkında Genel Bilgiler (Çev. Mukbil Özyörük) (AÜHFD 1950/1-2, s. 40-79).
- Jolowicz, J.A. : Adversarial and Inquisitorial Models of Civil Procedure (Int.Comp.L.Q. 2003, Vol. 52, s. 281-295).
- Justice and a better way : Leading Article, The Guardian, 28 July 1992, s. 2.
- Kale, Serdar/  
Tunç-Yücel, Müjgan : Sigortacılık Kanununda Tahkim (Halûk Konuralp Anısına Armağan, C.1, Ankara 2009, s. 461-477).
- Kalpsüz, Turgut : Milletlerarası Ticarete Uyuşmazlıkların Tahkim Yolu ile Halli, Ankara 1989.
- Kalpsüz, Turgut : İnşaat Sözleşmelerinde Tahkimin Genel Esasları (İnşaat Sözleşmeleri, Yönetici-İşletmeci, Mü-

- hendis ve Hukukçular için Ortak Seminer, Ankara 1996, s. 337-339).
- Kalpsüz, Turgut : Ticaret Odalarında Cereyan Eden Tahkim (Tahkim, IV. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, 29 Kasım-4 Aralık 1965, Bildiriler-Tartışmalar, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Yayın No: 58, s. 209-261).
- Kalpsüz, Turgut : Türkiye’de Milletlerarası Tahkim, Ankara 2010 (Kalpsüz-Milletlerarası Tahkim).
- Karaaslan, Erol : Ceza Yargılamasında Uzlaşma (AD 2007/29, s. 276-307).
- Karadeniz-Çelebican, Özcan: Roma Hukuku, Ankara 2012.
- Karakoç, Yusuf : Genel Vergi Hukuku, Ankara 2011(Karakoç-Vergi Hukuku).
- Karakoç, Yusuf : Vergi Anlaşmazlıklarının/Uyuşmazlıklarının Çözüm Yolları (Vergi Yargılaması Hukuku), Ankara 2013 (Karakoç-Çözüm Yolları).
- Karatan, Figen : Bankacılıkta Ödeme Sistemlerinin Otomasyonu, Elektronik Fon Transfer Sistemleri, Türkiye Bankalar Birliği, Ankara 1990.
- Karayalçın, Yaşar : Amerika Birleşik Devletleri’nde ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği’nde Hakemlik (Tahkim, IV. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, 29 Kasım-4 Aralık 1965, Bildiriler-Tartışmalar, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Yayın No: 58, s. 643-693).
- Karayalçın, Yaşar : Hakem Mahkemesi Kararları ve Yargıtay Denetimi (“28.1.1994 tarihli İçtihadı Birleştirme Kararı”, XI. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 13-14 Mayıs 1994, s. 33-56) (Karayalçın-Yargıtay Denetimi).
- Karlı, Abdurrahim : Usul Hukuku Açısından Rücu Davaları, İstanbul 1994 (Karlı-Rücu Davaları).
- Karlı, Abdurrahim : Medeni Usul Hukukundan Usulî İşlemler, İstanbul 2001 (Karlı-Usulî İşlemler).
- Karlı, Abdurrahim : Medeni Muhakeme Hukuku, İstanbul 2012 (Karlı-Medeni Muhakeme Hukuku).

- Karyağdı, Müjgan : Amerika Birleşik Devletleri'nde Uygulanmakta Olan Arabuluculuğun Yasal Düzenlemesi ve Türk Hukuku İle Mukayesesi (GÜHFD, Yrd. Doç. Dr. İbrahim Ongn'e Armağan, 2007/1-2, s. 919-964).
- Kaufman, Sandra/  
Duncan, George T. : A Formal Framework for Mediator Mechanisms and Motivations (Journal of Conflict Resolution, 1992/ December, s. 688-708).
- Kaymaz, Seydi/  
Gökcan, Hasan Tahsin : Uzlaşma ve önödeme, Ankara 2007.
- Kaymaz, Seydi/  
Gökcan, Hasan Tahsin : Uzlaşmada Edimin Konusu (KHD 2010/1, s. 283-310) (Kaymaz/Gökcan-Edimin Konusu).
- Kekeç, Elif Kısmet : Arabuluculuk Yoluyla Uyuşmazlık zmnde Uygulanan Temel Taktikler (Halûk Konuralp Anısına Armağan, C.1, Ankara 2009, s. 519-552).
- Kekeç, Elif Kısmet : Arabuluculuk Yoluyla Uyuşmazlık zmnde Temel Aşamalar ve Taktikler, Ankara 2011 (Kekeç-Arabuluculuk).
- Kendall, Hamilton/  
Karen, Springen : Beyond the Year 2000 Bug: A New Wave of Lawsuits (Newsweek 3.23.1998, Vol. 131, Issue 12, s. 12).
- Ketizmen, Muammer : Uzlaşmanın Sirayet Etmezliği İlkesinin Sonucu Olarak Mağdurun Yargılanacak Kişiyi Seçe-bilme Yetkisi (HHFD 2012/1, s. 1-10).
- Keyman, Selahattin : Hukuka Giriş, Ankara 2012.
- Kheel, Theodore W. : The Keys to Conflict Resolution, Proven Methods of Settling Disputes Voluntarily, New York 1999.
- Kılıçoğlu, Ahmet M. : Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2012.
- Kızılot, şkr : Vergi İhtilafları ve zm Yolları, Ankara 2000.
- Kleiman, Elie/  
Brooke, Nicolas : France (The International Comparative Legal Guide to: International Arbitration, London 2007, s. 164-172).

- Koch, Harald/  
Diedrich, Frank : Civil Procedure in Germany, München 1998.
- Koch, Harald/  
Diedrich, Frank : Germany (International Encyclopedia of Laws Civil Procedure, Vol. 2, Alphen aan den Rijn 2006) (Koch/Diedrich-Germany).
- Kocaoğlu, A. Mehmet : Türş İş Hukukunda Arabuluculuk Kurumu, İngiltere, Fransa, Almanya, İsveç ve Özellikle A.B.D. Hukuk Sistemleriyle Karşılaştırmalı Olarak, Ankara 1999.
- Kodama, Yoshi : Dispute Settlement under the Draft Multilateral Agreement on Investment (J. Int. Arb. 1999/September, Vol. 16, s. 45-88).
- Konuralp, Halûk : 20. Yüzyıl Sonunda Medenî Usul Hukuku Sorunlarına Bir Bakış (Yeni Türkiye 1996/10, s. 537-542) (Konuralp-Sorunlar).
- Konuralp, Halûk : 75. Yılda Cumhuriyet Yargı Düzeninin Düşünsel ve Yapısal Kesiti Üzerine Bazı Gözlemler (Yeni Türkiye 1998/23-24, s. 3820-3825) (Konuralp-Gözlemler).
- Konuralp, Halûk : Medenî Usul Hukukunda İspat Kurallarının Zorlanan Sınırları, Ankara 2009 (Konuralp-İspat).
- Konuralp, Halûk : Medenî Usul Hukukunda Duruşma Safhası ve Delillerin Değerlendirilmesi (KKTC ve Türk Hukuku Bakımından Karşılaştırmalı İnceleme) (Türkiye Cumhuriyeti-Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Karşılaştırmalı Hukuk Sempozyumu, Ankara 2001, s. 115-134) (Konuralp-Delillerin Değerlendirilmesi).
- Konuralp, Halûk : Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları ve Bilirkişilik (Bilirkişilik Sempozyumu, Samsun Barosu/Türkiye Barolar Birliği, 9-10 Kasım 2001, s. 489-510) (Konuralp-Bilirkişilik).
- Konuralp, Halûk : “Avukatlık Yasası” (Hukuk Merceği 2, Konferans ve Paneller 2000-2002, Ankara Barosu 2002, s. 418-427) (Konuralp-Avukatlık Yasası).
- Konuralp, Halûk : Adil Yargılanma Hakkı Açısından Hukuk Usulünde Çözüm Arayışları (Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi, 2005/14, s. 65-79) (Konuralp-Hukuk Usulünde Çözüm Arayışları).

- Konuralp, Halûk : Medenî Usul Hukuku, Eskişehir 2006.
- Konuralp, Halûk/  
Konuralp, Aynur : Borsa Uyuşmazlıkları (Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan, Ankara 1998, s. 591-608).
- Koschaker, Paul/  
Ayiter, Kudret : Modern Özel Hukuka Giriş Olarak Roma Özel Hukukunun Ana Hatları, İzmir 1993.
- Kovach, Kimberlee K. : Overview of ADR (Handbook of Alternative Dispute Resolution, State Bar of Texas, Austin 1990, s. 1-18) (Kovach-Overview of ADR).
- Kovach, Kimberlee K. : Good Faith in Mediation-Requested, Recommended, or Required? A New Ethic (South Texas Law Review 1997, Vol. 38, s. 575-623) (Kovach-Good Faith).
- Kovach, Kimberlee K. : Lawyer Ethics in Mediation: Time for a Requirement of Good Faith (Dispute Resolution Magazine 1997/2, s. 9-13) (Kovach-Lawyer Ethics).
- Kovach, Kimberlee K. : Mediation, Principles and Practice, St. Paul 2004 (Kovach-Principles and Practice).
- Kovach, Kimberlee K. : Mediation (The Handbook of Dispute Resolution, San Francisco 2005, s. 304-317) (Kovach-Mediation).
- Kovach, Kimberlee K./  
Love, Lela P. : Mapping Mediation: The Risks of Riskin's Grid (HNLR 1998, Vol. 3, s. 71-110).
- Kunter, Nurullah/Yenisey, Feridun/  
Nuhoğlu, Ayşe : Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2008.
- Kurt Konca, Nesibe : Medenî Usûl Hukukunda Alenîyet İlkesi, Ankara 2009.
- Kuru, Baki : Nizasız Kaza, Ankara 1961 (Kuru-Nizasız Kaza).
- Kuru, Baki : Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. I,II,III,IV,V,VI İstanbul 2001 (Kuru-Usul I,II,III,IV,V,VI).
- Kuru, Baki : İcra ve İflâs Hukuku, C. III, İstanbul 1993 (Kuru-İcra III).
- Kuru, Baki : Hukuk Davalarında Yargılamanın Çabuklaştırılması için Alınması Gereken Tedbirler (İBD 1984/4-6, s.166-185).



- Kuru, Baki : “İş Mahkemeleri” (Birinci Türk Hukuk Kongresinde Sunulan Tebliğler, Ankara 1972, s. 3-39) (Kuru-İş Mahkemeleri).
- Kuru, Baki : Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı Hakkında Görüş ve Öneriler (MİHDER 2010/2, s. 237-246) (Kuru-Görüş ve Öneriler).
- Kuru, Baki/Arslan, Ramazan/  
Yılmaz, Ejder : Medenî Usul Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2012 (Kuru/Arslan/Yılmaz-Usul).
- Kuru, Baki/Arslan, Ramazan/  
Yılmaz, Ejder : İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2012 (Kuru/Arslan/Yılmaz-İcra).
- Küçükgüngör, Erkan : Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu'nun Yapısı ve Tahkim Kurulu Kararlarının Niteliği (AÜHFD 2001/2, s. 137-146).
- Labes, Hubertus W. : “Germany” (Dispute Resolution Methods, The Comparative Law Yearbook of International Business, Special Issue 1994, London 1995, s. 181-206).
- Lande, John : Using Dispute System Design Methods to Promote Good-Faith Participation in Court-Connected Mediation Programs (UCLA Law Review 2002, Vol. 50, s. 69-141).
- Larguier, Jean : Procédure Penale, Paris 1995.
- Lawton, Hanson R. : Alternative Dispute Resolution and Negotiation Skills (Unpublished Lecturer Notes), Houston 2002.
- Lawton, Hanson R. : Preventative Use of ADR (Handbook of Alternative Dispute Resolution, Austin 1990, s. 19-34).
- Levin, A. Leo/  
Golash, Deirdre : Alternative Dispute Resolution in Federal District Courts (University of Florida Law Review 1985, Vol. 37, s. 29-59).
- Lhuillier, Julien/  
Lhuillier-Solenik, Daria : Access to justice in Europe, European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ) Studies No. 9, Council of Europe.

- Liebscher, Christoph : Arabuluculuk Tekniklerinin Tahkimde Kullanılması (Çev. Mustafa Göksu) (Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı IX, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk, Ankara 15-16 Ekim 2010, Türkiye Barolar Birliği 2012, Yayın No: 215, s. 51-75).
- Lincoln, Bronwyn : International Dispute Resolution: The New ADR Rules of The International Chamber of Commerce (The Vindabona Journal of International Commercial Law and Arbitration, 2002/1, Vol. 6, s. 83-92).
- Lord Chancellor's Department : Civil Procedure Rules, Practice Directions, Pre-Action Protocols and Forms, Vol. 1,2 London 2000.
- Lowe, Robert/  
Woodroffe, Geoffrey : Consumer Law and Practice, London 1999.
- Luecke, Richard : Müzakere (Çev. Meral Çıyan Şenerdi), İstanbul 2008.
- Mabey, Ralph R./Tabb, Charles J./  
Dizengoff, Ira S. : Expanding the Reach of Alternative Dispute Resolution in Bankruptcy: The Legal and Practical Bases for the Use of Mediation and Other Forms of ADR (South Carolina Law Review 1995, Vol. 46, s. 1259-1328).
- Mackie, Karl J. : Dispute resolution: the new wave (A handbook of dispute resolution, ADR in action, London and New York 1991, s. 1-7).
- Mackie, Karl/Miles, David/  
Marsh, William/Allen, Tony : The ADR Practice Guide, Commercial Dispute Resolution, London 2007.
- Mann, F.A. : Conflict of Laws and Public Law (Recueil des Cours 1971, Vol. 132, s. 105-196).
- Maraist, Frank : "Civil Procedure in the United States" (An Introduction to the Law of the United States, New York 1992, s. 141-158).
- Marcus, Daniel/  
Senger, Jeffrey M. : ADR and the Federal Government: Not Such Strange Bedfellows After All (Missouri Law Review 2001, Vol. 66, s. 709-723).

- Markesinis, Basil : Litigation-Mania in England, Germany and the USA: Are We So Very Different? (Cambridge Law Journal 1990/July, Vol. 49, s. 233-276).
- Marsh, Stephen : What is Mediation? (<http://www.adrr.com/adrr1/essayi.htm>, s. 1-4).
- Marshall, Tony F. : Neighbour disputes: community mediation schemes as an alternative to litigation (A handbook of dispute resolution, ADR in action, London and New York 1991, s. 65-73).
- McMillion, Rhonda : Growing Acceptance for ADR (ABA Journal 1996/May, Vol. 82, s. 106).
- Meierhoefer, Barbara : Court-Annexed Arbitration in Ten District Courts, Federal Judicial Center 1990.
- Meiners, Roger E./ Ringleb, Al H./  
Edwards, Frances L. : The Legal Environment of Business, Minneapolis/St. Paul 1997.
- Menkel-Meadow, Carrie : Toward Another View of Legal Negotiation: The Structure of Problem Solving (UCLA Law Review 1984, Vol. 31, s. 754-842).
- Merill, Marsha L. : Mediation (Handbook of Alternative Dispute Resolution, Austin 1990, s. 37-55).
- Miller, Roger L./  
Jentz, Gaylard A. : Fundamentals of Business Law, Texas 1999.
- Mitchard, Paul : A Summary of Dispute Resolution Options (International Arbitration and Dispute Resolution Directory, Great Britain 1999).
- Mnookin, Robert H. : Creating Value through Process Design (J. Int. Arb. 1994/March Vol. 11, s. 125-131).
- Mnookin, Robert H./  
Kornhauser, Lewis : Bargaining in the Shadow of the Law: The Case of Divorce (YLJ 1979, Vol. 88, s. 950-997).
- Moberly, Robert B./  
Kilpatrick, Judith : Introduction: The Arkansas Law Review Symposium on Alternative Dispute Resolution (Arkansas Law Review 2001, Vol. 54, s. 161-169).
- Moffitt, Michael : Casting Light on the Black Box of Mediation: Should Mediators Make Their Conduct More Transparent (OSJDR 1997, Vol. 13, s. 1-49) (Moffitt- Transparent).

- Moffitt, Michael : Pleadings in the Age of Settlement (Indiana Law Journal 2005, Vol. 80, s. 727-771) (Moffitt-Pleadings).
- Moore, Christopher : The Mediation Process: Practical Strategies for Resolving Conflict, San Francisco 1996.
- Moser, Michael J. : "People's Republic of China" (Dispute Resolution in Asia, The Hague 1997, s. 73-94).
- Murray, Peter L./  
Stürner, Rolf : German Civil Justice, Durham 2004.
- Muşul, Timuçin : Medenî Usul Hukukunda Ara Kararları (İcra ve İflâs Hukuku ile İlgili Makaleler-Hukukî Mütalâalar ve Bilirkişi Raporları, Ankara 2010, s. 63-91) (Muşul-Ara Kararları).
- Muşul, Timuçin : İcra ve İflâs Hukuku, C.1, 2, Ankara 2013 (Muşul-İcra ve İflâs Hukuku).
- Nafzinger, James A.R./  
Wei, Li : China's Sports Law (The American Journal of Comparative Law 1998, Vol. 46, s. 453-483).
- Namlı, Mert : Belçika Hukuk Sisteminde Arabuluculuk Kurumunun Temel Esasları (Arabuluculuk Yasa Tasarısı, Eleştiri ve Öneriler, İstanbul 2008, s. 99-111) (Namlı-Eleştiri ve Öneriler).
- Namlı, Mert : Medeni Usul Hukuku'nun Yasama Üstü Kaynakları Çerçevesinde Fransız ve Türk Hukuku'nda Çelişmeli Yargılama İlkesi, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği 2010, Yayın No: 04-499 (Namlı- Çelişmeli Yargılama İlkesi).
- National Conference of Commissioners  
on Uniform State Laws : Uniform Mediation Act, Chicago 2001.
- Neubauer, David N. : America's Courts and the Criminal Justice System, New York 1999.
- Newman, Paul : Alternative Dispute Resolution, Hertfordshire 1999.
- Newton, David A. : Alternative dispute resolution in Australia (A handbook of dispute resolution, ADR in action, London and New York 1991, s. 231-243).
- Niemic, Robert J. : Mediation in Bankruptcy, the Federal Judicial Center Survey of Mediation Participants: Report to the Advisory Committee on Bankruptcy Rules of the Judicial Conference of the United States, Federal Judicial Center 1998.

- Niemic, Robert J./Stienstra, Donna/  
Ravitz, Randall E. : Guide to Judicial Management of Cases in ADR, Federal Judicial Center 2001.
- Nishikawa, Rieko : Judges and ADR in Japan (J. Int. Arb. 2001/3, Vol. 18, s. 361-369).
- Nolan-Haley, Jacqueline M.: Court Mediation and the Search for Justice through Law (Washington University Law Quarterly (1996, Vol. 74, s. 47-102).
- Nomer, Ergin/ Ekşi, Nuray/  
Öztekin-Gelgel, Günseli : Milletlerarası Tahkim Hukuku, C.I, İstanbul 2008.
- Note : A Taxonomy of Judicial ADR (Alternatives Special Issue: ADR in the Courts, 1991/July, Vol. 9, s. 97-112) (Note-A Taxonomy of Judicial ADR).
- Odyakmaz, Zehra : İdarî Uyuşmazlıklarda Alternatif Çözüm Yolları (Uyuşmazlıkların Alternatif Çözüm Yolları Sempozyumu, Ankara 2006, s. 63-83).
- Oğuz, Arzu : Karşılaştırmalı Hukuk, Ankara 2003.
- Oğuzman, M. Kemal/  
Öz, M. Turgut : Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 1, İstanbul 2011.
- O'reilly, Michael/  
Mawdesley, Michael : The management of disputes: a risk approach (ADRLJ 1994, Vol. 3, s. 260-268).
- Otis, Louise : Alternative dispute resolution: judicial mediation (The Early Settlement of Disputes and the Role of Judges, 1 st European Conference of Judges, 24 and 25 November 2003, Strasbourg, Council of Europe 2005, s. 67-75).
- Ovacık, Mustafa : İngilizce-Türkçe Hukuk Sözlüğü, Ankara 2000.
- Oytan, Muammer : Ombudsman Eli İle İdarenin Demetimi Konusunda Kıyaslamalı Bir İnceleme (Prof. Dr. Osman F. Berki'ye Armağan, Ankara 1977, s. 595-627).
- Öncel, Mulla/Kumrulu, Ahmet/  
Çağan, Nami : Vergi Hukuku, Ankara 2000.
- Önder, Âkil : Sulh Teşebbüsü ve İhtar Dâvalarını Mevzuatımızdan Çıkarmak Suretile Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Medenî Kanunda Tadilât İcrasına İhtiyaç Var mıdır? (AD 1942/9, s. 1035-1045).

- Önen, Ergun : Medenî Yargılama Hukuku, Ankara 1979.
- Önen, Ergun : Medenî Yargılama Hakkında Sulh, Ankara 1972 (Önen-Sulh).
- Önen, Ergun : İnşâî Dava, Ankara 1981 (Önen-İnşâî Dava).
- Özbay, İbrahim : Avukatlık Hukukunda Uzlaştırma ve Uzlaştırma Tutanağının İlâm Niteliği (AÜEHFD 2004/3-4, s. 387-418).
- Özbay, İbrahim : Alternatif Uyuşmazlık Çözümü (Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2006/3-4, s. 459-475).
- Özbay, İbrahim : Avukatlık Kanunu m. 167 Hükmünün İptaline İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararı Üzerine Bir İnceleme (AYMK, E. 2003/98, K. 2004/31, K. 3.3.2004) (Prof.Dr. Ergon A. Çetingil ve Prof. Dr. Rayegân Kender'e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı, İstanbul 2007, s. 946-962) (Özbay-İnceleme).
- Özbay, İbrahim : Grup Davaları, Ankara 2009 (Özbay-Grup Davaları).
- Özbek, Mustafa : Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları ve Temel Çözüm Türleri Nelerdir? (ABD 1999/2-3, s. 187-204) (Özbek-Temel Çözüm Türleri).
- Özbek, Mustafa : Avukatlık Kanunu'nun 35/A Maddesine Göre Arabuluculuk (ABD 2001/3, s. 113-139) (Özbek-Arabuluculuk).
- Özbek, Mustafa : Yatırımlar Hakkında Çok Taraflı Anlaşma Taslağı Üzerinde Bir İnceleme (ABD 2002/1, s. 183-203) (Özbek-İnceleme).
- Özbek, Mustafa : Dünya Çapındaki Adalete Ulaşma Hareketinin Ortaya Çıkardığı Gelişmeler ve Alternatif Uyuşmazlık Çözümü (AÜHFD 2002/2 s. 121-162) (Özbek-Adalete Ulaşma).
- Özbek, Mustafa : İdarî Uyuşmazlıkların Çözümünde Yargılama Dışı Usuller (I) (II) (TBBD 2005/56, s. 90-132); (TBBD 2005/57, s. 82-134) (Özbek-İdarî Uyuşmazlıklar I, II).
- Özbek, Mustafa : Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin "Ceza Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk" Konulu Tavsiye Kararı (DEÜHFD 2005/1, s. 127-166) (Özbek-Tavsiye Kararı).

- Özbek, Mustafa : Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin “Aile Arabuluculuğu” Konulu Tavsiye Kararı (DEÜHFD 2005/2, s. 71-102) (Özbek-Aile Arabuluculuğu).
- Özbek, Mustafa : Ceza Muhakemesi Kanununda Uzlaştırma (AÜHFD 2005/3, s. 289-321) (Özbek-Ceza Muhakemesi Kanununda Uzlaştırma).
- Özbek, Mustafa : Avrupa’da Arabuluculuğun İlkeleri ve Uygulanması (Prof. Dr. Özer Seliçi’ye Armağan, Ankara 2006, s. 441-502) (Özbek-Arabuluculuğun İlkeleri ve Uygulanması).
- Özbek, Mustafa : Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yollarına Genel Bir Bakış (GSÜHFD, Prof. Dr. Erden Kuntalp’e Armağan, 2004/1, s. 261-292).
- Özbek, Mustafa : Sosyal Devletin Gereği: Adalete Erişim (MİHDER 2006/2, s. 907-927) (Özbek-Adalete Erişim).
- Özbek, Mustafa : Avrupa Konseyince Adalet Hizmetlerinin Etkinliğinin Artırılması İçin Öngörülen Tedbirler (AÜHFD 2006/1, s. 207-292) (Özbek-Tedbirler).
- Özbek, Mustafa : Alternatif Uyuşmazlık Çözümü ve Noterlerin Uyuşmazlık Çözümündeki Yeni İşlevi (TNBHD 2006/132, s. 43-58).
- Özbek, Mustafa : Adalete Ulaşmanın İyileştirilmesi ve Alternatif Uyuşmazlık Çözümüne Yöneliş (Hukuk Merceği 7, Konferans ve Paneller, Ankara Barosu 2007, s. 379-384).
- Özbek, Mustafa : Avrupa Birliğinde Alternatif Uyuşmazlık Çözümü (TBBD 2007/68, s. 265-320) (Özbek-Avrupa Birliği).
- Özbek, Mustafa : Avrupa Konseyi Arabuluculuk Yönergesi Önerisi (AÜHFD 2007/1, s. 183-231) (Özbek-Arabuluculuk Yönergesi).
- Özbek, Mustafa : Ceza Muhakemesi Kanununda Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Mağdur Fail Uzlaştırmasının Usûl ve Esasları (AÜHFD 2007/4, s. 123-205) (Özbek-Mağdur Fail Uzlaştırmasının Usûl ve Esasları).
- Özbek, Mustafa : Suça Sürüklenen Çocuklara Yönelik Onarıcı Adalet Programları ve Çocuk Arabuluculuğu (Prof. Dr. Turgut Akıntürk’e Armağan, İstanbul 2008, s. 449-466) (Özbek-Çocuk Arabuluculuğu).

- Özbek, Mustafa : Uyuşmazlık Çözümünün Ekonomik Değerlendirmesi ve Karar Ağacı Analizi (Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı, C. IV, 8 Ocak-11 Ocak 2008, Ankara Barosu 2009, s. 94-133) (Özbek-Karar Ağacı Analizi).
- Özbek, Mustafa : Report on Alternative Dispute Resolution within the Context of Better Access to Justice (DEÜHFD, Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, 2009/Özel Sayı, İzmir 2010, s. 453-507) (Özbek-Report).
- Özbek, Mustafa : "Avukatlıkta Arabuluculuk" (Hukuk Merceği 12, Konferans ve Paneller, Ankara Barosu 2010, s. 244-258) (Özbek-Avukatlıkta Arabuluculuk).
- Özbek, Mustafa : Çağdaş Ceza Adaleti Sistemlerinde Alternatif Çözüm Arayışları ve Arabuluculuk Uygulaması (KHD 2010/1, s. 116-183) (Özbek-Arabuluculuk Uygulaması).
- Özbek, Mustafa : Arabuluculuk Eğitimi (Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı, C. 4, 11 Ocak-15 Ocak 2010, Ankara Barosu 2011, s. 46-51) (Özbek-Arabuluculuk Eğitimi).
- Özbek, Mustafa : The Principles and Procedure of Penal Mediation in Turkish Criminal Procedure Law (ALR 2011/2, s. 153-220) (Özbek-Penal Mediation).
- Özbek, Mustafa : Anayasal Hak ve Hürriyetler İle Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler Işığında Arabuluculuk (Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı IX, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk, Ankara 15-16 Ekim 2010, Türkiye Barolar Birliği 2012, Yayın No: 215, s. 107-154) (Özbek-Anayasal Hak ve Hürriyetler).
- Özbek, Mustafa : Kamu İhale Hukuku Uyuşmazlıklarında Alternatif Çözüm Yolları (İhale Hukukunda Uygulamada Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Yolları, Ankara 2012, s. 169-188) (Özbek-İhale Hukuku).
- Özdemir, Semih Sırrı : Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı: İngiltere'deki Düzenlemeler İle Karşılaştırmalı Bir İnceleme (HHFD 2012/1, s. 55-66).



- Özdemir-Kayalı, Didem : Uluslararası Ticari Sözleşmelerde Basamaklı Uyuşmazlık Çözüm Şartları (Halûk Konuralp Anısına Armağan, C.1, Ankara 2009, s. 499-517).
- Özekes, Muhammet : Uyuşmazlık Çözüm Yolları İçinde Arabuluculuk ve Bir Düzenleme Önerisi (HPD 2006/7, s. 40-45).
- Özekes, Muhammet : Sorular-Şemalar-Örneklerle Temel Hukuk Bilgisi, Ankara 2010 (Özekes-Temel Hukuk Bilgisi).
- Özen, Mustafa : 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Üzerine Düşünceler (TBBD 2007/68, s. 393-406).
- Özer, Ayça : Aracı Kuruluşlar ile Yatırımcılar Arasında Sermaye Piyasası Faaliyetlerinden Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Çözümünde Arabuluculuk Yöntemi (Sermaye Piyasası Kurulu Aracılık Faaliyetleri Dairesi, Yeterlik Etüdü), Ankara 2002.
- Özer Serhat : İnşaat Sözleşmelerinden Doğabilecek Uyuşmazlıkların Alternatif Hukuki Çözüm Yolları, Ankara 2012 (Özer-İnşaat).
- Özgenç, İzzet : Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2012.
- Özmumcu, Seda : Uzak Doğu'da Arabuluculuk Anlayışı ile Türk Hukuk Sisteminde Arabuluculuk Kurumuna Genel Bir Bakış, İstanbul 2011.
- Öztek, Selçuk : Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin "Adaletin İşleyişini İyileştirmeye Yönelik Medenî Usul İlkeleri" Konulu Tavsiye Kararı (Hukuk Araştırmaları 1986/1, s. 9-20) (Öztek-Avrupa Konseyi).
- Öztek, Selçuk : Hukuk Davalarında Adil ve Çabuk Yargılanma, Aksaklıklar-Çözüm Önerileri (Yeni Türkiye 1996/10, s. 494-501).
- Öztek, Selçuk : "Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı"na İlişkin Görüş ve Eleştiriler (Arabuluculuk Yasa Tasarısı, Eleştiri ve Öneriler, İstanbul 2008, s. 15-34) (Öztek-Görüş ve Eleştiriler).
- Öztek, Selçuk : Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Yönünden Sigortacılıkta Tahkime Bakış (MİHDER 2009/2, s. 221-249) (Öztek-Sigortacılıkta Tahkim).

- Öztürk, K. Burak : İdarenin Denetlenmesinde Zorunlu Tahkim Yolu (Zabunoğlu Armağanı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi 2011, Yayın No: 316, s. 603-631).
- Palmer, Michael J.E. : Mediation in the People's Republic of China: some general observations (A handbook of dispute resolution, ADR in action, London and New York 1991, s. 221-230).
- Pekcanıtez, Hakan : Medenî Usul Hukukunda Aleniyet İlkesi (İz.B.D. 1999/4, s. 21-42; Faruk Erem Armağanı, Ankara 1999, s. 635-666) (Pekcanıtez-Aleniyet).
- Pekcanıtez, Hakan : "Geciken Adalet" (Manisa Barosu Dergisi 1987/20, s. 21-27).
- Pekcanıtez, Hakan : Medenî Yargıda Adil Yargılama (İz.B.D. 1997/2, s. 35-55) (Pekcanıtez-Adil Yargılama).
- Pekcanıtez, Hakan : Tüketici Sorunları Hakem Heyeti (İz.B.D. 1996/ Temmuz, s. 40-58) (Pekcanıtez-Hakem Heyeti).
- Pekcanıtez, Hakan : Tüketici Mahkemeleri (İBD 1996/4-5-6, s. 141-162) (Pekcanıtez-Tüketici Mahkemeleri).
- Pekcanıtez, Hakan : Yargı Reformu Yapılmasını Gerektiren Nedenler (İz.B.D. 1995/2, s.13-113).
- Pekcanıtez, Hakan : Yargının Hızlandırılmasına İlişkin Avrupa Usul Hukukundaki Gelişmeler (Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, İzmir 2000, s. 52-74) (Pekcanıtez-Gelişmeler).
- Pekcanıtez, Hakan : Alternatif Uyuşmazlık Çözümleri (HPD 2005/5, s. 12-16).
- Pekcanıtez, Hakan : Yeni Hukuk Muhakemeleri Kanununun Tahkime İlişkin Hükümleri (ICC IX. Milletlerarası Tahkim Semineri, Türkiye Milletlerarası Ticaret Odası, 19 Nisan 2011 Ankara, s. 21-37) (Pekcanıtez-Tahkim).
- Pekcanıtez, Hakan/Atalay, Oğuz/  
Özekes, Muhammet : Medenî Usûl Hukuku, Ankara 2012.
- Pekcanıtez, Hakan/  
Yeşilova, Bilgehan : Avrupa Medenî Usul Model Kanunu Tasarısı ve Değerlendirilmesi (Prof. Dr. Mahmut Tefvik Birsnel'e Armağan, İzmir 2001, s. 335-367).

- Pel, Machteld : Referral to Mediation: A practical guide for an effective mediation proposal, The Hague 2008.
- Petek, Hasan : Medenî Usul Hukukuna Hâkim Olan İlkeler Işığında Boşanma Davaları (İz.B.D. 200/3, s. 11-54) (Petek-Boşanma Davaları).
- Petek, Hasan : Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, Ankara 2002.
- Plapinger, Elizabeth/  
Shaw, Margaret : Court ADR: Elements of Program Design, CPR Institute for Dispute Resolution, New York 1997.
- Plapinger, Elizabeth/  
Stienstra, Donna : ADR and Settlement in the Federal District Courts, a sourcebook for judges & lawyers, Federal Judicial Center and CPR Institute for Dispute Resolution 1996.
- Podgers, James : Maine Route: Multi-door proposal reflects growing role of ADR (ABA Journal 1993/ September, s. 118).
- Polat, Malike : Milletlerarası Usul Hukukunda Arabuluculuk, Ankara 2010.
- Poroy, Reha/ Tekinalp, Ünal/  
Çamoğlu, Ersin : Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, İstanbul 2000.
- Postacıoğlu, İlhan : Medenî Usul Hukuku Dersleri, İstanbul 1975.
- Postacıoğlu, İlhan E./  
Altay, Sümer : İcra Hukuku Esasları, İstanbul 2010.
- Prütting, Hanns : Arabuluculuk ve Hukuk Devleti (Çev. Pınar Çiftçi) (Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı IX, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk, Ankara 15-16 Ekim 2010, Türkiye Barolar Birliği 2012, Yayın No: 215, s. 234-251).
- Pryles, Michael : Multi-Tiered Dispute Resolution Clauses (J. Int. Arb. 2001/2, s. 159-176).
- Pryles, Michael : "Australia" (Dispute Resolution in Asia, The Hague 1997, s. 25-71) (Pryles-Australia).
- Raftesath, Gerald : Solutions-not rights: the objective of alternative dispute resolution (ADRLJ 1996/June, s. 91-99).

- Rashid, Syed Khalid : Integrating 'Equity' and 'Mediation' into International Commercial Arbitration to make it More Economical and Just (International Law and Trade: Bridging the East-West Divide, International Law and Trade Conference, May 10-11, 2007, Proceedings, Ankara Bar Association 2007, s. 364-369).
- Rauma, David/ Krafka, Carol: Voluntary Arbitration in Eight Federal District Courts: An Evaluation, Federal Judicial Center 1994.
- Report of the ADR Task Force of the Court Administration and Case Management Committee : Guidelines for Ensuring Fair and Effective Court-Annexed ADR: Attributes of a Well-Functioning ADR Program and Ethical Principles for ADR Neutrals, December 1997.
- Rhode, Deborah L. : In the Interests of Justice: Reforming the Legal Profession, New York 2000.
- Rhode, Deborah L. : Access to Justice, New York 2004 (Rhode-Access to Justice).
- Richmond, Paul/  
Björnberg, Kjell : The Functioning of the Judicial System in the Republic of Turkey, Report of an Advisory Visit, 11-19 July 2004, European Commission, Brussels.
- Riskin, Leonard L. : Understanding Mediators' Orientations, Strategies, and Techniques: A Grid for the Perplexed (HNL 1996, Vol. 1, s. 7-51).
- Robinson, Peter : Centuries of Contract Common Law Can't Be All Wrong: Why the UMA's Exception to Mediation Confidentiality in Enforcement Proceedings Should Be Embraced and Broadened; (Journal of Dispute Resolution 2003, Vol. 1, s. 135-173).
- Roo, Annie de/  
Jagtberg Rob : Settling Labor Dispute in Europe, Deventer 1994.
- Rosenberg, Joshua D./  
Folberg, H. Jay : Alternative Dispute Resolution: An Empirical Analysis (Stanford Law Review 1994, Vol. 46, s. 1487-1551).

- Rosenberg, Maurice/Smith, Hans/  
Dreyfuss, Rochelle C. : Elements of Civil Procedure, Cases and Materials, New York 1990.
- Rottleuthner, Hubert : Arabuluculuk ve Hukuk Devleti İlkesi (Çev. Deniz Dursun) (Ak.ÜHFD 2012/1, s. 47-55).
- Sander, Frank E.A. : Alternative Methods of Dispute Resolution: An Overview (University of Florida Law Review 1985/1, Vol. 37, s. 1-18).
- Sander, Frank E.A. : Paying for ADR (ABA Journal 1992/February, Vol. 78, s. 105) (Sander-Paying for ADR).
- Sanders, Pieter : Arbitration, International Encyclopedia of Comparative Law, Vol. XVI, Civil Procedure, Chapter 12, Tübingen 1996.
- Sarıözen, İsmet : İş Mahkemelerinde Uygulanan Yargılama Usulü Konusunda Karşılaştırmalı Bir İnceleme (Prof. Dr. Akif Erginay'a 65'inci Yaş Armağanı, Ankara 1981, s. 201-250).
- Sarıözen, Serdar : Uzlaştırma (THD 2007/16, s. 147-159).
- Sarisözen, M. Serhat : Uyuşmazlıkların Alternatif Çözüm Yolları Işığında Avukatlık Hukukunda Uzlaştırma, Ankara 2011.
- Schermerhorn, John R. : Management for Productivity, Canada 1989.
- Schilken, Eberhard : Medeni Yargılamada Hâkimin Rolü (Çev. Nevhis Deren-Yıldırım) (İlkeler Işığı Altında Medeni Yargılama Hukuku, İstanbul 2012, s. 39-59).
- Schonewille, Manon : Toolkit Generating Outcomes, The Hague 2009.
- Scimecca, Joseph A. : Theory and alternative dispute resolution: A contradiction in terms? (Conflict Resolution Theory and Practice, Integration and Application, Manchester 1993, s. 211-221).
- Sherman, Edward F. : Court-Mandated Alternative Dispute Resolution: What Form of Participation Should Be Required? (SMU Law Review 1993, Vol. 46, s. 2079-2116).
- Singer, Linda R. : Settling Disputes, Conflict Resolution in Business, Families and the Legal System, Boulder 1990.
- Smith, Roger : Achieving Civil Justice: Appropriate Dispute Resolution for the 1990s, London 1996.

- Soygüt-Arslan, M. Buket : Türk Ceza ve Ceza Usul Hukukunda Uzlaşma Kurumu, İstanbul 2008.
- Soysal, Tamer : Türk Ceza Hukukunda Uzlaşma (Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaşma, İstanbul 2005, s. 203-246).
- Spegel, Nadja : Alternative Dispute Resolution: A New Era in Dispute Management (Legaldate 1994/2, s. 1-4).
- Stadler, Astrid : The Multiple Roles of Judges and Attorneys in Modern Civil Litigation (HICLR 2003, Vol. 27, s. 55-76).
- Stalev, Zhivko : Sosyalist Avrupa Ülkelerinde Hukuk Yargılaması (Çev. Ejder Yılmaz) (AÜHFD 1976/1-4, s. 151-183).
- Stienstra, Donna/  
Willging, Thomas E. : Alternatives to Litigation: Do They Have a Place in the Federal District Courts?, Federal Judicial Center 1995.
- Stintzing, Heike : Meditation-A Necessary Element in Family Dispute Resolution?, Frankfurt 1994.
- Stitt, Allan J. : Alternative Dispute Resolution for Organizations, Toronto 1998.
- Street, Laurence : The language of alternative dispute resolution (ADRLJ 1992/September, Vol. 1, s. 144-148).
- Street, Laurence : Mediation and the judicial institution (ADRLJ 1997, Vol. 6, s. 88-90) (Street-Mediation).
- Stulberg, Joseph B./  
Schaffer, Sylvan J. : Tactics of the Mediator (Donovan Leisure Newton & Irvine ADR Practice Book, New York 1990, s. 137-157).
- Strong, Heafer/  
Sherman, Lawrence W. : Repairing the Harm: Victims and Restorative Justice (Ut.L.R. 2003/1, s. 15-42).
- Stürner, Rolf : Fransa ve Almanya'da Yeni Usûl Hukuku Reformları, Hakkaniyet ve Ekonomi Arasında (Çev. Nesibe Kurt) (MİHDER 2007/1, s. 77-84).
- Subaşı, İbrahim : Türk Hukukunda İş Uyuşmazlıkları ve Barışçı Çözüm Yolları (İHD 1991/Ekim-Aralık, s. 529-555).

- Sungurtekin-Özkan, Meral : Yargılamanın Gecikmesi ve Hızlandırılmasında Avukatların Rolü (Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, İzmir 2000, s. 137-150) (Sungurtekin-Özkan-Yargılamanın Gecikmesi).
- Sugurtekin-Özkan, Meral : Avukatlık Kanunu'nun 35/A Maddesi Çerçevesinde Avukatın Uzlaşma Sağlama Yetkisi (MİHDER 2005/2, s. 353-369) (Sungurtekin-Özkan-Avukatın Uzlaşma Sağlama Yetkisi).
- Sugurtekin-Özkan, Meral : Avukatlık Hukuku, İzmir 2006 (Sugurtekin-Özkan-Avukatlık Hukuku).
- Sugurtekin-Özkan, Meral : Hukukumuzda Hakemlerin Direnme Kararı Verip Veremeyecekleri Meselesi ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısında Hakem Kararına Karşı Başvurulabilecek Yollar (Prof. Dr. Saim Üstündağ'a Armağan, Ankara 2009, s. 425-431). (Sungurtekin-Özkan-Hakemlerin Direnme Kararı).
- Sungurtekin-Özkan, Meral : Avukatlık Mesleği, Avukatın Hak ve Yükümlülükleri, İzmir 2012 (Sungurtekin Özkan-Avukatlık Mesleği).
- Sungurtekin-Özkan, Meral : Sosyal Devlet Bağlamında Adlî Yardım Kurumu ve Hukuksal Koruma Sigortası (Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı, C. 3, 10 Ocak-14 Ocak 2012, Ankara Barosu 2012, s. 172-187) (Sungurtekin-Özkan-Adlî Yardım).
- Superior Court of the District of Columbia : Alternative Dispute Resolution: Multi-Door Dispute Resolution Division, 2000 Program Summary.
- Superior Court of the District of Columbia Multi-Door Dispute Resolution Division : Getting Involved at Multi-Door: A Guide for Volunteers, 2000.
- Süral, Nurhan : İş Hukukunda Barışçı Çözüm Yolları, Ankara 1982 (Süral-Barışçı Çözüm Yolları).
- Süral, Nurhan : 2822 Sayılı Yasada Barışçı Çözüm Yolları (İHD 1993, C. 3, s. 51-63) (Süral-2822 Sayılı Yasa).
- Süzek, Sarper : İş Hukuku, İstanbul 2012.

- Şahin Ceylan, Şule : Geleneksel Toplumdan Modern Topluma Alternatif Uyuşmazlık Çözümü, İstanbul 2009.
- Şahin, Cumhur/Özgenç, İzzet/  
Sözüer, Adem : Türk Ceza Hukuku Mevzuatı, C. I, Kanunlar, Ankara 2007.
- Şanlı, Cemal : Uyuşmazlıklar ve Çözüm Yolları Üzerine Düşünceler (Yeni Türkiye 1996/10, s. 461-465) (Şanlı-Düşünceler).
- Şanlı, Cemal : Uluslararası Ticarî Akitlerin Hazırlanması ve Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları, İstanbul 2002.
- Şenyuva, Ardahan Hüsnü : Evlilik Birliğinin Hâkimin Müdahalesi Yoluyla Korunması (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2007.
- Şişli, Zeynep : Bireysel İş Uyuşmazlıkları ve Yargısal Çözüm (ABD 2012/2, s. 43-67).
- Tan, Turgut : Bağımsız İdari Otorite Olarak Sermaye Piyasası Kurulu (Prof. Dr. İsmail Türk'e Armağan, Sermaye Piyasası Kurulu 1996, Yayın No: 54, s. 1-15).
- Tanrıbilir, Feriha Bilge : Çocuk Haklarının Uluslararası Korunması ve Koruma Mekanizmaları, Ankara 2011.
- Tanrıver, Süha : Medenî Usul Hukukunda Derdestlik İtirazı, Ankara 2007.
- Tanrıver, Süha : Hukuk Yargısında Etkinliğin Sağlanması İçin Alınması Gereken Önlemler Üzerine (AÜHFD 2000/1-4, s.67-83) (Tanrıver-Önlemler).
- Tanrıver, Süha : Mahkeme Huzurunda Yapılan Sulhler (AÜSBFD 1994/1-2, s. 333-348) (Tanrıver-Sulh).
- Tanrıver, Süha : İlâmlı İcra Takibinin Dayanakları ve İcranın İadesi, Ankara 1996 (Tanrıver-İcranın İadesi).
- Tanrıver, Süha : Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmeleri ve Tahkim (Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s.1061-1089) (Tanrıver-Tahkim).
- Tanrıver, Süha : Noterlerin İşlevleri Alanındaki Yeni Gelişmeler (TNBHD 2004/122, s. 15-23) (Tanrıver-Gelişmeler).
- Tanrıver, Süha : Hukuk Yargısı (Medenî Yargı) Bağlamında Adil Yargılanma Hakkı (Makalelerim I, 1985-2005, Ankara 2005, s. 211-236) (Tanrıver-Adil Yargılanma).



- Tanrıver, Süha : Hukuk Uyuşmazlıkları Bağlamında Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları ve Özellikle Arabuluculuk (TBBD 2006/64, s. 151-177) (Tanrıver-Arabuluculuk).
- Tanrıver, Süha : Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları: Arabuluculuk Kurumuna Hukuki ve Sosyolojik Bir Bakış (Prof. Dr. Fikret Eren'e Armağan, Ankara 2006, s. 821-842) (Tanrıver-Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları).
- Tanrıver, Süha : Arabuluculuk ve Uzlaştırma Kavramları ve Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı'nın Değerlendirilmesi (ICC Türkiye Milli Komitesi, Milletlerarası Tahkim Semineri, 21 Mart 2008 Ankara, s. 77-106) (Tanrıver-Değerlendirme).
- Tanrıver, Süha : Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı'nın Getirdikleri ve Değerlendirilmesi (Prof. Dr. Ali Naim İnan'a Armağan, Ankara 2009, s. 637-656) (Tanrıver-Arabuluculuk Kanunu).
- Tanrıver, Süha : Arabuluculuk ve Uzlaştırma Kavramları, Aralarındaki Temel Farklılıklar ve Arabuluculuk Kurumuna Duyulan Tepkiler ya da Oluşturulan Dirençlerin Sosyolojik Açından İrdelenmesi ve Değerlendirilmesi (Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C. 2, Ankara 2010, s. 2025-2036) (Tanrıver-Tepkiler).
- Tanrıver, Süha : Hukuk Yargısının Temel Sorunları ve Bu Bağlamda Alınması Gereken Temel Önlemler (Makalelerim II, 2006-2010, Ankara 2011, s. 115-142) (Tanrıver-Temel Sorunlar).
- Tarman, Zeynep Derya : Tahkim ve Gizlilik (MÜHFD 2008/1, s. 305-328) (Tarman-Gizlilik).
- Tarman, Zeynep Derya : Tarafsız Bir Üçüncü Kişi Aynı Uyuşmazlıkta Hem Hakem Hem de Arabulucu Olabilir mi? (Legal Hukuk Dergisi 2010/86, s. 463-471). (Tarman-Tarafsız Üçüncü Kişi).
- Taşkın, Âlim : Hakem Sözleşmesi, Ankara 2005.
- Taşpınar, Sema : Medeni Yargılama Hukukunda İspat Sözleşmeleri, Ankara 2001.

- Taşpolat Tuğsavul, Melis : Türk Hukukunda Arabuluculuk (6325 Sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Çerçevesinde), Ankara 2012.
- Tekinalp, Ünal : Hakem Sözleşmesinin Hukukî Mahiyeti Konusunda Düşünceler (Tahkim, IV. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, 29 Kasım-4 Aralık 1965, Bildiriler-Tartışmalar, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Yayın No: 58, s. 13-39).
- Tekinay, S. Sulhi/Akman, Sermet/  
Burcuoğlu, Halûk/  
Altop, Atilla : Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 1993.
- Tercan, Erdal : Türk Aile Mahkemeleri (AÜHFD 2003/3, s. 19-53).
- The ABCs of ADR : A Dispute Resolution Glossary  
(<http://www.cpradr.org/adrcourt.htm>;  
<http://www.cpradr.org/adrprivate.htm>).
- Turan, Çetin : Sözleşme Özgürlüğü, Küreselleşme ve Uluslararası Tahkim (Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, Konuşmalar, Bildiriler, Tartışmalar, Belgeler, İzmir 2000, s. 249-266).
- Tutumlu, Mehmet Akif : Teorik ve Pratik Boşanma Yargılaması Hukuku, C. I, Ankara 2009 (Tutumlu-Boşanma Yargılaması).
- Tutumlu, Mehmet Akif : Kuram ve Uygulama Açısından Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Yeni ve Değişik Hükümlerinin Yorumu, Ankara 2012 (Tutumlu-Yorum).
- Türk Hukuk Kurumu  
Türkiye Cumhuriyet  
Merkez Bankası : Türk Hukuk Lûgatı, Ankara 1991.
- Türkiye Cumhuriyet  
Merkez Bankası : Türkiye'de Elektronik Ödemeler Sistemi, Genel Değerlendirme, Ankara 1996 (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası-Elektronik Ödemeler Sistemi).
- Türkiye Cumhuriyet  
Merkez Bankası : EFT-II/EMKT Sistemi İşletim Kuralları, Ankara 2000.
- Türkiye Sigorta ve Reasürans  
Şirketleri Birliği : Sigorta Konusunda Ortaya Çıkan Uyuşmazlıkların Alternatif Yöntemlerle Çözümü (ADR) (Hazırlayanlar: Suna Oksay/Tolga Ceylantepe), İstanbul 2006.

- Twining, William : Alternative to What? Theories of Litigation, Procedure and Dispute Settlement in Anglo-American Jurisprudence: Some Neglected Classics (The Modern Law Review 1993, Vol. 56, s. 380-392).
- Tyler, Tom : Procedure or result: what do disputans want from legal authorities? (A handbook of dispute resolution, ADR in action, London and New York 1991, s. 19-25).
- Ulukapı, Ömer : Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Çerçevesinde Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları (Tüketici Mahkemeleri) (SÜHFD, Prof. Dr. M. Şakir Berki'ye Armağan, 1996/1-2, s. 77-101) (Ulukapı-Tüketici).
- Ulukapı, Ömer : Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 4667 Sayılı Kanunla Getirilen "İlam Niteliğindeki Belge" Üzerine İnceleme (Prof. Dr. Ergun Önen'e Armağan, İstanbul 2003, s. 447-460) (Ulukapı-Avukatlık Kanunu).
- Ulukapı, Ömer/Atalı, Murat: Noterlik Hukuku, Konya 2001.
- Uluslararası Savcılar Birliği: Savcılar İçin İnsan Hakları El Kitabı (Egbert Myjer, Barry Hancock, Nicholas Cowdery Ed.) (Çev. Ankara Barosu), Ankara 2007.
- Umar, Bilge : Hukuk ve Adliye Reformu Sorununun, Medenî Usul Hukuku'nu İlgilendiren Bölümü Üzerine Ön Rapor (Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, İzmir 2000, s. 126-128).
- Umar, Bilge : Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2011 (Umar-Şerh).
- Umbreit, Mark S. : The Handbook of Victim Offender Mediation: An Essential Guide to Practice and Research, San Francisco 2001 (Umbreit-Victim Offender Mediation).
- Umbreit, Mark S. : Victim Offender Mediation in Juvenile or Criminal Courts (ADR Handbook for Judges, American Bar Association 2004, s. 225-236) (Umbreit-Criminal Courts).
- Umbreit, Mark S./Coates, Robert B./
- Vos, Betty : The Impact of Victim-Offender Mediation: Two Decades of Research (Federal Probation 2001, Vol. 65/3, s. 29-38).

- Umbreit, Mark S./  
Greenwood, Jean : National Survey of Victim-Offender Mediation Programs in the United States, Center for Restorative Justice and Peacemaking, University of Minnesota 2000.
- Umbreit, Mark S./Vos, Betty/  
Coates, Robert B./  
Lightfoot, Elizabeth : Restorative Justice in the Twenty First Century: A Social Movement Full of Opportunities and Pitfalls (Marquette Law Review 2005, Vol. 89, s. 251-304).
- Umur, Ziya : Roma Hukuku Ders Notları, İstanbul 1990.
- United Nations : Lessons from the MAI, Unctad Series on Issues in International Investment Agreement, New York and Geneva 1999.
- United Nations : UNCITRAL Model Law on International Commercial Conciliation Guide to Enactment and Use, New York 2004 (United Nations-UNCITRAL Model Law).
- United Nations Office on  
Drugs and Crime : Handbook on Restorative Justice Programmes, Criminal Justice Handbook Series, New York 2006.
- United States Department  
of Justice : 11.4.1998 Meeting Minutes of Claims Against The Government Section, Conference Room B (<http://www.adrr.com/adr1/results.htm>, s. 1-4).
- Ury, William : Zor İnsanla Diyalog (Çev. Murat Özkul), Ankara 1994.
- Uyar, Talih : İcra Hukukunda İlamlı Takipler, Manisa 1991.
- Uyar, Talih : İcra ve İflâs Kanunu, C. I, İzmir 1996.
- Üçer, Mehmet/Meriç, Nedim: Roma Hukukunda ve Medenî Yargılama Hukukumuzda Ön İnceleme (Litis Contestatio'dan Ön İnceleme Duruşması Tutanağına Dava Konusu) (MİHDER 2012/2, s. 3-66).
- Ünsal, Hande : Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümünde Tahkim Dışında Kalan Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri (Prof. Dr. Tuğrul Arat'a Armağan, Ankara 2012, s. 1237-1273).

- Üstün, Dilek : Fikri ve Sınai Haklarla İlgili Uyuşmazlıklarda Alternatif Çözüm Yolları ve İnternet Alan Adı (Domain Name) Uyuşmazlıkları (Legal Hukuk Dergisi 2004/20, s. 2225-2234).
- Üstündağ, Saim : Medenî Yargılama Hukuku, C. I-II, İstanbul 2000 (Üstündağ-Usul).
- Üstündağ, Saim : Yargı Organlarının Sorunları ve Çözüm Önerileri (İBD 1974/5-8, s. 270-289).
- Üstündağ, Saim : Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı Taslağı Hakkında Düşünceler (Makaleler, İçtihat Tahlilleri ve Çeviriler, Ankara 2010, s. 401-407) (Üstündağ-Düşünceler).
- Velidedeoğlu, Veldet H. : Türk Medenî Hukukunun Umumî Esasları, İstanbul 1951.
- Verougstraete, Ivan : Lessons Learned from Implementation of the Mediation Directive: the Judges' Point of View, European Parliament, Policy Department C: Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Legal and Parliamentary Affairs, Brussels 2011.
- Victor, Marc. B. : Litigation Risk Analysis and ADR (Donovan Leisure, Newton & Irvine ADR Practice Book, New York 1990 s. 307-332).
- Volkmer, Ronald R. : Institutionalizing Mediation: The Role of Lawyers and Bar Associations (Pepperdine Dispute Resolution Law Journal 2001, Vol. 1, s. 273-277).
- Waldman, Ellen A. : Identifying the Role of Social Norms in Mediation: A Multiple Model Approach (Hastings Law Journal 1997, Vol. 48, s. 703-769).
- Warbeck, Johannes : Alternative dispute resolution in the world of business: a comparative analysis of the use of ADR in the United Kingdom and in Germany (ADRLJ 1998/June, s. 104-131).
- Ware, Stephen J. : Alternative Dispute Resolution, St Paul 2001.
- Wilkinson, John H. : Advantages and Obstacles to ADR (Donovan Leisure, Newton & Irvine ADR Practice Book, New York 1990, s. 11-29).
- William R. : ADR in American Courts (Vital Speeches of the Day 12.1.1193, Issue 4, s. 106-108).

- Wulff, Randall A. : A Mediator Primer (Donovan Leisure, Newton & Irvine ADR Practice Book, New York 1990, s. 113-135).
- Yakut, Bahadır : ABD’de Avukatların Müvekkillerine Arabuluculuğu Tavsiye Etme Yükümlülüğü (ABD 2009/4, s. 31-44).
- Yavuz, Cevdet : Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, İstanbul 1997.
- Yeğengil, Rasih : Tahkim, İstanbul 1974.
- Yeşilirmak, Ali : Türkiye’de Ticari Hayatın ve Yatırım Ortamının İyileştirilmesi için Uyuşmazlıkların Etkin Çözümünde Doğrudan Görüşme, Arabuluculuk, Hakem-Bilirkişilik ve Tahkim: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, İstanbul 2011.
- Yıldırım, Kâmil : Hukuk Devletinın Gereği: İstinaf, İstanbul 2000.
- Yıldırım, M. Kâmil : İhtilafların Mahkeme Dışı Usullerle Çözülmesi Hakkında (Prof. Dr. Yavuz Alangoya İçin Armağan, İstanbul 2007, s. 337-360) (Yıldırım-Mahkeme Dışı Usuller).
- Yıldırım, M. Kâmil : Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısının Değerlendirilmesi (Arabuluculuk Yasa Tasarısı, Eleştiri ve Öneriler, İstanbul 2008, s. 35-80) (Yıldırım-Değerlendirme).
- Yıldız, Ali Kemal : Uzlaşma-Şikâyet İlişkisi (KHD 2010/1, s. 93-115).
- Yılmaz, Ejder : Sadeleştirilmiş Metinleriyle, Notlu Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ve İlgili Mevzuat, Ankara 1975/1976 (Yılmaz-Kanun).
- Yılmaz, Ejder : Aksak Adaletten İşleyen Adalet (Yeni Türkiye 1996/10, s. 470-493).
- Yılmaz, Ejder : Noterlik İşlemlerinin Hukuk Davlarındaki ve İcra-İflâs Takiplerindeki Önemi (Noterlerin Hukuk Düzenimizdeki Yeri ve Noterlerin Sorumlulukları, Noterlik Hukuku Sempozyumu: I-II, Notev-Noterlik Hukuk Araştırma Enstitüsü, Ankara 1997, s. 41-62).
- Yılmaz, Ejder : Yargılama Giderlerinin İşlevi ve Sosyal Hukuk Devleti (ABD 1984/2, s. 200-224) (Yılmaz-Yargılama Giderleri).

- Yılmaz, Ejder : Medenî Yargıda İnsan Hakları (TBBD 1996/2, s. 149-167) (Yılmaz-İnsan Hakları).
- Yılmaz, Ejder : Hukuk Davaları Bakımından Adalet Hizmetlerinin İyileştirilmesi İhtiyacı ve Yapılması Gerekenler (SÜHFD, Prof. Dr. M. Şakir Berki'ye Armağan, 1996/1-2, s. 54-76).
- Yılmaz, Ejder : Olağanüstü Temyiz, Ankara 2003 (Yılmaz-Olağanüstü Temyiz).
- Yılmaz, Ejder : Avukatın Uzlaşma Sağlama Yetkisi (Avukatlık Kanunu m. 35/A) (75. Yaş Günü için Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara 2004, s. 843-856) (Yılmaz-Uzlaşma).
- Yılmaz, Ejder : Hukuk Sözlüğü, Ankara 2011 (Yılmaz-Sözlük).
- Yılmaz, Ejder : Avukatlık Ücretinden Doğan Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri (Prof. Dr. Yavuz Alangoya İçin Armağan, İstanbul 2007, s. 361-383) (Yılmaz-Avukatlık Ücreti).
- Yılmaz, Ejder : İş Mahkemeleri Kanunu'nun Değiştirilmesi İhtiyacı (Sicil, İş Hukuku Dergisi 2007/8, s. 5-12) (Yılmaz-İş Mahkemeleri Kanunu).
- Yılmaz, Ejder : Usul Ekonomisi (AÜHFD 2008/1, s. 243-274) (Yılmaz-Usul Ekonomisi).
- Yılmaz, Ejder : "Çocuk Hakları" Açısından: Çocuğun Davada Temsilinin ve İradesinin Önemi (DEÜHFD, Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, 2009/Özel Sayı, İzmir 2010, s. 819-841) (Yılmaz-Çocuk Hakları).
- Yılmaz, Ejder : Medenî Yargılama Hukukunda Islah, Ankara 2013 (Yılmaz-Islah).
- Yılmaz, Ejder : Arabuluculuğun Yasa İle Düzenlenmesi ("Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı'nın Değerlendirilmesi) (Prof. Dr. Tuğrul Arat'a Armağan, Ankara 2012, s. 1275-1297) (Yılmaz-Arabuluculuk).
- Yılmaz, Ejder : Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2012 (Yılmaz-Şerh).
- Yılmaz, Ejder/  
Hattatoğlu, Ertan : Boşalan Noterliklere Ait Daire ve Eşyaların Devri (Noterlik Hukuku Sempozyumu: III-IV-V Noterlik Hukuku ile İlgili Bazı Sorunlar,

- Türk Hukuk Dili, Noterlik ve Tebligat Hukuku, Ankara 1999, s.19-39, Notev-Noterlik Hukuku Araştırma Enstitüsü, Yayın No: 2) (Yılmaz-Noterlik).
- Yılmaz, Gaye : Çok Taraflı Yatırım Anlaşması MAI, Son Taslak Metin, Birleşik Metal İş Sendikası, İstanbul 1997.
- Yokuş-Sevük, Handan : Suça Sürüklenen Çocukların Muhakemesi (3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, İstanbul 2009, s. 627-647).
- Yurtcan, Erdener : Ceza Yargılaması Hukuku, İstanbul 2005.
- Yücel, Mustafa Tören : Türkiye’de Yargının Etkinliği, Ankara 2008, Türkiye Barolar Birliği, Yayın No: 145.
- Zabunoğlu, Yahya Kazım : Adil Yargılanma Hakkı ve İdarî Yargı (Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, İzmir 2000, s. 314-320) (Zabunoğlu-Adil Yargılanma).
- Zabunoğlu, Yahya Kazım : İdare Hukuku, C. 1, 2, Ankara 2012 (Zabunoğlu-İdare Hukuku 1, 2).
- Zafer, Hamide : Ceza Muhakemesi Hukukunda Özelleşme Eğilimi: Uzlaşma (Prof. Dr. Ergun Önen’e Armağan, İstanbul 2003, s. 727-750) (Zafer-Özelleşme Eğilimi).
- Zafer, Hamide : Türk Ceza Hukukunda Fail-Mağdur Uzlaşması (TCK m. 73/8) (MÜHFD 2006/2, s. 117-140) (Zafer-Fail Mağdur Uzlaşması).
- Zehr, Howard/  
Gohar, Ali : The Little Book of Restorative Justice, Pennsylvania 2002.
- Zevkliler, Aydın : Medenî Hukuk, Giriş ve Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Aile Hukuku, Ankara 1992 (Zevkliler-Medenî Hukuk).
- Zevkliler, Aydın : Adalet Reformu ve Medenî Kanun (Yeni Türkiye 1996/10, s. 527-536).
- Zevkliler, Aydın : Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, Ankara 2001 (Zevkliler-Kanun).



**YARARLANILAN İNTERNET SİTELERİ**

<http://www.access.gpo.gov/uscode/titles/title5.html>  
<http://www.access.gpo.gov/uscode/title26/title26.html>  
<http://www.adalet.gov.tr>  
<http://www.adr.org>  
<http://rega.basbakanlik.gov.tr/>  
<http://www.adli-sicil.gov.tr/istatist.html>  
<http://www.cpradr.org/adrprivate.htm>  
<http://www.cpradr.org/adrcourt.htm>  
<http://www.fifaz.com/scripts/runisa.dll?M2:gp::67173+statues/index+E>  
<http://www.fjc.gov>  
<http://www.gama.com/HTML/history.html>  
<http://www.in.gov/legislative/ic/code/const/art7.html>  
[http://www.jamsadr.com/defining\\_adr.asp](http://www.jamsadr.com/defining_adr.asp)  
<http://www.kazanci.com.tr>  
<http://www.tbmm.gov.tr>  
<http://www.texasadr.org/adract.html>



## KISALTMALAR CETVELİ

|                     |   |
|---------------------|---|
| <b>a.</b>           | : article (madde)   |
| <b>ABA</b>          | : American Bar Association (Amerika Barolar Birliği)  |
| <b>ABD</b>          | : Ankara Barosu Dergisi   |
| <b>ACAS</b>         | : Advisory, Conciliation and Arbitration Service (İsteğe Bağlı Uzlaştırma ve Tahkim Servisi)                                |
| <b>ACDC</b>         | : Australian Commercial Disputes Centre (Avustralya Ticarî Uyuşmazlıklar Merkezi)   |
| <b>AD</b>           | : Adalet Dergisi  |
| <b>ADMY</b>         | : Gerçek Kişiler ve Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Aile Danışma Merkezleri Yönetmeliği |
| <b>ADR</b>          | : Alternative Dispute Resolution (Alternatif Uyuşmazlık Çözümü)   |
| <b>ADRLJ</b>        | : The Arbitration and Dispute Resolution Law Journal  |
| <b>Ak.ÜHFD</b>      | : Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi  |
| <b>ALR</b>          | : Ankara Law Review   |
| <b>Am.J.Comp.L.</b> | : The American Journal of Comparative Law   |
| <b>AMK</b>          | : Aile Mahkemeleri Kanunu   |
| <b>AÜEHFD</b>       | : Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi   |
| <b>AÜHFD</b>        | : Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi   |
| <b>AÜSBFD</b>       | : Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi  |
| <b>aşa.</b>         | : aşağıda   |
| <b>Av. K.</b>       | : Avukatlık Kanunu  |
| <b>Av. K.Yön.</b>   | : Avukatlık Kanunu Yönetmeliği  |
| <b>B.</b>           | : Baskı   |
| <b>Batider</b>      | : Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi   |
| <b>BATNA</b>        | : Best Alternative to a Negotiated Agreement (Müzakere Edilen Bir Anlaşmaya En İyi Alternatif)                              |
| <b>BCLR</b>         | : Buffalo Criminal Law Review   |
| <b>BK</b>           | : 818 sayılı Borçlar Kanunu   |
| <b>bkz.</b>         | : bakınız   |
| <b>BVerfG</b>       | : Bundesverfassungsgerichtes (Alman Federal Anayasa Mahkemesi)  |
| <b>C.</b>           | : Cilt  |
| <b>CAS</b>          | : Court of Arbitration for Sport (Spor Tahkim Mahkemesi)  |

|                |  |
|----------------|--|
| <b>CEDR</b>    | : Center for Effective Dispute Resolution (Etkili Uyuşmazlık Çözüm Merkezi)  |
| <b>CEPEJ</b>   | : Commission européenne pour l'efficacité de la justice (Adaletin Etkinliğine İlişkin Avrupa Komisyonu)  |
| <b>CHD</b>     | : Terazî Ceza Hukuku Dergisi   |
| <b>CJRA</b>    | : Civil Justice Reform Act (Amerika Birleşik Devletleri Medenî Yargı Reform Kanunu)  |
| <b>CLR</b>     | : Columbia Law Review  |
| <b>CMK</b>     | : Ceza Muhakemesi Kanunu   |
| <b>CPR</b>     | : Civil Procedure Rules (İngiltere Hukuk Usûlü Kuralları)  |
| <b>CMK</b>     | : Ceza Muhakemesi Kanunu   |
| <b>ÇKK</b>     | : Çocuk Koruma Kanunu  |
| <b>ÇT</b>      | : Çalışma ve Toplum Dergisi  |
| <b>D</b>       | : Daire  |
| <b>DEÜHFD</b>  | : Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi   |
| <b>Dg.</b>     | : Digesta  |
| <b>dn.</b>     | : dipnot   |
| <b>EAP</b>     | : Early Assessment Program (Ön Değerlendirme Programı)   |
| <b>EFT</b>     | : Elektronik Fon Transferi   |
| <b>EGZPO</b>   | : Einführungsgesetz zur Zivilprozessordnung (Alman Medenî Usûl Kanununun Yürürlüğüne İlişkin Kanun)  |
| <b>EJCCLCJ</b> | : European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice   |
| <b>ENE</b>     | : Early Neutral Evaluation (Ön Tarafsız Değerlendirme)   |
| <b>EÜHFD</b>   | : Erzurum Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi   |
| <b>FamFG</b>   | : Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (Alman Aile ve Çekişmesiz Yargı İşleri Hakkında Kanun) |
| <b>FRCP</b>    | : Federal Rules of Civil Procedure (Federal Hukuk Usûlü Kanunu)  |
| <b>FRE</b>     | : Federal Rules of Evidence (Federal Delil Kanunu)   |
| <b>GSÜHFD</b>  | : Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi   |
| <b>GÜHFD</b>   | : Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi  |
| <b>HD</b>      | : Yargıtay Hukuk Dairesi   |
| <b>HGK</b>     | : Yargıtay Hukuk Genel Kurulu  |
| <b>HHFD</b>    | : Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi  |
| <b>HICLR</b>   | : Hastings International and Comparative Law Review  |
| <b>HLR</b>     | : Harvard Law Review   |

- HMK** : 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (RG 04.02.2011, Sa. 27836)
- HMKY** : Hukuk Muhakemeleri Kanunu Yönetmeliği (RG 03.04.2012, Sa. 28253)
- HNLR** : Harvard Negotiation Law Review
- HPD** : Hukuki Perspektifler Dergisi
- HSK** : 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu (RG 24.02.1983, Sa. 17971)
- HUAK** : 6325 Sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu (RG 22.06.2012, Sa. 28331)
- HUAKY** : Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliği
- HUDKY** : Hukuki Uyuşmazlık Değerlendirme Komisyonunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- HUMK** : 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
- Int.Comp.L.Q.** : International and Comparative Law Quarterly
- İBD** : İstanbul Barosu Dergisi
- İBK** : Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı
- İHAS** : İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi
- İHD** : İş Hukuku Dergisi
- İİK** : İcra ve İflâs Kanunu
- İn.ÜHFD** : İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
- İSGHD** : LEGAL İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi
- İş. M. K.** : İş Mahkemeleri Kanunu
- İYUK** : İdarî Yargılama Usulü Kanunu
- İz. B. D.** : İzmir Barosu Dergisi
- J. Int. Arb.** : Journal of International Arbitration
- Kam.K.** : 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu
- Karş.** : Karşılaştırınız
- KBİBB** : Kazancı Bilişim-İçtihat Bilgi Bankası
- KDKK** : 6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu (RG 29.06.2012, Sa. 28338)
- KHD** : Kazancı Hukuk Dergisi
- KHK** : Kanun Hükmünde Kararname
- KMK** : Kat Mülkiyeti Kanunu
- m.** : madde
- MHB** : Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni
- MİHDER** : LEGAL Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Dergisi
- MLR** : The Modern Law Review

|               |  |
|---------------|--|
| <b>MMDC</b>   | : Middlesex Multi-Door Courthouse (Middlesex Çok Seçenekli Adliyesi)                                   |
| <b>MÜHFD</b>  | : Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi   |
| <b>NCPC</b>   | : Nouveau Code de Procedure Civile (Fransız Medenî Usûl Kanunu).                                       |
| <b>NK</b>     | : Noterlik Kanunu  |
| <b>OHLJ</b>   | : Osgoode Hall Law Journal   |
| <b>OJ</b>     | : Official Journal of the European Communities (Avrupa Toplulukları Resmî Gazetesi)                    |
| <b>OSJDR</b>  | : Ohio State Journal on Dispute Resolution   |
| <b>r.</b>     | : rule (madde, kural)  |
| <b>RG</b>     | : Resmî Gazete   |
| <b>RKHK</b>   | : Rekabetin Korunması Hakkında Kanun   |
| <b>s.</b>     | : sayfa  |
| <b>Sa.</b>    | : Sayı   |
| <b>SGMTKY</b> | : Spor Genel Müdürlüğü Tahkim Kurulu Yönetmeliği   |
| <b>Sig.K.</b> | : Sigortacılık Kanunu  |
| <b>s.K.</b>   | : sayılı Kanun   |
| <b>SPK</b>    | : Sermaye Piyasası Kurulu  |
| <b>SPKn</b>   | : 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu (RG 30.12.2012, Sa. 28513)                                       |
| <b>SSGSSK</b> | : 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (RG 16.6.2006, Sa. 26200)             |
| <b>STİSK</b>  | : 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu   |
| <b>STİY</b>   | : Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik  |
| <b>STLR</b>   | : South Texas Law Review   |
| <b>StPO</b>   | : Strafprozessordnung (Alman Ceza Usûl Kanunu)   |
| <b>sZPO</b>   | : Schweizerische Zivilprozessordnung (İsviçre Federal Medenî Usûl Kanunu) (Yürürlük Tarihi 01.01.2011) |
| <b>SÜHFD</b>  | : Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi  |
| <b>T</b>      | : Title (Sayı)   |
| <b>TAAD</b>   | : Türkiye Adalet Akademisi Dergisi   |
| <b>TAF</b>    | : Arbitration Tribunal for Football (Futbol Tahkim Mahkemesi)  |
| <b>TBBD</b>   | : Türkiye Barolar Birliği Dergisi  |
| <b>TBK</b>    | : 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu (RG 04.02.2011, Sa. 27836)   |
| <b>TBMM</b>   | : Türkiye Büyük Millet Meclisi   |
| <b>TCMB</b>   | : Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası  |

|                 |  |
|-----------------|--|
| <b>TCK</b>      | : Türk Ceza Kanunu   |
| <b>TFF</b>      | : Türkiye Futbol Federasyonu   |
| <b>TFFKGHK</b>  | : 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun (RG 16.5.2009, Sa. 27230) |
| <b>THD</b>      | : Terazi Hukuk Dergisi   |
| <b>TİSGLK</b>   | : mülga Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu  |
| <b>TKHK</b>     | : Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun   |
| <b>TMK</b>      | : Türk Medenî Kanunu   |
| <b>TNBHD</b>    | : Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi   |
| <b>TTK</b>      | : 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (RG 14.02.2011, Sa. 27846)   |
| <b>UCLA</b>     | : University of California at Los Angeles  |
| <b>ULR</b>      | : Uniform Law Review   |
| <b>Ut.L.R.</b>  | : Utah Law Review  |
| <b>USA</b>      | : United States of America (Amerika Birleşik Devletleri)   |
| <b>USC</b>      | : United States Code (Birleşik Devletler Kanunu)   |
| <b>Uz. Yön.</b> | : Ceza Muhakemesi Kanununa Göre Uzlaştırmanın Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik                         |
| <b>vd.</b>      | : ve devamı  |
| <b>Vol.</b>     | : Volume (Cilt)  |
| <b>VUK</b>      | : Vergi Usul Kanunu  |
| <b>WATNA</b>    | : Worst Alternative to a Negotiated Agreement (Müzakere Edilen Bir Anlaşmaya En Kötü Alternatif)       |
| <b>yuk.</b>     | : yukarıda   |
| <b>YD</b>       | : Yargıtay Dergisi   |
| <b>YLJ</b>      | : Yale Law Journal   |
| <b>YKD</b>      | : Yargıtay Kararları Dergisi   |
| <b>Yön.</b>     | : Yönetmelik   |
| <b>YÜHFD</b>    | : Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi  |
| <b>ZPO</b>      | : Zivilprozessordnung (Alman Medenî Usul Kanunu)   |